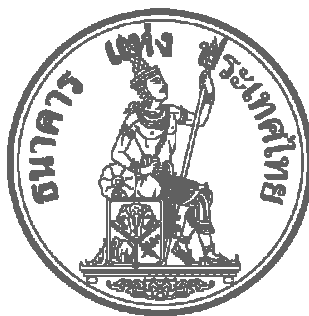

คู่มือการจัดทำแบบรายงาน
แบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II
สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB

ตุลาคม 2550

(ฉบับปรับปรุง กุมภาพันธ์ 2551)

จัดทำโดย

ทีม Basel 2

ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง

สาขานโยบายสถาบันการเงิน

โทร. 0-2283-5874, 0-2283-6725, 0-2283-6851

โทรสาร 0-2283-5983

E-mail : basel2@bot.or.th

สารบัญ

ตารางที่		หน้า
	ก. คำอธิบายทั่วไป	1
	ข. โครงสร้างของแบบรายงาน	3
	ค. ประเภทของฐานะ	5
	ง. บัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) และบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book)	7
	จ. การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน	8
	ฉ. รายละเอียดการรายงานข้อมูลของแต่ละตาราง	9

ส่วนที่ 1: รายละเอียดตารางที่ 1-4

1	ข้อมูลทั่วไป	9
2	อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง	11
3	องค์ประกอบของเงินกองทุน	11
4	สรุปสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภทแยกตามวิธีการคำนวณ	15

สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต:

ส่วนที่ 2 : รายละเอียดตารางที่ 5-18

Standardised Approach (วิธี SA) (สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญ):

5	- ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง	
6	- ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs)	
7	- ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs)	
8	- ลูกหนี้สถาบันการเงิน	
9	- ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์	
10	- ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	
11	- ลูกหนี้รายย่อย	
12	- สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	
13	- สินทรัพย์อื่น	
14	- ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ	
15	- First-to-default credit derivatives และ Securitization	
16	รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives	
17	รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Original Exposure แยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงินและอายุสัญญา	
18	รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure แยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงินและอายุสัญญา	

อ้างอิงคู่มือฯ
SA

ตารางที่

หน้า

ส่วนที่ 3 : รายละเอียดตารางที่ 19-38

Foundation-IRB Approach (วิธี FIRB):

19	- ลูกหนี้ภาครัฐบาล	43
20	- ลูกหนี้สถาบันการเงิน	44
21	- ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน (ไม่รวมสินเชื่อกลุ่มพิเศษและลูกหนี้ SME)	44
22	- สินเชื่อกลุ่มพิเศษ โดยวิธี PD/LGD	44
23	- ลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	45

Advanced-IRB Approach (วิธี AIRB):

24	- ลูกหนี้ภาครัฐบาล	43
25	- ลูกหนี้สถาบันการเงิน	44
26	- ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน (ไม่รวมสินเชื่อกลุ่มพิเศษและลูกหนี้ SME)	44
27	- สินเชื่อกลุ่มพิเศษ โดยวิธี PD/LGD	44
28	- ลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน	45

IRB Approach (วิธี IRB):

29	- สินเชื่อกลุ่มพิเศษ โดยวิธี Supervisory Slotting Criteria	54
30	- สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย	55
31	- วงเงินหมุนเวียนเพื่อรายย่อย	55
32	- สินเชื่อรายย่อยอื่นที่ให้แก่บุคคลธรรมดา	56
33	- สินเชื่อรายย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ	56
34	- ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน	64
35	- สินทรัพย์อื่น	71
36	เงินสำรองที่กั้นไว้ (Provisions) และความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Loss)	74
37	รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives และ Securitisation แยกตามค่า CCF	76
38	รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure แยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงินและอายุสัญญา	79

ส่วนที่ 4 : รายละเอียดตารางที่ 39

39	สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด	82
----	-------------------------	----

ส่วนที่ 5 : รายละเอียดตารางที่ 40

40	สินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดย Standardised Approach (วิธี SA-OR)	85
----	--	----

ส่วนที่ 6 : รายละเอียดตารางที่ 41

41	การคำนวณ Capital floor สำหรับ สก. ที่ใช้วิธี IRB	89
----	--	----

คู่มือการจัดทำแบบรายงาน
แบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II
สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB

ก. คำอธิบายทั่วไป

แบบรายงานนี้เป็นแบบรายงานสรุปการดำรงเงินกองทุนและการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงประเภทต่างๆ ได้แก่ ความเสี่ยงด้านเครดิต ความเสี่ยงด้านตลาด และความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยสถาบันการเงิน (สง.) ที่ใช้วิธี IRB (FIRB หรือ AIRB) ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กำหนดไว้ใน หนังสือเวียนเลขที่ ธปท.ผนส.(22)ว.421/2549 เรื่อง นำส่งร่างหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเงินกองทุนตาม Basel II หลักการที่ 1 เรื่อง หลักเกณฑ์การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ (Final Draft) ลงวันที่ 27 มีนาคม 2549 (ร่างหลักเกณฑ์ Final Draft) หรือที่ ธปท. จะออกในรูปประกาศ ธปท. ต่อไป ทั้งนี้ สง.ต้องเก็บรายละเอียดเอกสารประกอบการคำนวณไว้ที่ สง. พร้อมทั้งจัดให้มีร่องรอยการตรวจสอบเพื่อผู้ตรวจสอบของ ธปท. ด้วย

รายงานที่ต้องยื่นต่อ ธปท.

สง. ต้องจัดทำข้อมูลตามแบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II เป็นชุดรวมทุกสำนักงาน ในระดับราย สง. (Solo basis) สำหรับวันสิ้นเดือน ตามระยะเวลาที่ ธปท. กำหนดโดยแสดงยอดจำแนกตามวิธีที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุน

รูปแบบการรายงาน

1. ช่วงการทดลองคำนวณเงินกองทุน (Parallel calculation) ให้ สง. จัดทำแบบรายงานในรูป Excel File ตามแบบที่ ธปท. กำหนด โดยสามารถ Download Template File ได้จาก Website ของ ธปท. (www.bot.or.th) ภายใต้หัวข้อโครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูล, เอกสารโครงการ (รวมแบบการทำธุรกรรมเงินตราต่างประเทศ), แบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II, แบบรายงาน IRB หรือที่ Link: http://www.bot.or.th/bothomepage/databank/Financial_Institutions/DMS/report.htm
2. ช่วงการดำรงเงินกองทุนจริง ให้ สง. จัดทำแบบรายงานในรูป Data set ตามแบบที่ ธปท. จะกำหนดต่อไป

ความถี่ของการรายงานและวิธีการจัดส่ง

1. ช่วงการทดลองคำนวณเงินกองทุน (Parallel Calculation) ให้ สง. จัดทำแบบรายงานเป็นประจำทุกไตรมาส กล่าวคือ

- วิธี FIRB เริ่มจัดทำตั้งแต่สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2550 ถึงสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2551
- วิธี AIRB เริ่มจัดทำตั้งแต่สิ้นไตรมาสที่ 4 ปี 2550 ถึงสิ้นไตรมาสที่ 3 ปี 2552

ให้ สง. จัดส่งแบบรายงานให้ ธปท. ภายในสิ้นเดือนถัดจากวันสิ้นไตรมาสที่ต้องรายงาน หากวันสิ้นเดือนของเดือนถัดไปตรงกับวันหยุดให้นำส่งข้อมูลภายในวันทำการสุดท้ายของเดือนนั้น โดยแบบรายงานงวดแรก ให้รายงานข้อมูล ณ สิ้นเดือนธันวาคม 2550 และจัดส่งให้แก่ ธปท. ภายในสิ้นเดือน มกราคม 2551

ทั้งนี้ ให้ สง. ส่งข้อมูลผ่านทาง DMS Data Acquisition โดยใช้ช่องทาง Extranet (<https://webserv>) เลือกเมนู Submit File, เลือกหัวข้อเรื่องชื่อ Basel II Risk-weighted Asset Return, เลือกรายการ Internal Ratings-Based Approach (IRB) เพื่อจัดส่งข้อมูลเป็น Excel File

2. ช่วงการดำรงเงินกองทุนจริง ให้ สง. จัดทำแบบรายงานเป็นประจำทุกเดือน กล่าวคือ

- วิธี FIRB เริ่มจัดทำตั้งแต่สิ้นเดือน ธันวาคม 2551 เป็นต้นไป
- วิธี AIRB เริ่มจัดทำตั้งแต่สิ้นเดือน ธันวาคม 2552 เป็นต้นไป

ให้ สง. จัดส่งแบบรายงานให้ ธปท. ภายใน 21 วันนับจากวันสิ้นเดือนที่ต้องรายงาน หากวันดังกล่าวตรงกับวันหยุดให้นำส่งข้อมูลภายในวันทำการถัดไป โดย ธปท. จะแจ้งวิธีการจัดส่งข้อมูลในรูปแบบ Data set ให้ สง. ทราบต่อไป

การตั้งชื่อไฟล์

การจัดส่งแบบรายงานในรูปแบบ Excel file นั้น ให้ สง. กำหนดชื่อไฟล์ (File) ดังนี้

QPPDXXX_YYYYMMDD_IRB.xls

1 2 3 <-----4-----> 5 6

- 1) Q เป็นค่าคงที่ หมายถึง ข้อมูลที่จัดส่งเป็นรายไตรมาส
- 2) PPD เป็นค่าคงที่ หมายถึง Prudential Policy Department
- 3) XXX เป็นรหัสของธนาคารผู้ส่งข้อมูล (Bank code) เช่น ธนาคารกรุงเทพ มีค่าเป็น 002
- 4) YYYYMMDD หมายถึง ปี ค.ศ. (YYYY) เดือน (MM) และวันที่ (DD) ของข้อมูลที่ใช้จัดทำแบบรายงาน เช่น ข้อมูลที่ใช้จัดทำแบบรายงานคือ วันที่ 31 ธ.ค. 2550 ให้รายงานด้วย 20071231 เป็นต้น
- 5) IRB เป็นค่าคงที่ หมายถึง แบบรายงานของ สง. ที่ใช้วิธี IRB
- 6) xls เป็นค่าคงที่ หมายถึง นามสกุลของรูปแบบไฟล์ที่จัดส่งอยู่ในรูป Excel file

รูปแบบ Cell ของแบบรายงานใน Excel file

- Cell สีขาว เป็น Cell ที่ สง. ต้องกรอกข้อมูล
- Cell สีเหลือง เป็น Cell ที่ใช้ข้อมูลจาก Cell อื่นหรือตารางอื่นในการคำนวณ ซึ่ง รพท.

กำหนดสูตรการคำนวณไว้ให้แล้ว

- Cell สีชมพู เป็น Cell ที่ รพท. กำหนดค่าไว้ให้ เช่น ค่า M = 2.50 สำหรับวิธี FIRB เป็นต้น
- Cell สีเทา เป็น Cell ที่ สง. ไม่ต้องกรอกข้อมูล

อัตราแลกเปลี่ยน

ให้ สง. ใช้อัตราแลกเปลี่ยนของวันสิ้นเดือนที่จัดทำแบบรายงาน โดยให้ปฏิบัติ ดังนี้

กรณีการแปลงเงินสกุลต่างประเทศทุกสกุลให้เป็นสกุลเงินบาท ให้ใช้อัตราเฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยทางโทรเลข (Average buying rates-Telex Transfer) และอัตราขายถัวเฉลี่ย (Average selling rates) ที่เผยแพร่ใน Website ของ รพท. (www.bot.or.th) อย่างไรก็ดี หากไม่มีข้อมูลสำหรับสกุลเงินดังกล่าว ให้ สง. ใช้อัตราแลกเปลี่ยนไขว้ (Cross rate) ซึ่งเป็นอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินอื่นเทียบกับสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. ที่ฝ่ายบริหารข้อมูล รพท. จัดส่งให้ สง. ทาง E-mail ทุกเช้าวันทำการถัดไป แล้วแปลงค่าเป็นสกุลเงินบาทด้วยอัตราแลกเปลี่ยนสกุลเงินดอลลาร์ สรอ. เฉลี่ยระหว่างอัตราซื้อถัวเฉลี่ยทางโทรเลขและอัตราขายถัวเฉลี่ยที่เผยแพร่ใน Website ของ รพท.

การติดต่อสอบถาม

1. สอบถามเกี่ยวกับเนื้อหาของข้อมูลตามแบบรายงานนี้ ได้ที่ทีม Basel 2 ฝ่ายนโยบายความเสี่ยง สายนโยบายสถาบันการเงิน รพท. โทร. 0-2283-5311, 0-2283-6851 (วิธี SA), 0-2283-6725 (วิธี IRB) และ 0-2283-5877 (ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ) หรือที่ E-mail address: basel2@bot.or.th
2. สอบถามเกี่ยวกับการจัดส่งข้อมูลตามแบบรายงานนี้ ได้ที่ทีมสนับสนุนระบบการบริหารข้อมูล ฝ่ายบริหารข้อมูล รพท. โทร. 0-2283-5120, 0-2356-7422 หรือที่ E-mail address : DMS_Admin@bot.or.th

ข. โครงสร้างของแบบรายงาน

แบบรายงานสำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB มีตารางประกอบทั้งสิ้น 41 ตาราง ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 6 ส่วนโดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ประกอบด้วย ตารางที่ 1-4 ซึ่งเป็นตารางสรุปข้อมูลทั่วไป อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง องค์ประกอบของเงินกองทุน และสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท

ส่วนที่ 2 ประกอบด้วย ตารางที่ 5-18 ซึ่งเป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์และรายการนอกงบดุลทุกรายการของ สง. แยกตามประเภทและคุณภาพของสินทรัพย์ที่คำนวณโดยวิธี SA สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญ รวมถึงข้อมูลประกอบ ได้แก่

- ตารางที่ 5-13 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ที่ไม่ได้จัดเป็นลูกหนี้ด้วยคุณภาพที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) ของ สง. โดยแบ่งตามประเภทสินทรัพย์

- ตารางที่ 14 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์ทุกประเภทที่จัดเป็นลูกหนี้ด้วยคุณภาพที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) ของ สง.

- ตารางที่ 15 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับผู้ขายประกันความเสี่ยงด้านเครดิตประเภท First-to-default credit derivatives และธุรกรรม Securitisation ของ สง.

- ตารางที่ 16 เป็นตารางแสดงรายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives

- ตารางที่ 17 - 18 เป็นตารางแสดงรายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินที่คำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงตามวิธี Original Exposure และวิธี Current Exposure ตามลำดับ สำหรับรายการทั้งที่อยู่ในตลาด Exchange เช่น TFEX, AFET เป็นต้น และนอกตลาด (OTC Derivative)

ส่วนที่ 3 ประกอบด้วย ตารางที่ 19 - 38 ซึ่งเป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภทที่คำนวณโดยวิธี IRB (FIRB และ AIRB) รวมถึงข้อมูลประกอบ ได้แก่

- ตารางที่ 19 - 23 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่คำนวณโดยวิธี FIRB สำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท

- ตารางที่ 24 - 28 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่คำนวณโดยวิธี AIRB สำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท

- ตารางที่ 29 - 35 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ที่คำนวณโดยวิธี IRB สำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท ที่ทั้ง สง. ที่ใช้วิธี FIRB และ AIRB มีวิธีการคำนวณที่เหมือนกัน

- ตารางที่ 36 เป็นตารางแสดงข้อมูลการคำนวณเงินสำรองที่กันไว้ (Provisions) และความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Loss)

- ตารางที่ 37 เป็นตารางแสดงรายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives และ Securitisation

- ตารางที่ 38 เป็นตารางแสดงรายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินที่คำนวณโดยวิธี Current exposure ทั้งฐานะที่อยู่ในตลาด Exchange เช่น TFEX และ AFET เป็นต้น และนอกตลาด (OTC Derivative)

ส่วนที่ 4 ประกอบด้วยตารางที่ 39 ซึ่งเป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด

ส่วนที่ 5 ประกอบด้วยตารางที่ 40 ซึ่งเป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการที่คำนวณโดยวิธี SA-OR

ส่วนที่ 6 ประกอบด้วยตารางที่ 41 ซึ่งเป็นตารางแสดงข้อมูลการคำนวณ Capital floor สำหรับสง. ที่ใช้วิธี IRB

ค. ประเภทของฐานะ (Exposure types)

สินทรัพย์หรือลูกหนี้แต่ละประเภท แบ่งประเภทของฐานะ (Exposure) ออกเป็น 2 ประเภทหลักดังนี้

1. รายการสินทรัพย์ในงบดุล หมายถึง รายการสินทรัพย์ทุกประเภทในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking book) ที่อยู่ในงบดุลของ สง.¹ รวมทั้งธุรกรรม Repo-style transaction ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading book) ที่อยู่ในงบดุลของ สง. ได้แก่ ธุรกรรมซื้อโดยมีสัญญาจะขายคืน (Reverse repo) และธุรกรรมยืมหลักทรัพย์โดยให้หลักประกันเป็นเงินสด (Securities borrowing)

2. รายการนอกงบดุล หมายถึง ภาระผูกพันทุกประเภทที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร รวมทั้งภาระผูกพันที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้าของ สง. เฉพาะประเภท Repo-style Transactions และ OTC Derivatives ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

2.1 Undrawn (uncommitted and committed) line หมายถึง วงเงินสินเชื่อที่ยังไม่ได้เบิกใช้ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ที่ สง. ให้ไว้แก่ลูกหนี้ ซึ่งแบ่งเป็นวงเงินที่ สง. สามารถยกเลิกได้โดยไม่มีเงื่อนไขหรือยกเลิกได้ทันทีเมื่อลูกหนี้มีคุณภาพเครดิตที่เสื่อมลง (Uncommitted) และวงเงินที่ไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed) โดยแบ่งเป็นอายุสัญญาไม่เกิน 1 ปี และอายุสัญญาเกิน 1 ปี

2.2 Repo-style transactions หมายถึง ภาระผูกพันตามสัญญาของธุรกรรมการยืมหลักทรัพย์ โดยให้หลักประกันเป็นตราสารอื่นที่ไม่ใช่เงินสด (Securities borrowing) และธุรกรรมการให้ยืมหลักทรัพย์ โดยได้รับหลักประกันเป็นตราสารอื่นหรือเงินสด (Securities lending) และธุรกรรมขายโดยมีสัญญาจะซื้อคืน (Repo)

2.3 OTC derivatives หมายถึง รายการสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินนอกตลาด

¹ สำหรับ สง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading book) ในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญ ให้อ้างอิงรายละเอียดในข้อ ง. บัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) และบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book)

2.4 Other off-balance sheet หมายถึง รายการนอกงบดุลอื่นๆ ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร ซึ่งไม่ใช่รายการตามข้อ 2.1 - 2.3 เช่น การค้าประกันการกู้ยืมเงิน การอวัลต์ตัวเงิน การสลักหลัง ตัวเงินแบบผู้รับสลักหลังมีสิทธิไล่เบี้ย (with recourse) การประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่ สง. ทำผ่านศูนย์ซื้อขายล่วงหน้าที่มีระบบ Mark to Market และมีการเรียกและชำระมาร์จิ้น (Margin Call) เป็นรายวัน เช่น บริษัทตลาดอนุพันธ์ (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน) เป็นต้น ธปท. กำหนดให้ สง. ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินดังกล่าว ดังนั้น สง. จึงไม่ต้องรายงานวิธีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงในตารางที่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้หนี้ อย่างไรก็ตาม ให้ สง. รายงานข้อมูลในตารางที่ 17 หรือตารางที่ 18 หรือตารางที่ 38 รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่า เทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Original Exposure หรือวิธี Current Exposure ที่ สง. เลือกใช้เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตรวจสอบของผู้ตรวจสอบ ธปท. เท่านั้น

อย่างไรก็ดี สินทรัพย์บางประเภทจะมีประเภทของฐานะ (Exposure) ไม่ครบ 5 ประเภทย่อย ข้างต้น ดังสรุปได้ตามตารางด้านล่างนี้ โดย cell สีเทาหมายถึง ไม่มีฐานะ (Exposure) ประเภทนั้น

	ประเภทสินทรัพย์/ลูกหนี้ กรณีใช้วิธี SA (หรือวิธี SSA)	รายการ สินทรัพย์ ในงบดุล	รายการนอกงบดุล			
			Undrawn line	Repo-style transactions	OTC Derivatives	Other off- balance sheet
Banking Book	ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง					
	ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจ (PSEs)					
	ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs)					
	ลูกหนี้สถาบันการเงิน					
	ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์					
	ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน					
	ลูกหนี้รายย่อย					
	สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย					
	สินทรัพย์อื่น					
	ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ					
Trading Book						

	ประเภทสินทรัพย์/ลูกหนี้ กรณีใช้วิธี FIRB หรือ AIRB	รายการ สินทรัพย์ ในงบดุล	รายการนอกงบดุล			
			Undrawn line	Repo-style transactions	OTC Derivatives	Other off- balance sheet
Banking Book	ลูกหนี้ภาครัฐบาล					
	ลูกหนี้สถาบันการเงิน					
	ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน (ไม่รวมสินเชื่อกลุ่มพิเศษและลูกหนี้ SME)					
	สินเชื่อกลุ่มพิเศษ					
	ลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน					
	สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย					
	วงเงินหมุนเวียนเพื่อรายย่อย					
	สินเชื่อรายย่อยอื่นที่ให้แก่บุคคลธรรมดา					
	สินเชื่อรายย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ					
	ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน					
	สินทรัพย์อื่น					
Trading Book						

ง. บัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) และบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book)

สำหรับ สง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading book) ในระดับที่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดในหนังสือเวียนเลขที่ ธปท.สนส.(21)ว. 2738/2546 และ ธปท.สนส. (21)ว. 2739/2546 เรื่อง แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป ให้ สง. รายงานในตาราง ดังนี้

1. ตารางที่ 5-15 (วิธี SA) หรือ ตารางที่ 19-35 (วิธี IRB) เพื่อแสดงการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับรายการสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) ของ สง. ซึ่งรวมถึงสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของคู่สัญญา (Counterparty credit risk) สำหรับธุรกรรม Repo-style transaction และ OTC derivative ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) ด้วย
2. ตารางที่ 39 เพื่อแสดงการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด สำหรับรายการสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้าของ สง.

สำหรับ สง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) ในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด ให้ สง. รายงานดังนี้

1. ตารางที่ 5-15 (วิธี SA) หรือ ตารางที่ 19-35 (วิธี IRB) เพื่อแสดงการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต สำหรับรายการสินทรัพย์ในงบดุลและรายการนอกงบดุลทั้งหมดทั้งที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร (Banking Book) และที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) ของ สง. ซึ่งรวมถึงสินทรัพย์เสี่ยง

ด้านเครดิตของคู่สัญญา (Counterparty credit risk) สำหรับธุรกรรม Repo-style transaction และ OTC derivative ที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) ด้วย

2. ตารางที่ 39 เพื่อแสดงการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดนั้น ให้ สง. รายงานข้อมูลเฉพาะกรณีที่ สง. ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินด้าน Commodity เท่านั้น

จ. การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงิน

ให้ สง. เลือกใช้วิธีในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับรายการอนุพันธ์ทางการเงินใน 2 ช่วงเวลา ดังนี้

ช่วง Parallel Calculation

1. กรณี สง. มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่มีนัยสำคัญให้ สง. ปฏิบัติ ดังนี้
ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure² ทั้งกับพอร์ตที่คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี SA และวิธี IRB ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาทุกราย ทั้งนี้ หาก สง. ไม่พร้อมที่จะใช้วิธีดังกล่าว ให้ สง. สามารถเลือกใช้วิธี Original Exposure ที่คำนวณตามอายุสัญญาได้ ยกเว้นกรณีที่ สง. มีการทำสัญญาอนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure กับทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นทันที

2. กรณี สง. มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญให้ สง. ปฏิบัติ ดังนี้

2.1 พอร์ตที่ใช้วิธี SA (พอร์ตที่ไม่มีนัยสำคัญ) (ตารางที่ 5-15)

ให้ สง. เลือกใช้ (1) วิธี Current Exposure หรือ (2) วิธี Original Exposure ที่คำนวณตามอายุสัญญาได้ ยกเว้นกรณีที่ สง. ใดมีการทำสัญญาอนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure กับทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นทันที

2.2 พอร์ตที่ใช้วิธี IRB (ตารางที่ 19-35)

ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาทุกราย ทั้งนี้ หาก สง. ไม่พร้อมที่จะใช้วิธีดังกล่าว ให้ สง. สามารถเลือกใช้วิธี Original Exposure ที่คำนวณตามอายุสัญญาได้ ยกเว้นกรณีที่ สง. มีการทำสัญญา

² ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลตามวิธี Current Exposure หรือวิธี Original Exposure ให้ สง. อ้างอิงประกาศ ธปท. เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

อนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยนและอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้
สง. ใช้วิธี Current Exposure กับทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญารายนั้นทันที

ช่วงการดำรงเงินกองทุนจริง

1. กรณี สง. มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่มีนัยสำคัญให้ สง. ปฏิบัติ ดังนี้
ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure ทั้งกับพอร์ตที่คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี SA และวิธี IRB
ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลสำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาทุกราย

2. กรณี สง. มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญให้ สง. ปฏิบัติ ดังนี้
2.1 พอร์ตที่ใช้วิธี SA (พอร์ตที่ไม่มีนัยสำคัญ) (ตารางที่ 5-15)

ให้ สง. เลือกใช้ (1) วิธี Current Exposure หรือ (2) วิธี Original Exposure ที่คำนวณ
ตามอายุสัญญาได้ ยกเว้นกรณีที่ สง. มีการทำสัญญาอนุพันธ์ที่นอกเหนือจากอนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน
และอนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ยกับคู่สัญญารายใด ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure กับทุกสัญญาที่ทำกับ
คู่สัญญารายนั้นทันที

2.2 พอร์ตที่ใช้วิธี IRB (ตารางที่ 19-35)

ให้ สง. ใช้วิธี Current Exposure ในการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุล
สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกับคู่สัญญาทุกราย

ฉ. รายละเอียดการรายงานข้อมูลของแต่ละตาราง

จากจำนวนตารางทั้งหมด 41 ตาราง สง. ต้องจัดทำแบบรายงานตามวิธีที่ สง. เลือกใช้ในการ
ดำรงเงินกองทุน ตามรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 รายละเอียดตารางที่ 1 - 4

ตารางที่ 1 : ข้อมูลทั่วไป

ตารางที่ 1 เป็นตารางสรุปข้อมูลทั่วไปของ สง. โดย สง. ต้องรายงานข้อมูลตามรายการ ดังนี้

1. ชื่อธนาคาร ให้ระบุชื่อเต็มของ สง. ที่จัดทำแบบรายงานเป็นภาษาไทย

2. รหัสธนาคาร (Bank Code) ให้ระบุรหัสของธนาคารผู้ส่งข้อมูล (ตัวเลข 3 หลัก) เช่น
ธนาคารกรุงเทพมีค่าเป็น 002

3. Bank type สง. ต้องระบุว่าเป็น สง. ประเภทใด ระหว่าง 1) ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย (ซึ่งประกอบด้วย ธนาคารพาณิชย์ไทย ธนาคารพาณิชย์เพื่อรายย่อย (ชย.) และธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทย่อยของธนาคารต่างประเทศ) หรือ 2) สาขาธนาคารต่างประเทศ

4. Bank group สง. ต้องระบุรูปแบบของการรายงานว่าเป็นแบบรายงานระดับราย สง. “(Solo basis)” หรือ ระดับรายกลุ่ม สง. (Consolidated Basis) ซึ่งแบ่งเป็น “Solo Consolidation” และ “Full Consolidation”

5. วันที่รายงาน สง. ต้องระบุวันสิ้นเดือนของข้อมูลที่ใช้ในการจัดทำแบบรายงาน ในรูป yyyy-mm-dd เช่น 2007-12-31 เป็นต้น

6. หน่วย สง. ต้องรายงานยอดเป็นหน่วย “พันบาท” พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง และใส่เครื่องหมายจุลภาค “,” หลังหลักพันและหลักล้าน ส่วนข้อมูลที่ สง. ต้องรายงานในรูปร้อยละ เช่น ค่า PD, LGD เป็นต้น ให้ สง. แสดงยอดในรูปร้อยละ (%) พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น $PD = 0.03\%$ เป็นต้น นอกจากนี้ การรายงานข้อมูลของอายุคงเหลือของหนี้ (M) ให้รายงานหน่วยเป็น “ปี” พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น $M = 2.50$ ปี ในกรณีที่รายการใดมีโอกาสเป็นได้ทั้งค่าบวกและค่าลบ ให้ สง. รายงานค่าลบโดยใส่เครื่องหมาย “-” ด้วย เช่น กำไร (ขาดทุน) คงเหลือจากการจัดสรร = -100.00 พันบาท เป็นต้น แต่รายการใดที่มีเฉพาะค่าลบ ให้รายงานด้วยจำนวนที่ไม่ต้องใส่เครื่องหมาย เช่น รายการหักต่างๆ

7. วิธีที่ใช้ในการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำ สง. ต้องระบุวิธีที่ใช้ในการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท ได้แก่

- ความเสี่ยงด้านเครดิต ประกอบด้วย วิธี FIRB หรือ AIRB
- ความเสี่ยงด้านตลาด ประกอบด้วย วิธี SA, VaR, Mixed หรือ None (สง. ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด)
- ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ ประกอบด้วย วิธี SA-OR

8. วิธี CRM หลักประกันทางการเงิน สง. ต้องระบุวิธีที่ สง. ใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk Mitigation: CRM) ด้วยหลักประกันทางการเงินสำหรับฐานะที่คำนวณด้วยวิธี IRB ได้แก่

- วิธี Comprehensive -Supervisory haircut หมายถึง สง. เลือกใช้ค่าปรับลดมาตรฐานที่กำหนดโดย ธปท.
- วิธี Comprehensive -Own estimate haircut หมายถึง สง. เลือกใช้ค่าปรับลดที่ สง. ประเมินเอง
- วิธี AIRB หมายถึง สง. ที่ใช้วิธี AIRB และมีวิธีในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นของตนเอง

- None หมายถึง สง. ไม่ใช้การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันทางการเงิน

ตารางที่ 2 : อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง

ตารางที่ 2 เป็นตารางสรุปข้อมูลอัตราส่วนเงินกองทุนที่ สง. มีอยู่จริง ต่อสินทรัพย์เสี่ยงด้านต่างๆ เพื่อประกอบการพิจารณาความเพียงพอของเงินกองทุนโดยใช้ข้อมูลจากตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ซึ่ง ธพท. กำหนดสูตรการคำนวณไว้ให้ ดังนั้น สง. ไม่ต้องกรอกตารางนี้ โดยแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก. กรณีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงก่อนการพิจารณา Capital floor
- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงหลังการพิจารณา Capital floor

ข. กรณีสาขาธนาคารต่างประเทศ

- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงก่อนการพิจารณา Capital floor
- อัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงหลังการพิจารณา Capital floor

ทั้งนี้ การคำนวณอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวสำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตจะแสดงทั้งอัตราส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตก่อนคูณและหลังคูณ Scaling factor³

ตารางที่ 3 : องค์ประกอบของเงินกองทุน

ตารางที่ 3 เป็นตารางสรุปองค์ประกอบของเงินกองทุนของ สง. โดยจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ก. เงินกองทุนของธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย

องค์ประกอบของเงินกองทุนและรายการหักตามหลักเกณฑ์ Basel II ของ ธพ. ไทย ธย. และ ธพ. ที่เป็นบริษัทย่อยของธนาคารต่างประเทศ มีรายละเอียดที่คล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ Basel I ที่กำหนดไว้ในหนังสือเวียน ธพท. ที่ ฝนส.(21)ว.31/2549 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย ดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป ดังนั้น ข้อมูลที่กำหนดให้ สง.

³ Scaling factor หมายถึง ค่าที่ใช้ในการปรับเพิ่มมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของ สง. ที่ใช้วิธี IRB โดย BIS กำหนดให้ค่า 1.06 ไปคูณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตของฐานะที่คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี IRB ทั้งนี้ วัตถุประสงค์ของตัวปรับค่านี้นี้ คือ เพื่อป้องกันไม่ให้เงินกองทุนของ สง. ที่ใช้วิธี IRB ลดลงจาก Basel I มากเกินไป แต่ตัวปรับค่านี้นี้ไม่ควรสูงเกินไปจนทำให้ลดแรงจูงใจของ สง. ในการที่จะใช้วิธี IRB

รายงานจึงมีรายละเอียดคล้ายคลึงกับชุดข้อมูลปัจจุบันที่ สง. จัดส่งให้ ธปท. ในรูปแบบ Data Set ชุด Capital Fund (DS_CAP) ซึ่งประกอบด้วย

1. เงินกองทุนชั้นที่ 1 ซึ่งรวมถึง

- รายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้แก่ ขาดทุนสุทธิ ค่าแห่งกัวด์วิลล์ สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และอื่นๆ
- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50
- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่เกินกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 2

2. เงินกองทุนชั้นที่ 2 โดยมีการปรับเปลี่ยนวิธีการนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ (General provision) เป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ดังนี้

- เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่คำนวณโดยวิธี SA จะนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นยกเว้นสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB (ได้แก่ สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด และสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ)
- เงินสำรองส่วนเกินที่ให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ตามวิธี IRB (EL < Provisions) โดยจะนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 0.6 ของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB

3. เงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย ซึ่งรวมถึงรายการหัก ได้แก่

- เงินลงทุนในตราสารที่นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ของสถาบันการเงินอื่น
- ส่วนต่ำกว่าทุนสุทธิจากการตีราคาเงินลงทุนในตราสารทุนประเภทเพื่อขาย
- มูลค่าของตราสารหนี้อ้างอิงที่นับเข้าเป็นเงินกองทุนของ สง. อื่นกรณี สง. เป็นผู้ซื้ออนุพันธ์ทางการเงินด้านตราสารหนี้ (Bond derivative) และกรณี สง. เป็นผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit derivative) ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด
- อื่นๆ

4. อัตราส่วนเงินกองทุน

5. ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 ซึ่งเป็นส่วนที่ ธปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์ Basel II โดยให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 ในตารางที่ 3 หัวข้อ 1.10 และ 2.9 ตามลำดับ โดยมีค่าเท่ากับข้อ 5 หาร 2 (ส่วนนี้เป็นส่วนที่เพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ Basel I) ซึ่งประกอบด้วย

5.1 มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง กรณี สง. เป็นผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภท First-to-default credit derivative ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รองรับความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์

อ้างอิงเป็นตราสารระยะยาวที่มี Rating เทียบเท่าเกรด 5 ตามที่ ธปท.กำหนด (โปรดดูร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 85)

5.2 มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง กรณี สง. เป็นผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต ประเภท First-to-default credit derivative ที่ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รองรับความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์ อ้างอิงเป็นตราสารระยะสั้นที่มี Rating เทียบเท่าเกรด 4 ตามที่ ธปท. กำหนด (โปรดดูร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 85)

5.3 มูลค่าเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในตราสารค้ำประกันหนี้ กรณีที่ สง. เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรกให้แก่ผู้ลงทุนในตราสาร Traditional และ Synthetic Securitisation (First loss facility provider) หรือลงทุนในตราสาร Securitisation ที่ไม่มี Rating ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. จะกำหนดต่อไป

5.4 มูลค่าเงินให้สินเชื่อหรือเงินลงทุนในตราสารหนี้ในส่วนที่ต่ำกว่าความเสียหายขั้นต่ำซึ่งผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงจะไม่ชดเชยความเสียหายตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด

5.5 Expected loss ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD

5.6 เงินสำรองส่วนขาด (EL > เงินสำรองที่กักไว้ทั้งสิ้น)

5.7 อื่นๆ เช่น กรณีผลรวมของเงินกองทุน (UL) และมูลค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (EL) ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่ สง. กำหนดโดยวิธี PD/LGD มีค่าสูงกว่ามูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน และ สง. เลือกที่จะหักมูลค่าการลงทุนดังกล่าวออกจากเงินกองทุน แทนที่จะรายงานเป็นมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงในตารางที่ 34 สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (โปรดดูคำอธิบายในตารางที่ 34)

ข. เงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศ

องค์ประกอบของเงินกองทุนและรายการหักตามหลักเกณฑ์ Basel II ของสาขาธนาคารต่างประเทศมีรายละเอียดที่คล้ายคลึงกับหลักเกณฑ์ Basel I ที่กำหนดไว้ในหนังสือเวียน ธปท. ที่ ฝนส. (21)ว.32/2549 เรื่อง การกำหนดให้สาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติม และหนังสือเวียนเลขที่ ฝนส. (21)ว.25/2548 เรื่อง การเพิ่มประเภทสินทรัพย์ตามมาตรา 6 หรือเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศ ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2548 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ข้อมูลที่กำหนดให้ สง. รายงานจึงมีรายละเอียดคล้ายคลึงกับชุดข้อมูลปัจจุบันที่ สง. จัดส่งให้ ธปท. ในรูปแบบ Data Set ชุด Capital Fund (DS_CAP) ซึ่งประกอบด้วย

1. การดำรงสินทรัพย์ตามมาตรา 6

2. การคำนวณเงินทุนสุทธิเพื่อการดำรงสินทรัพย์ตามมาตรา 6 และยอดสุทธิบัญชีระหว่างกัน ซึ่งมีค่าเท่ากับผลรวมข้อ 2.1 และ 2.2

2.1 เงินทุนสุทธิเพื่อการดำรงสินทรัพย์ตามมาตรา 6

2.2 ยอดสุทธิบัญชีระหว่างกันที่สาขาเป็นลูกหนี้ (เจ้าหนี้) สำนักงานใหญ่และสาขาอื่นในต่างประเทศ บริษัทแม่และบริษัทลูกของสำนักงานใหญ่ (ในกรณีที่มิใช่เป็นเจ้าหนี้ ให้รายงานด้วยค่าลบ เช่น -100.00 เป็นต้น)

3. เงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย มีค่าเท่ากับ ข้อ 3.1 ลบด้วย ข้อ 3.2

3.1 เงินกองทุนทั้งสิ้นก่อนรายการหัก (ค่าต่ำสุดระหว่างข้อ 1 ข้อ 2 หรือ ข้อ 2.1)

3.2 รายการหัก หมายถึง ส่วนที่ ธปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นของสาขาธนาคารต่างประเทศ ได้แก่

3.2.1 มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง กรณี สง. เป็นผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภท First-to-default credit derivative ซึ่งผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รองรับความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารระยะยาวที่มี Rating เทียบเท่าเกรด 5 ตามที่ ธปท. กำหนด (โปรดดูร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 85)

3.2.2 มูลค่าข้อตกลงรับประกันความเสี่ยง กรณี สง. เป็นผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภท First-to-default credit derivative ที่ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่รองรับความเสี่ยงของกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงเป็นตราสารระยะสั้นที่มี Rating เทียบเท่าเกรด 4 ตามที่ ธปท. กำหนด (โปรดดูร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 85)

3.2.3 มูลค่าเงินให้สินเชื่อด้อยสิทธิ์หรือเงินลงทุนในตราสารด้อยสิทธิ์ กรณีที่ สง. เป็นผู้รับประกันส่วนสูญเสียในลำดับแรกให้แก่ผู้ลงทุนในตราสาร Traditional และ Synthetic Securitisation (First loss facility provider) หรือลงทุนในตราสาร Securitisation ที่ไม่มี Rating ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. จะกำหนดต่อไป

3.2.4 มูลค่าเงินให้สินเชื่หรือเงินลงทุนในตราสารหนี้ในส่วนที่ต่ำกว่าความเสียหายขั้นต่ำซึ่งผู้ขายข้อตกลงรับประกันความเสี่ยงจะไม่ชดเชยความเสียหายตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด

3.2.5 Expected loss ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงจากตารางที่ 34

3.2.6 เงินสำรองส่วนขาด (EL > เงินสำรองที่กันไว้ทั้งสิ้น) ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงจากตารางที่ 36

3.2.7 อื่นๆ

ทั้งนี้ ธปท. ยังไม่อนุญาตให้ สาขา ธพ. ต่างประเทศ นับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ และสำรองส่วนเกิน (Provisions > EL) เป็นเงินกองทุนได้ เนื่องจาก สำรองส่วนเกินดังกล่าวไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์ตามมาตรา 6

ตารางที่ 4 : สรุปสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภทแยกตามวิธีการคำนวณ

ตารางที่ 4 เป็นตารางสรุปยอดสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ โดยแยกแสดงตามวิธีที่ สง. ใช้ในการคำนวณเงินกองทุน และตามประเภทสินทรัพย์ที่มีความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1. Basel I

ให้ สง. รายงานมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ Basel I⁴ สำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต และด้านตลาด เฉพาะช่วงการทดลองคำนวณเงินกองทุน (Parallel calculation) ระหว่างวิธี Basel I ขนานกับวิธี Basel II เท่านั้น ซึ่งกำหนดให้รายงานเป็นรายไตรมาส ตามรายละเอียด ดังนี้

- สง. ที่ใช้วิธี SA หรือ FIRB ตั้งแต่ ธ.ค. 2551 ให้รายงานมูลค่าสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ Basel I ตั้งแต่ สิ้นไตรมาสที่ 4 ของปี 2550 ถึง สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2551

- สง. ที่ใช้วิธี AIRB ตั้งแต่ ธ.ค. 2552 ให้รายงานมูลค่าสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ Basel I ตั้งแต่ สิ้นไตรมาสที่ 4 ของปี 2550 ถึง สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2552

- สง. ที่ใช้วิธี FIRB หรือ AIRB หลังจาก ธ.ค. 2551 และ ธ.ค. 2552 ตามลำดับ ให้รายงานมูลค่าสินทรัพย์ตามหลักเกณฑ์ Basel I ตั้งแต่ สิ้นไตรมาสที่ 4 ของปี 2550 ถึง สิ้นไตรมาสที่ 3 ของปี 2551

ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณตามวิธีก่อนหน้านี้ที่จะใช้วิธี IRB ที่จะนำไปใช้ในการคำนวณ Capital floor ให้ สง. รายงานในตารางที่ 41

⁴ โปรดอ้างอิงหนังสือเวียน ธปท. ที่ ผนส. (21)ว.31/2549 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป <http://www.bot.or.th/fipcs/Documents/FPG/2549/ThaiPDF/25490011.pdf> หนังสือเวียน ธปท. ที่ ผนส. (21)ว.32/2549 เรื่อง การกำหนดให้สาขาธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป <http://www.bot.or.th/fipcs/Documents/FPG/2549/ThaiPDF/25490012.pdf> และหนังสือเวียนเลขที่ ผนส. (21)ว.25/2548 เรื่อง การเพิ่มประเภทสินทรัพย์ตามมาตรา 6 หรือเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศ ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2548 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป <http://www.bot.or.th/fipcs/Documents/FPG/2548/ThaiPDF/25480171.pdf>

2. Basel II

ข้อมูลส่วนนี้เป็นข้อมูลสรุปมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ Basel II สำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการโดยแยกแสดงตามวิธีที่ สง. ใช้ในการคำนวณเงินกองทุนและตามประเภทสินทรัพย์กรณีความเสี่ยงด้านเครดิต ดังนี้

ความเสี่ยงด้านเครดิต

ข้อมูลสรุปสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ Basel II แบ่งออกเป็น 2 วิธีหลัก คือ

Standardised Approach (วิธี SA)

ข้อมูลสรุปสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA ซึ่งเป็นสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่ ธปท. อนุญาตให้ สง. ที่ใช้วิธี IRB คำนวณโดยวิธี SA ได้ ตามที่กำหนดไว้ในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft โดยข้อมูลดังกล่าวเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 5-15 ได้แก่

- ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง (ตารางที่ 5)
- ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ (PSEs) (ตารางที่ 6)
- ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (MDBs) (ตารางที่ 7)
- ลูกหนี้สถาบันการเงิน (ตารางที่ 8)
- ลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ (ตารางที่ 9)
- ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน (ตารางที่ 10)
- ลูกหนี้รายย่อย (ตารางที่ 11)
- สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 12)
- สินทรัพย์อื่น (ตารางที่ 13)
- ลูกหนี้ด้อยคุณภาพ (ตารางที่ 14)
- ธุรกิจ First-to-default credit derivatives ซึ่งเป็นผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงที่ได้มีการปรับปรุงมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงแล้ว เพื่อให้ สง. รายงานเงินกองทุนขั้นต่ำไม่เกินกว่ามูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญา (ตารางที่ 15)
- ธุรกิจ Securitisation ซึ่ง ธปท. จะออกร่างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป (ตารางที่ 15)

ทั้งนี้ ลูกหนี้ หมายถึง เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในตราสารหนี้ เงินฝาก และภาระผูกพันนอกงบดุล รวมถึงข้อผูกพันและสิทธิเรียกร้องให้ชำระหนี้ตามกฎหมายอื่นๆ ของ สง. ด้วย ในกรณีที่

เงินให้สินเชื่อ เงินลงทุนในตราสารหนี้ และเงินฝาก ให้ สง. รายงานทั้งยอดเงินต้นและดอกเบี้ยค้างรับที่อยู่
ในบัญชีด้วย

Internal Ratings-Based Approach (วิธี IRB)

ข้อมูลสรุปสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักคือ
วิธี Foundation IRB (วิธี FIRB) วิธี Advanced IRB (วิธี AIRB) และวิธี IRB (สำหรับกรณีของสินทรัพย์บาง
ประเภทที่ทั้งวิธี FIRB และวิธี AIRB มีวิธีการคำนวณที่เหมือนกัน เช่น ลูกหนี้รายย่อย ฐานะที่เกี่ยวข้องกับ
ตราสารทุน เป็นต้น) ซึ่งข้อมูลดังกล่าวเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 19-23 สำหรับวิธี FIRB ตารางที่ 24-28 สำหรับ
วิธี AIRB และ ตารางที่ 29-35 สำหรับวิธี IRB ได้แก่

- ลูกหนี้ภาครัฐบาล (ตารางที่ 19 หรือ 24)
- ลูกหนี้สถาบันการเงิน (ตารางที่ 20 หรือ 25)
- ลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ประกอบด้วย
 - ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป (ไม่รวมสินเชื่อกลุ่มพิเศษและลูกหนี้ SME)
(ตารางที่ 21 หรือ 26)
 - สินเชื่อกลุ่มพิเศษ คำนวณโดยวิธี PD/LGD (ตารางที่ 22 หรือ 27)
 - ลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน (ตารางที่ 23 หรือ 28)
 - สินเชื่อกลุ่มพิเศษ คำนวณโดยวิธี Supervisory Slotting Criteria (ตารางที่ 29)
- ลูกหนี้รายย่อย ประกอบด้วย
 - สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 30)
 - วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย (ตารางที่ 31)
 - สินเชื่อรายย่อยอื่นที่ให้แก่บุคคลธรรมดา (ตารางที่ 32)
 - สินเชื่อรายย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ (ตารางที่ 33)
- ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (ตารางที่ 34)
- สินทรัพย์อื่น (ตารางที่ 35)
- ธุรกิจ Securitisation ซึ่ง ธปท. จะออกร่างหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องต่อไป อย่างไรก็ดี
ในระหว่างที่ ธปท. ยังไม่ได้ร่างหลักเกณฑ์ Securitisation ตามวิธี IRB ให้ สง.
ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ Securitisation ตามวิธี SA ไปก่อน

ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB ต้องปรับค่าขึ้นด้วยการคูณค่า

Scaling factor ซึ่งมีค่าเท่ากับ 1.06

ความเสี่ยงด้านตลาด

ข้อมูลสรุปสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด สำหรับ สง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่ มีนัยสำคัญตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด โดยข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวจะเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 39

ความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ

สง. ที่ใช้วิธี IRB ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต ต้องใช้วิธี SA-OR เป็นมาตรฐาน ขั้นต่ำในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดยข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวจะเชื่อมโยงมาจาก ตารางที่ 40

การคิดสัดส่วนการใช้วิธี IRB กับพอร์ตที่มีนัยสำคัญ

สง. ที่ใช้วิธี IRB ในการดำรงเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตต้องใช้วิธี IRB ให้ ครอบคลุมพอร์ตสินทรัพย์ทุกประเภทและหน่วยธุรกิจทุกหน่วยที่มีนัยสำคัญของ สง. โดย สง. ต้องใช้วิธี IRB ให้ครอบคลุมร้อยละ 85 ของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตทั้งหมด (ทั้งนี้ สง. ไม่ต้องรวมสินทรัพย์เสี่ยงของ ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนในการคำนวณสัดส่วนดังกล่าวทั้งเศษและส่วน) ตั้งแต่วันแรกที่เริ่มดำรง เงินกองทุนโดยวิธี IRB และต้องรักษาสัดส่วนดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นกรณี สง. ที่เริ่มใช้วิธี IRB ภายในสิ้นปี 2557 ซึ่ง ธปท. พ่อนผันให้ทยอยใช้วิธี IRB ได้ภายในระยะเวลา 3 ปี

ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่ใช้ในการคิดสัดส่วนดังกล่าวเป็นสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่ได้ คูณด้วยค่า Scaling factor 1.06 แล้ว ตามเงื่อนไขดังนี้

$$\frac{(RWAs_{(IRB)} \times 1.06)}{RWAs_{(SA)} + (RWAs_{(IRB)} \times 1.06)} \geq 85\%$$

ส่วนที่ 2 รายละเอียดตารางที่ 5-18 (สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่ใช้วิธี SA)

ให้ สง. อ้างอิงรายละเอียดการรายงานข้อมูลในตารางที่ 5-18 สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่ใช้ วิธี SA ใน “คู่มือการจัดทำแบบรายงาน – แบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี SA และวิธี SSA”

ส่วนที่ 3 รายละเอียดตารางที่ 19 – 38 (สำหรับฐานะที่ใช้วิธี IRB)

คำอธิบายทั่วไป

ตารางที่ 19-38 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk-weighted assets) และค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Loss: EL) ของฐานะที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคารและบัญชีเพื่อการค้า (กรณีความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มสัญญา) สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับโดยแยกตามประเภทสินทรัพย์

ให้ สง. อ้างอิงหลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL รวมถึงเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำสำหรับวิธี IRB จากร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หัวข้อ ข. การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธี IRB ซึ่งกำหนดให้ สง. นำค่าองค์ประกอบความเสี่ยง 4 ค่า ได้แก่ ค่า Probability of default (PD), Loss given default (LGD), Exposure at default (EAD) และ Effective maturity (M) ไปแทนค่าในสูตรการคำนวณที่ ธปท. กำหนดสำหรับสินทรัพย์แต่ละประเภท ดังนั้น ในตารางต่างๆ จะประกอบด้วยคอลัมน์ที่ให้ สง. แสดงค่าองค์ประกอบความเสี่ยงทั้ง 4 ค่า โดย สง. ที่ใช้วิธี FIRB นั้นต้องประมาณค่า PD เองและใช้ค่าองค์ประกอบความเสี่ยงอื่นตามที่ ธปท. กำหนด ในขณะที่ สง. ที่ใช้วิธี AIRB จะต้องประมาณค่าองค์ประกอบความเสี่ยงทั้ง 4 ค่าเอง

คำนิยามของค่าองค์ประกอบความเสี่ยงต่างๆ

1. PD หมายถึง ค่าความน่าจะเป็นที่ลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งวิธีในการประมาณค่า PD นั้น อาจทำได้ 3 วิธี ดังนี้ คือ (1) การใช้ประสบการณ์ผิดนัดชำระหนี้ในอดีตภายใน สง. (Historical default experience approach) (2) การเทียบเคียงกับข้อมูลภายนอก (External mapping approach) และ (3) วิธีการใช้แบบจำลองทางสถิติ (Statistical model approach) ซึ่งค่า PD ขั้นต่ำ (PD floor) สำหรับลูกหนี้ปกติของสินทรัพย์ทุกประเภทมีค่าเท่ากับ 0.03% (ยกเว้นลูกหนี้ภาครัฐบาลที่ ธปท. อนุญาตให้ PD ขั้นต่ำมีค่าต่ำกว่า 0.03% ได้)

2. LGD หมายถึง ร้อยละของความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ โดย สง. ที่ใช้วิธี FIRB ให้ใช้ค่า LGD ตามที่ ธปท. กำหนดซึ่งจะขึ้นอยู่กับประเภทหลักประกันเป็นหลัก แต่ สง. ที่ใช้วิธี AIRB จะต้องประมาณการค่า LGD สำหรับวงเงินสินเชื่อแต่ละประเภทเองตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หัวข้อ 5.7 เรื่อง การประมาณค่า LGD หน้า 205 โดยต้องเป็นค่า LGD ที่คำนึงถึงผลของภาวะเศรษฐกิจช่วงขาลงและความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง (Downturn LGD)⁵ ทั้งนี้ ค่า

⁵ โปรดอ้างอิงรายละเอียดของการประมาณค่า LGD เพิ่มเติมจาก Guidance on Paragraph 468 of the Framework Document, July 2005 โดย BCBS <http://www.bis.org/publ/bcbs115.htm>

Downturn LGD ดังกล่าวต้องไม่ต่ำกว่าค่า LGD เฉลี่ยในระยะยาวถ่วงน้ำหนักด้วยจำนวนลูกหนี้ที่ผิดนัดชำระหนี้ในแต่ละปี (Long-run default-weighted average loss rate)

3. EAD หมายถึง ยอดหนี้หรือประมาณการยอดหนี้เมื่อลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ก่อนหักยอดเงินสำรองที่กักไว้ (Specific provisions) หรือส่วนสูญเสียส่วนที่ได้ตัดบัญชีแล้ว (Partial write-offs) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

3.1) EAD ของรายการในงบดุล

มีค่าเท่ากับ มูลค่ายอดหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับตามยอดคงค้างในงบดุลก่อนหักยอดเงินสำรองที่กักไว้ (Specific provisions) หรือส่วนสูญเสียส่วนที่ได้ตัดบัญชีแล้ว (Partial write-offs)

สง. สามารถใช้การหักกลบหนี้ในงบดุล (On balance sheet netting) ระหว่างสินทรัพย์ (เงินให้กู้) และหนี้สิน (เงินฝาก) ของคู่สัญญารายเดียวกัน ซึ่งมีผลทำให้ค่า EAD ลดลงเนื่องจากได้คำนึงถึงผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตแล้ว ทั้งนี้ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดในวิธี SA แต่ถ้ายกการหักกลบหนี้ดังกล่าวนี้มีความแตกต่างด้านสกุลเงินและอายุสัญญา สง. ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) เช่นเดียวกับที่กำหนดในวิธี SA

3.2) EAD ของรายการนอกงบดุล

การคำนวณค่า EAD ของรายการนอกงบดุล โปรดอ้างอิงหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุล ที่จะกล่าวถึงต่อไป

Specific Provision หมายถึง เงินสำรองที่ได้กักไว้สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นและรายการนอกงบดุลทั้งหมด โดยเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่ สง. กักสำรองไว้ตามเกณฑ์หรือมากกว่าเกณฑ์นั้น ต้องสามารถระบุได้ว่าเป็นของลูกหนี้รายใดและไม่รวมเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติรายที่ สง. นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 แล้ว ทั้งนี้ รวมถึงส่วนค่าจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ที่ถือไว้เพื่อค่าและเพื่อขายตามราคาตลาด และมูลค่าการด้อยค่าด้วย

4. M หมายถึง ระยะเวลาครบกำหนดของหนี้ (Effective maturity) โดย สง. ที่ใช้วิธี FIRB ให้ใช้ค่า $M = 2.5$ ปี (ยกเว้นธุรกรรมประเภท Repo-style transaction ที่ให้ใช้ค่า $M = 0.5$ ปี) ส่วน สง. ที่ใช้วิธี AIRB จะต้องคำนวณค่า M เอง (โดยทั่วไปค่า M จะมีค่าไม่ต่ำกว่า 1 ปี และไม่เกิน 5 ปี ยกเว้นสินเชื่อบริษัทบางประเภทตามที่ ธปท. กำหนดที่อนุญาตให้ค่า M ต่ำกว่า 1 ปีได้) ซึ่งหาได้จากการหาค่าเฉลี่ยของระยะเวลาคงเหลือที่จะได้รับชำระหนี้ในแต่ละงวดถ่วงน้ำหนักด้วยสัดส่วนของจำนวนเงินที่จะได้รับในแต่ละงวดตามสัญญา ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$M = \sum_t t * CF_t / \sum_t CF_t$$

โดยที่ CF_t หมายถึง กระแสเงินสดรับตามสัญญา (รวมเงินต้น ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม) จากการชำระหนี้ของลูกหนี้ในแต่ละงวดระยะเวลา t

t หมายถึง ระยะเวลา (ปี)

Σ หมายถึง ผลรวม

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

ก) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน

สูตรการคำนวณเงินกองทุนสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน (ประกอบด้วยลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป สินเชื่อกลุ่มพิเศษ และลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน) ที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD ให้ใช้สูตร Corporate risk weight function ดังนี้

สูตรสำหรับลูกหนี้ปกติ

Correlation (R)

$$= 0.12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0.24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-50))]$$

$$\text{Maturity adjustment (b)} = (0.11852 - 0.05478 \times \ln(\text{PD}))^2$$

Capital requirement (K)

$$= [\text{LGD} \times N[(1 - R)^{-0.5} \times G(\text{PD}) + (R / (1 - R))^{0.5} \times G(0.999)] - \text{PD} \times \text{LGD}] \times (1 - 1.5 \times b)^{-1} \times (1 + (M - 2.5) \times b)$$

$$\text{Risk weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL} = \text{PD} \times \text{LGD} \times \text{EAD}$$

สูตรสำหรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

Capital requirement (K) แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

$$\text{- กรณี สง. ใช้วิธี FIRB: } K = 0$$

$$\text{- กรณี สง. ใช้วิธี AIRB: } K = \text{Max} [0, \text{LGD} - \text{Best estimate EL}]^6$$

$$\text{Risk weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้}$$

⁶ Best estimate EL หมายถึง ค่า EL(%) ที่ประมาณการจากภาวะเศรษฐกิจและสถานะของหนี้ในขณะนั้น

- กรณี สง. ใช้วิธี FIRB: $EL = LGD \times EAD$

- กรณี สง. ใช้วิธี AIRB: $EL = \text{Best estimate EL (\%)} \times EAD$

กรณีที่ สง. ใช้วิธี FIRB ในการคำนวณเงินกองทุน ค่า RWA สำหรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้ จะมีค่าเท่ากับ 0 เนื่องจากค่า LGD (ซึ่งกำหนดให้ใช้ค่า Supervisory LGD) จะมีค่าเท่ากับ ค่า Best estimate EL (เพราะ $EL(\%) = PD \times LGD$ ซึ่งค่า PD สำหรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้มีค่าเท่ากับ 1) ส่วนกรณีที่ สง. ใช้วิธี AIRB ต้องคำนวณค่า Best estimate EL ซึ่งอาจมีค่าแตกต่างจากค่า LGD ที่ สง. ประเมินค่าได้

สูตรสำหรับลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน มีสูตรการคำนวณเหมือนกับกรณีลูกหนี้ธุรกิจเอกชนปกติ ยกเว้นการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) โดย ธปท. กำหนดให้ สง. นำลูกหนี้ธุรกิจเอกชนที่มีขนาดกลางและเล็ก และมีมูลค่ายอดขายของกลุ่มธุรกิจ (S) ต่ำกว่า 1,000 ล้านบาทต่อปี (ยอดขาย หมายถึง รายการรายได้จากการขายสินค้าและ/หรือให้บริการ ตามที่ปรากฏในงบการเงินรวมงวดบัญชีล่าสุดที่จัดทำตามมาตรฐานการบัญชีและผ่านการตรวจสอบโดยผู้สอบบัญชีแล้ว) มาปรับในสูตรการคำนวณค่าสหสัมพันธ์เพื่อให้เงินกองทุนที่ต้องดำรงมีค่าลดลงได้ สำหรับกรณีที่ลูกหนี้ไม่ต้องจัดทำงบการเงินรวมตามมาตรฐานการบัญชี ให้ สง. ใช้ความพยายามมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ในการแสวงหาข้อมูลยอดขายของกลุ่มธุรกิจ โดยให้ สง. ใช้เกณฑ์การรวมยอดขายของกลุ่มตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 44 หรือ ที่จะปรับปรุงต่อไป

Correlation (R)

$$= 0.12 \times (1 - \text{EXP}(-50 \times PD)) / (1 - \text{EXP}(-50)) + 0.24 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-50 \times PD)) / (1 - \text{EXP}(-50))] - 0.04 \times (1 - (S - 100) / 900)$$

ข) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับสินเชื่อกู้พิเศษ โดยวิธี Supervisory slotting criteria

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินเชื่อกู้พิเศษ โดยวิธี Supervisory slotting criteria หาได้จากการเทียบเคียง Internal rating ของสินเชื่อกู้พิเศษของ สง. กับ Supervisory rating grade ที่ ธปท. กำหนด โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์รายละเอียดที่ระบุไว้ในภาคผนวก ข.3 ในร่าง Final Draft แล้วคูณยอด EAD ของสินเชื่อแต่ละประเภทในแต่ละ Supervisory rating grade ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงสำหรับ UL และ EL ที่ ธปท. กำหนดให้ตามลำดับ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 5 อันดับ ได้แก่ ดีมาก ดี พอใช้ อ่อน และผิดนัดชำระหนี้

อย่างไรก็ดี หากสินเชื่อกู้พิเศษที่จัดอยู่ในกลุ่มดีมากหรือดีเข้าด้วยเงื่อนไขข้อใดข้อหนึ่ง คือ

- (1) อายุคงเหลือของสินเชื่อต่ำกว่า 2.5 ปี

(2) สง. สามารถพิสูจน์ได้ว่ามาตรฐานและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการให้สินเชื่อของ สง. และ ลักษณะความเสี่ยงอื่นๆของสินเชื่อกลุ่มพิเศษดังกล่าวดีกว่าที่ ธปท. กำหนดในภาคผนวก ข. 3 ของร่าง หลักเกณฑ์ Final draft

สง. สามารถใช้น้ำหนักความเสี่ยงสำหรับ UL และ EL ที่ต่ำกว่าปกติได้ (น้ำหนักความเสี่ยง ในวงเล็บตามตารางด้านล่าง) สำหรับสินเชื่ออันดับดีมาก และ ดี

น้ำหนักความเสี่ยงสำหรับ UL และ EL สรุปได้ดังนี้

น้ำหนักความเสี่ยง	ดีมาก	ดี	พอใช้	อ่อน	ผิคนัดชำระหนี้
UL	70% (50%)	90% (70%)	115%	250%	0%
EL	5% (0%)	10% (5%)	35%	100%	625%

ค) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับสำหรับลูกหนี้รายย่อย

ลูกหนี้รายย่อยตามวิธี IRB ประกอบด้วย สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อ รายย่อย (QRRE) และสินเชื่อรายย่อยอื่น ซึ่งการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้รายย่อยต้องใช้วิธี AIRB เท่านั้น โดยลูกหนี้แต่ละประเภทมีสูตรการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง ดังนี้

สูตรสำหรับลูกหนี้ปกติ

1) สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

$$\text{Correlation (R)} = 0.15$$

Capital requirement (K)

$$= \text{LGD} \times N[(1 - R)^{-0.5} \times G(\text{PD}) + (R / (1 - R))^{0.5} \times G(0.999)] - \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Risk-weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL} = \text{PD} \times \text{LGD} \times \text{EAD}$$

ทั้งนี้ ค่า LGD ของสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยจะต้องไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10

2) วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย (QRRE)

$$\text{Correlation (R)} = 0.04$$

Capital requirement (K)

$$= \text{LGD} \times N[(1 - R)^{-0.5} \times G(\text{PD}) + (R / (1 - R))^{0.5} \times G(0.999)] - \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Risk-weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL} = \text{PD} \times \text{LGD} \times \text{EAD}$$

3) สินเชื่อรายย่อยอื่น

Correlation (R)

$$= 0.03 \times (1 - \text{EXP}(-35 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35)) + 0.16 \times [1 - (1 - \text{EXP}(-35 \times \text{PD})) / (1 - \text{EXP}(-35))]$$

Capital requirement (K)

$$= \text{LGD} \times N[(1 - R)^{-0.5} \times G(\text{PD}) + (R / (1 - R))^{0.5} \times G(0.999)] - \text{PD} \times \text{LGD}$$

$$\text{Risk-weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL} = \text{PD} \times \text{LGD} \times \text{EAD}$$

จากสูตรการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงข้างต้นจะพบว่า สูตรการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้รายย่อยแต่ละประเภทมีลักษณะเหมือนกัน ยกเว้นค่าสหสัมพันธ์ โดยที่ค่าสหสัมพันธ์สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย และวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อยมีค่าคงที่ ในขณะที่สินเชื่อรายย่อยอื่นค่าสหสัมพันธ์จะแปรผกผันกับค่า PD

สูตรสำหรับลูกหนี้ผิดนัดชำระหนี้

$$\text{Capital requirement (K)} = \text{Max} [0, \text{LGD} - \text{Best estimate EL}]^7$$

$$\text{Risk weight (RW)} = K \times 12.5$$

$$\text{Risk-weighted amount (RWA)} = \text{RW} \times \text{EAD}$$

$$\text{EL} = \text{Best estimate EL (\%)} \times \text{EAD}$$

ง) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

สง. สามารถเลือกใช้วิธี Market-based หรือวิธี PD/LGD ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (รวมถึงฐานะ Short สุทธิ) ได้ตามความเหมาะสมของแต่ละพอร์ต ซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของธุรกรรมและระบบบริหารความเสี่ยงภายในของ สง. อย่างไรก็ตาม เมื่อ สง. เลือกใช้วิธีใดกับพอร์ตใดแล้วให้ สง. ใช้วิธีนั้นกับพอร์ตนั้นอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้ ให้ สง. ระบุในแผนที่จะต้องยื่นต่อ

⁷ Best estimate EL หมายถึง ค่า EL(%) ที่ประมาณการจากภาวะเศรษฐกิจและสถานะของหนี้ในขณะนั้น

รพท. ด้วยว่าจะใช้วิธีใดสำหรับแต่ละพอร์ต และแสดงให้เห็นถึงความเหมาะสมของการใช้วิธีดังกล่าวด้วย

อย่างไรก็ดี ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนบางประเภทจะได้รับการยกเว้นการคำนวณเงินกองทุนโดยวิธี IRB (สามารถใช้วิธี SA ได้) ทั้งนี้ โปรดอ้างอิงหัวข้อ “ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณเงินกองทุนโดยวิธี IRB” ในร่างหลักเกณฑ์ Final draft

1. วิธี Market-based⁸

วิธี Market-based แบ่งเป็น 2 วิธีย่อย ได้แก่

1.1 วิธี Simple risk weight

ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงในส่วน UL ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน โดยการคูณมูลค่าฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนด้วยน้ำหนักความเสี่ยงที่ รพท. กำหนด ดังนี้

(1) น้ำหนักความเสี่ยง = 300% กรณีเป็นตราสารทุนที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

(2) น้ำหนักความเสี่ยง = 400% กรณีเป็นตราสารทุนอื่น

ในกรณีของฐานะ Short สุทธิ ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับฐานะ Short ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนดังกล่าว เสมือนหนึ่ง สง. มีฐานะ Long ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนนั้น

1.2 วิธีแบบจำลองภายใน (Internal models method)

1) แบบจำลองที่ สง. ใช้ในการคำนวณค่า Value-at-Risk (VaR) ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามที่ รพท. กำหนดในหัวข้อ 9. การคำนวณเงินกองทุนสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

2) ให้ สง. ต้องดำรงเงินกองทุนเท่ากับค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณได้จากแบบจำลอง VaR ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% (one tail confidence interval) โดยค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนี้คำนวณมาจากผลต่างระหว่างผลตอบแทนรายไตรมาสจากฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนเทียบกับผลตอบแทนรายไตรมาสกรณีลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีความเสี่ยง (risk-free rate) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นระยะเวลานานเพียงพอ

3) ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงในส่วน UL ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน โดยคูณค่า VaR (ค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น) ที่ได้จาก 2) ด้วย 12.5 เพื่อแปลงค่าเป็นสินทรัพย์เสี่ยง

⁸ ในกรณีที่ สง. ใช้วิธี Market based รพท. อนุญาตให้ สง. ใช้การคำนวณในการปรับลดความเสี่ยงได้ แต่ไม่ให้ใช้หลักประกันในการปรับลดความเสี่ยง

⁹ ให้ สง. ใช้มูลค่าตามบัญชีของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนหักด้วยเงินสำรองที่กันไว้ก่อน แล้วจึงคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยง

แล้วจึงดำรงเงินกองทุนเท่ากับมูลค่าสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวคูณด้วยอัตราส่วนเงินกองทุนขั้นต่ำที่ ธปท. กำหนด

ทั้งนี้ เงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธีแบบจำลองภายในต้องไม่ต่ำกว่าเงินกองทุนขั้นต่ำของฐานะดังกล่าวที่คำนวณโดยวิธี Simple risk weight ซึ่งใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำที่ ธปท. กำหนด ดังนี้

(1) น้ำหนักความเสี่ยง = 200% กรณีเป็นตราสารทุนที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

(2) น้ำหนักความเสี่ยง = 300% กรณีเป็นตราสารทุนอื่น

2. วิธี PD/LGD

เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำและสูตรการคำนวณเงินกองทุนโดยวิธี PD/LGD สำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (รวมทั้งเงินลงทุนในหุ้นในธุรกิจขนาดเล็กที่เข้าเกณฑ์ลูกหนี้รายย่อย) ให้ ธ.ก. ใช้สูตร Corporate risk weight function โดย ธปท. อนุญาตให้ ธ.ก. ใช้วิธี FIRB ในการคำนวณเงินกองทุนเท่านั้น กล่าวคือ ธ.ก. ประเมินค่า PD ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนเพียงค่าเดียว ส่วนค่า LGD, EAD และ M ให้ใช้ค่าตามที่ ธปท. กำหนดในหัวข้อองค์ประกอบความเสี่ยง ซึ่งมีเงื่อนไขเพิ่มเติมที่ ธ.ก. ต้องปฏิบัติตาม

ค่าองค์ประกอบความเสี่ยง

1. ค่า EAD สำหรับทั้งวิธี Market based และวิธี PD/LGD

กำหนดให้ค่า EAD ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร¹⁰ มีค่าเท่ากับมูลค่าที่ปรากฏในงบดุลของ ธ.ก. ตามมาตรฐานการบัญชีและหลักเกณฑ์ของ ธปท. ที่เกี่ยวข้อง¹¹

ในกรณีที่ ธ.ก. ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน ธปท. อนุญาตให้ ธ.ก. หักกลบฐานะกับเงินลงทุนในตราสารทุนตัวเดียวกันได้ โดยถือเป็นการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการถือตราสารทุนตัวนั้น ทั้งนี้ อนุพันธ์ทางการเงินที่นำมาป้องกันความเสี่ยงนั้นต้องมีอายุคงเหลือไม่ต่ำกว่า 1 ปี และในกรณีที่การป้องกันความเสี่ยงมีความแตกต่างในอายุสัญญา ให้ ธ.ก. ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในวิธี SA ในหัวข้อความแตกต่างของอายุสัญญา

¹⁰ ให้ ธ.ก. อ้างอิงการจัดแบ่งฐานะในบัญชีเพื่อการค้าและเพื่อการธนาคารตามหนังสือเวียนเลขที่ ธปท. สนส. (21)ว. 2738/2546 เรื่อง แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

¹¹ โปรดอ้างอิงหนังสือเวียนเลขที่ ธปท. สนส. (31) ว. 2837/2545 เรื่อง การบัญชีเกี่ยวกับเงินลงทุน ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2545 <http://www.bot.or.th/fipcs/Documents/FPG/2545/ThaiPDF/25451255.pdf> หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

ทั้งนี้ สง. ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนทุกประเภท รวมทั้งกรณี สง. มีฐานะสุทธิเป็น Short ด้วย¹²

กรณี สง. มีฐานะในหน่วยลงทุนที่ลงทุนทั้งในตราสารหนี้และตราสารทุน สง. มีทางเลือกในการกำหนดค่า EAD เพื่อใช้ในการคำนวณเงินกองทุนเป็น 3 แนวทาง โดยที่ สง. เลือกวิธีใดแล้วให้ใช้วิธีนั้นอย่างสม่ำเสมอ ดังนี้

- 1) จัดให้เป็นการลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนอย่างใดอย่างหนึ่งทั้งจำนวน (Single investment) โดยพิจารณาจากสัดส่วนการลงทุนหลัก ณ วันที่คำนวณเงินกองทุน
- 2) จัดให้เป็นการลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนตามสัดส่วนจริงที่กองทุนรวมนั้นไปลงทุน (วิธี look through) โดย สง. ต้องสามารถคำนวณมูลค่าสุทธิของตราสารดังกล่าวในแต่ละวันได้ เพื่อแยกสัดส่วนการลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนออกได้อย่างชัดเจน หรือ
- 3) หาก สง. ทราบเพียงนโยบายการลงทุนของกองทุน (Investment mandate) สง. สามารถจัดเงินลงทุนในหน่วยลงทุนเป็นการลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนอย่างใดอย่างหนึ่งก่อนทั้งจำนวน (Single investment) ได้ ภายใต้สมมติฐานว่ากองทุนดังกล่าวลงทุนในประเภทตราสารที่ทำให้ สง. ต้องดำรงเงินกองทุนสูงสุดก่อน ในจำนวนหรือสัดส่วนสูงสุดที่กองทุนสามารถลงทุนได้ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายการลงทุน นอกจากนี้ สง. ที่ใช้วิธี look through สามารถจัดให้เงินลงทุนในหน่วยลงทุนเป็นการลงทุนในตราสารประเภทใดประเภทหนึ่งทั้งจำนวนตามวิธีข้างต้นได้ หาก สง. มีการจัดทำ Rating ของสินทรัพย์ทุกตัวที่เป็นองค์ประกอบของกองทุนนั้น

ทั้งนี้ ถ้า สง. มีหน่วยลงทุนที่จัดเป็นการลงทุนในตราสารหนี้ ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงของฐานะหน่วยลงทุนดังกล่าวในตารางตามประเภทลูกหนี้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ถ้าลงทุนในตราสารหนี้เอกชน ก็ให้รายงานในตารางลูกหนี้ธุรกิจเอกชน เป็นต้น แต่ถ้า สง. มีหน่วยลงทุนที่จัดเป็นการลงทุนที่จัดเป็นการลงทุนในตราสารทุน ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงของฐานะหน่วยลงทุนดังกล่าวในตารางฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (ตารางที่ 34)

2. ค่า PD, LGD และ M สำหรับวิธี PD/LGD

2.1) PD

สง. ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการประมาณค่า PD เหมือนกรณีที่ สง. ให้สินเชื่อ หรือมีภาระผูกพันหรือลงทุนในตราสารหนี้ของลูกหนี้ธุรกิจเอกชนรายนั้น¹³

¹² ในกรณี สง. ทำธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยงของเงินลงทุนในตราสารทุนแล้วยังมีฐานะสุทธิเป็น Short

¹³ เพื่อวัตถุประสงค์ในการคำนวณเงินกองทุน กรณีที่ สง. มีทั้งฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน และให้สินเชื่อ หรือมีภาระผูกพัน หรือลงทุนในตราสารหนี้แก่ลูกหนี้รายเดียวกัน เมื่อลูกหนี้มีคณัตถ์ชำระหนี้ให้ถือว่าลูกหนี้รายนั้นคณัตถ์ชำระหนี้ในฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนด้วย

กรณีที่ สง. ไม่ได้ให้สินเชื่อ หรือมีภาระผูกพัน หรือลงทุนในตราสารหนี้ของลูกหนี้ธุรกิจ เอกชนรายที่ สง. มีฐานะตราสารทุนอยู่นั้น สง. อาจมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะใช้จำกัดความของการผิณฑ์ชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ หัวข้อ 5.2 ของร่างหลักเกณฑ์ฯ Final draft (รายละเอียดหน้า 200) แต่ สง. ผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในเรื่องอื่นๆ ธปท. อนุญาตให้ สง. ใช้ค่า PD ที่ประมาณการได้แทนค่าในสูตร Corporate risk weight function โดยให้ สง. กำหนดสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับ UL โดยใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุน ดังนี้

$$RWA = \text{ร้อยละของเงินกองทุน (K)} \times 1.5 \text{ (คือ ค่า scaling factor)} \times 12.5 \times EAD$$

ส่วน EL ที่คำนวณได้ ให้ สง. หักยอด EL ดังกล่าวร้อยละ 50 จากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และ ร้อยละ 50 จากเงินกองทุนชั้นที่ 2

2.2) LGD = 90%

2.3) M = 5 ปี

ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี PD/LGD ที่มีการซื้อข้อตกลง รับประกันความเสี่ยง กำหนดให้ส่วนที่มีการรับประกันความเสี่ยงมีค่า LGD = 90% และให้ค่า M = 5 ปีด้วย

ทั้งนี้ ผลรวมของเงินกองทุน (UL) และมูลค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (EL) ที่ สง. คำนวณโดยวิธี PD/LGD คูณด้วย 12.5 เพื่อแปลงเป็นสินทรัพย์เสี่ยงแล้ว ต้องมีค่าไม่ต่ำกว่าสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณโดยวิธี Simple risk weight ซึ่งใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำที่ ธปท. กำหนด ดังนี้

- น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ (Minimum risk weight)

(1) น้ำหนักความเสี่ยง = 200% กรณีเป็นตราสารทุนที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์

(2) น้ำหนักความเสี่ยง = 300% กรณีเป็นตราสารทุนอื่น

(3) น้ำหนักความเสี่ยง = 100% กรณีฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) ตราสารทุนที่เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ที่ สง. ลงทุนในตราสารทุนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความสัมพันธ์ระยะยาวที่ สง. มีกับลูกค้า โดยมาก สง. มักมีการให้สินเชื่อแก่บริษัทนั้นด้วย จึงทำให้สามารถมีข้อมูลเพียงพอที่จะประมาณค่า PD ได้ และ สง. ไม่ได้ลงทุนในตราสารทุนนั้นเพื่อหวังกำไรจากการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น (Realised capital gain) ทั้งในระยะสั้นหรือระยะยาว ซึ่ง สง. มักจะลงทุนไม่ต่ำกว่า 5 ปี

(ข) ตราสารทุนประเภทอื่น¹⁴ ที่ สง. ลงทุนโดยคาดหวังผลตอบแทนจากการลงทุนมาจากผลการดำเนินงานของหุ้นตัวนั้นมิใช่มาจากกำไรจากการเปลี่ยนแปลงในราคาหุ้น ซึ่ง สง. มีความตั้งใจจะลงทุนไม่ต่ำกว่า 5 ปี

- น้ำหนักความเสี่ยงขั้นสูง (Maximum risk weight)

ถ้าผลรวมของเงินกองทุน (UL) และมูลค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (EL) ที่ สง. คำนวณได้โดยวิธี PD/LGD มีค่าสูงกว่ามูลค่าฐานะที่เกี่ยวกับตราสารทุน ให้ สง. ดำรงเงินกองทุนเท่ากับมูลค่าของฐานะที่เกี่ยวกับตราสารทุนนั้น กล่าวคือ ให้ สง. ใช้น้ำหนักความเสี่ยง ดังต่อไปนี้

(1) ธพ. จดทะเบียนในประเทศให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 100/8.5

(2) สาขา ธพ. ต่างประเทศให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 100/7.5

หรือ สง. อาจเลือกที่จะหักฐานะที่เกี่ยวกับตราสารทุนทั้งจำนวนออกจากเงินกองทุนได้ โดยให้ สง. รายงานในตารางที่ 3 องค์ประกอบของเงินกองทุน ดังนี้

- กรณี ธพ. จดทะเบียนในประเทศ ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 อย่างละ 50% โดยให้รายงานในข้อ 5.7 อื่นๆ

- กรณีสาขา ธพ. ต่างประเทศ ให้หักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย โดยให้รายงานในข้อ 3.2.7 อื่นๆ

จ) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงที่ยอดหนี้ที่ สง. รับซื้อมามีมูลค่าลดลงได้ เนื่องจากผู้ขายลูกหนี้มีข้อตกลงกับลูกหนี้ (Dilution risk)

2. สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงจากการที่ลูกหนี้ที่รับซื้อมาไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนด (Default risks)

อย่างไรก็ดี ในกรณีที่ สง. แสดงให้ ธพท. เห็นได้ว่า Dilution risk ไม่มีนัยสำคัญต่อ สง. ธพท. อนุญาตให้ สง. ไม่ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับ Dilution risk ได้ เช่น มีการกำหนดในสัญญาว่า สง. จะรับซื้อลูกหนี้ก็ต่อเมื่อไม่มีเงื่อนไขการรับคืนสินค้าจากผู้ขาย หรือมีเงื่อนไขการรับคืนแต่ระบุจำนวนวันไว้ในช่วงสั้นๆ และเมื่อ สง. รับซื้อลูกหนี้ ระยะเวลาดังกล่าวได้ผ่านพ้นไปแล้ว เป็นต้น

¹⁴ หมายถึง เงินลงทุนทั่วไป ประเภทเงินลงทุนระยะยาวตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 40 เรื่อง การบัญชีสำหรับเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน หรือที่จะมีแก้ไขปรับปรุงต่อไป

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ *Dilution risk*

- 1) ให้ สง. ประมาณค่า EL สำหรับ Dilution risk ในระยะเวลา 1 ปี ทั้งในกรณีที่ใช้วิธี Top-down และ Bottom-up โดย สง. สามารถใช้ข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอก สง. ในการประมาณค่า EL ของลูกหนี้ ทั้งนี้ ในการประมาณค่า EL ยังไม่ให้นำผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตจากการค้ำประกันหรือการมีสิทธิไต่เบี่ยจากผู้ขายหรือผู้ค้ำประกันอื่นมาพิจารณา
- 2) ให้ใช้ค่า PD = ค่า EL ที่ประมาณได้ใน 1)
- 3) ค่า LGD = 100%
- 4) ให้ใช้ค่า M ที่เหมาะสม โดยกรณีวิธี FIRB ให้ใช้ $M = 2.5$ และกรณีวิธี AIRB ให้คำนวณค่า M โดยใช้สูตร Effective maturity ทั้งนี้ ธปท.อนุญาตให้ สง. ทั้งที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ใช้ $M = 1$ ปีได้ ถ้า สง. สามารถแสดงให้เห็นว่า สง. มีระบบการบริหาร ติดตามความเสี่ยงของลูกหนี้ที่รับซื้อมาอย่างเหมาะสม ทำให้ Dilution risk ของลูกหนี้จะหมดไปภายในเวลา 1 ปี (ND-IRB 21)
- 5) ให้ค่า EAD = มูลค่าลูกหนี้ที่รับซื้อมา
- 6) ให้แทนค่าองค์ประกอบความเสี่ยงที่ได้จาก 2) 3) 4) และ 5) ในสูตรคำนวณเงินกองทุน โดยให้ใช้สูตร Corporate risk weight function ทั้งกรณีที่เป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชนและลูกหนี้รายย่อย
- 7)ให้นำผลรวมของเงินกองทุนในส่วน UL ที่ได้จาก 6) ไปหักออกจากค่า EAD เพื่อใช้คำนวณ Default risk ต่อไป
- 8) กรณีมีผู้ค้ำประกัน ให้ สง. ดำรงเงินกองทุนในส่วน Dilution risk ตามที่ระบุในเรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตภายใต้หัวข้อ “ค่าองค์ประกอบความเสี่ยง” โดยใช้ค่า PD ของผู้ค้ำประกันแทนค่า PD ของลูกหนี้ในสูตร Corporate risk weight function ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่มีผู้ค้ำประกันให้ สง. ดำรงเงินกองทุนโดยใช้ผลลัพธ์ตามข้อ 6)

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับ *Default risk* ทั้งกรณีใช้วิธี FIRB และ AIRB

กรณี สง. สามารถแยกประเภทของลูกหนี้ที่รับซื้อมาได้ชัดเจน

- ลูกหนี้ที่รับซื้อมาเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

- 1) ลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หมายถึง ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามความหมายที่กำหนดในหัวข้อคำจำกัดความของลูกหนี้ธุรกิจเอกชนในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft ที่ สง. รับซื้อมาจากนิติบุคคลอื่น

2) ให้ใช้สูตร Corporate risk weight function¹⁵ และใช้ขั้นตอนการคำนวณเหมือนกับที่กำหนดในลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน

3) ให้ สง. ประเมินการก่อความเสี่ยงและคำนวณเงินกองทุนของลูกหนี้ที่รับซื้อมาเป็นรายตัว (วิธี Bottom-up) ยกเว้นกรณีที่ สง. ซื้อลูกหนี้มาเพื่อทำ Securitisation และการซื้อลูกหนี้ดังกล่าวมีลักษณะสอดคล้องกับเงื่อนไข ดังนี้ (ND-IRB 20) สง. อาจใช้วิธีประมาณการก่อความเสี่ยงและคำนวณเงินกองทุนเป็นรายกลุ่ม (วิธี Top-down) ได้

(ก) ลูกหนี้ที่รับซื้อมาต้องมาจากผู้ขายที่เป็น Third party คือ สง. ผู้ซื้อต้องไม่ใช่เจ้าหน้าที่ให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รายนั้นไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม

(ข) ลูกหนี้ที่รับซื้อมาต้องไม่เกี่ยวข้องกับผู้ขายและเงื่อนไขในการให้สินเชื่อของผู้ขายที่ตกลงกับลูกหนี้นั้นเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกับลูกหนี้รายอื่นทั่วไป¹⁶ (generated on arm's-length basis)

(ค) สง. ผู้ซื้อต้องมีสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดที่จะได้รับคืนจากกลุ่มของลูกหนี้ที่รับซื้อมาหรือได้รับเงินตามสัดส่วน (pro-rata) ของยอดหนี้ที่ สง. รับซื้อมา

4) ในการคำนวณเงินกองทุนสำหรับ Default risk ให้ สง. ปฏิบัติดังนี้

4.1) ประมาณค่า PD หรือค่า EL (กรณีไม่สามารถประมาณค่า PD ได้) สำหรับ Default risk ในระยะเวลา 1 ปีของลูกหนี้ โดยแสดงค่าเป็นร้อยละของมูลค่าลูกหนี้ที่รับซื้อมาทั้งหมด ทั้งนี้ สง. ต้องสามารถประมาณค่า PD หรือค่า EL ของลูกหนี้เป็นรายตัว โดยยังไม่คำนึงถึงผลของการค้าประกันหรือสิทธิไต่เบี่ยงจากผู้ขายหรือผู้ค้าประกันอื่นและต้องปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในหัวข้อ 5.6 การประมาณค่า PD

4.2) กรณีที่ สง. ประมาณค่า EL ความถูกต้องของการคำนวณเงินกองทุนจะขึ้นอยู่กับความสามารถของ สง. ในการแยกค่า EL ออกเป็นค่า PD และ LGD โดยที่ สง. สามารถใช้ข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอก สง. ในการประมาณค่า PD และ LGD ได้

- ลูกหนี้ที่รับซื้อมาเป็นลูกหนี้รายย่อย

1) ลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่จัดเป็นลูกหนี้รายย่อย หมายถึง ลูกหนี้ธุรกิจรายย่อยตามความหมายที่กำหนดในหัวข้อคำจำกัดความของลูกหนี้รายย่อยในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft ที่ สง. รับซื้อมาจากนิติบุคคลอื่น

¹⁵ กรณีที่ สง. จะปรับสูตรการคำนวณค่าสหสัมพันธ์สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหัวข้อการปรับสูตรการคำนวณค่าสหสัมพันธ์ด้วยขนาดยอดขายของลูกหนี้ ให้ สง. ใช้ยอดขายเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าลูกหนี้ธุรกิจเอกชนแต่ละรายในพอร์ตที่รับซื้อมา แต่ถ้า สง. ไม่มีข้อมูลเพียงพอที่จะคำนวณขนาดยอดขายเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ขปท. ไม่อนุญาตให้ สง. ปรับสูตรการคำนวณดังกล่าว

¹⁶ กรณีที่เป็นลูกหนี้รายการระหว่างกันของบริษัทที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจเดียวกัน ที่มีการซื้อ/ขายสินค้าระหว่างกันในรูปแบบ contra-account (ลูกค้าเป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าให้กับบริษัทเดียวกันนั้นมักจะทำการหักกลบหนี้กันมากกว่าที่จะจ่ายเงินสดค่าสินค้า อาจเกิดปัญหาการตีความในชั้นศาลได้) จะถือว่าไม่เข้าข่าย arm's-length basis

2) ให้ใช้สูตร Retail risk weight function สำหรับลูกหนี้รายย่อยตามประเภทลูกหนี้รายย่อย (สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย และลูกหนี้รายย่อยอื่น) และใช้ขั้นตอนการคำนวณเหมือนกับที่กำหนดในลูกหนี้รายย่อย

3) ให้ สง. ประมาณการค่าองค์ประกอบความเสี่ยงและคำนวณเงินกองทุนของลูกหนี้ที่รับเข้ามาในลักษณะรายกลุ่ม (วิธี Top-down)

4) ให้ สง. ประมาณค่า PD และ LGD (หรือ EL) ของกลุ่มลูกหนี้รายย่อย โดยอาจใช้ข้อมูลทั้งที่ได้จากภายในและภายนอกแล้วจึงแทนค่าในสูตรการคำนวณเงินกองทุน ทั้งนี้ สง. ต้องสามารถประมาณค่า PD และ LGD ของกลุ่มลูกหนี้ได้ โดยยังไม่คำนึงถึงผลของการค้าประกันหรือสิทธิไต่เบี่ยจากผู้ขายหรือผู้ค้าประกันอื่น และต้องสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในหัวข้อ 5.6 การประมาณค่า PD และ 5.7 การประมาณค่า LGD

5) กรณีที่ สง. ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนดกรณีเป็นวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย ให้ใช้สูตรของสินเชื่อย่อยอื่นแทนในการคำนวณเงินกองทุน

กรณี สง. ไม่สามารถแยกประเภทของลูกหนี้ที่รับเข้ามาได้

กรณี สง. ไม่สามารถแยกประเภทของลูกหนี้ที่รับเข้ามาได้ เนื่องจาก สง. รับซื้อเป็นกลุ่มลูกหนี้ที่มีลูกหนี้ทั้ง 2 ประเภทผสมกันให้ สง. ใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุน (ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนหรือรายย่อยอย่างใดอย่างหนึ่ง) ที่ทำให้ สง. ต้องดำรงเงินกองทุนสูงสุด แล้วให้รายงานในตารางลูกหนี้ที่รับเข้ามาประเภทนั้น

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ สำหรับลูกหนี้ที่รับเข้ามา ให้ สง. รายงานข้อมูลค่าองค์ประกอบความเสี่ยงต่างๆ (ค่า PD, LGD, EAD และ M) สำหรับ Default risk เท่านั้น ส่วนกรณี Dilution risk นั้น ให้ สง. รายงานเฉพาะสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับ Dilution risk เท่านั้น (โปรดดูคำจำกัดความของคอลัมน์ต่างๆ ในหัวข้อต่อไป)

ทั้งนี้ ค่า EAD สำหรับ Default risk จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

- กรณีทั่วไป

ค่า EAD = มูลค่าลูกหนี้ที่รับเข้ามา – เงินกองทุนในส่วน UL ที่ต้องดำรงสำหรับ Dilution risk¹⁷ ก่อนการพิจารณาถึงผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตจากการค้าประกันหรือการมีสิทธิไต่เบี่ยจากผู้ขายหรือผู้ค้าประกันอื่น

¹⁷ การกำหนดให้หักเงินกองทุนในส่วน UL ที่ต้องดำรงสำหรับ Dilution risk ออกก่อนการคำนวณเงินกองทุนสำหรับ Default risk เพื่อให้ไม่เกิดการดำรงเงินกองทุนซ้ำซ้อนกันกับที่ สง. ต้องดำรงเงินกองทุนสำหรับ Dilution risk ไปแล้ว

- กรณีลูกหนี้ที่รับซื้อมามีลักษณะวงเงินหมุนเวียน (Revolving)

ค่า EAD = [มูลค่าลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่เบิกใช้วงเงิน ณ ปัจจุบัน + (ค่าแปลงสภาพ 75% x วงเงินที่ยังมิได้เบิกใช้)] - เงินกองทุนในส่วน UL ที่ต้องดำรงสำหรับ Dilution risk ก่อนการพิจารณาถึงผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตจากค้ำประกันหรือการมีสิทธิไถ่เบี่ยจากผู้ขายหรือผู้ค้ำประกันอื่น

ทั้งนี้ ธปท. ไม่อนุญาตให้ สง. ที่ใช้วิธี AIRB ประมาณค่า EAD ของวงเงินที่ยังมิได้เบิกใช้สำหรับกรณีลูกหนี้ที่รับซื้อมาเหมือนกรณีสินทรัพย์ประเภทอื่น โดยกำหนดให้ค่าแปลงสภาพของวงเงินที่ยังมิได้เบิกใช้ = 75%

ข) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกิจการให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing)

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกิจการให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing) แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1. การให้เช่ากรณีไม่มี **Residual value risk**¹⁸

ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ประเภทนี้ โดยเปรียบเสมือน สง. ให้สินเชื่อแก่ผู้เช่าและมีหลักประกันเป็นสินทรัพย์ที่ให้เช่า และให้ใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุนตามประเภทของผู้เช่า โดยหลักประกันที่จะนำมาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ ต้องเข้าเงื่อนไขตามที่ ธปท. กำหนดในเรื่องการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วย

2. การให้เช่ากรณีมี **Residual value risk** ให้ สง. ปฏิบัติ ดังนี้

2.1) สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับ Default risk

ให้ สง. คำนวณค่า EAD จากผลรวมของกระแสเงินค่าเช่าที่ผู้เช่าต้องจ่ายให้ สง. ผู้ให้เช่า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม¹⁹ โดยใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุนตามประเภทของผู้เช่า

2.2) สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับ Residual value risk

ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยนำมูลค่าซากคูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ ร้อยละ 100

¹⁸ Residual value risk หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายจากการที่มูลค่ายุติธรรมของทรัพย์สินที่ให้เช่าลดลงต่ำกว่ามูลค่าซาก (Residual value) ของทรัพย์สินที่ประมาณไว้ ณ วันเริ่มต้นของการให้เช่าซื้อ

¹⁹ ผลรวมของกระแสเงินสดรับจากการให้เช่าแบบลิสซิ่ง (X) ตั้งแต่ปีที่ 1 - n มีค่าเท่ากับ $\frac{X_1}{(1+r)^1} + \dots + \frac{X_n}{(1+r)^n} + \frac{\text{มูลค่าซาก (residual value)}}{(1+r)^n}$

ข) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุลกรณีใช้วิธี Comprehensive

1. รายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่ OTC Derivative ที่มีหลักประกันทางการเงิน

1.1) ให้ สง. แปลงมูลค่าตามสัญญาให้เป็น EAD จากสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$EAD = \max \{0, [NPA \times (1+H_c) - C \times (1 - H_c - H_{ix})]\} \times CCF$$

โดยที่ EAD = มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลหลังปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

NPA = มูลค่าตามสัญญา (Notional principal amount) ของรายการนอกงบดุล

H_c = ค่าปรับลด (Haircut) ตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดสำหรับมูลค่าตามสัญญาของรายการนอกงบดุล

C = มูลค่าหลักประกัน

H_c = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดสำหรับหลักประกันทางการเงิน

H_{ix} = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดสำหรับความแตกต่างด้านสกุลเงินของมูลค่าตามสัญญาสุทธิของรายการนอกงบดุล

CCF = ค่าแปลงสภาพจากรายการนอกงบดุลเป็นรายการเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุล (Credit conversion factor)

1.2) ให้ สง. คำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงโดยนำค่า EAD ไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาที่คำนวณตามวิธี IRB

2. รายการนอกงบดุลประเภท OTC Derivative ที่มีหลักประกันทางการเงิน

สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB ในการดำรงเงินกองทุน สง. ต้องใช้วิธี Current Exposure กับสัญญา OTC derivative ทุกประเภท ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

2.1) วิธี Current exposure กรณีไม่มี Netting agreement ให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.1.1) ให้ สง. แปลงมูลค่าตามสัญญาให้เป็น EAD จากสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$EAD = \max \{0, [(RC_{Gross} + A_{Gross}) - C \times (1 - H_c - H_{fx})]\}^{20}$$

โดยที่ RC_{gross} = Gross replacement cost หรือผลรวมด้านกำไรที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรมในปัจจุบันของการทำอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ สง. ทำกับคู่ค้ารายเดียวกัน

A_{gross} = Gross add-on หรือผลรวมของการวัดมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเท่ากับผลรวมของการนำ Notional amount ของทุกสัญญาที่ทำกับคู่ค้ารายเดียวกัน ไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (CCF) ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2) ให้ สง. คำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงโดยนำค่า EAD ไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาที่คำนวณตามวิธี IRB

2.2) วิธี Current exposure กรณีมี Netting agreement ให้ปฏิบัติ ดังนี้

2.2.1) ให้ สง. แปลงมูลค่าตามสัญญาให้เป็น EAD จากสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$EAD = \max \{0, [(RC_{Net} + A_{Net}) - C \times (1 - H_c - H_{fx})]\}^{21}$$

โดยที่ EAD = มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลหลังปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

RC_{net} = Net replacement cost หรือยอดรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรม (Sum of the net mark-to-market replacement cost) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ สง. ทำกับคู่ค้ารายเดียวกัน ทั้งนี้ หากยอดรวมสุทธิดังกล่าวออกมาเป็นค่าเป็นลบหรือศูนย์ ค่า RC_{Net} จะมีค่าเท่ากับศูนย์

²⁰ RC_{Gross} มีค่าเทียบเท่า Current Credit Exposure (CCE) และ A_{Gross} มีค่าเทียบเท่า Gross Potential Future Credit Exposure (PFCE_{Gross}) ตามที่ระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป รวมทั้งให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่จะระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนหรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไปด้วย

²¹ RC_{Net} มีค่าเทียบเท่ากับ Net Current Credit Exposure (NCCE) และ A_{Net} มีค่าเทียบเท่ากับ Net Potential Future Credit Exposure (PFCE_{Net}) ตามที่ระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป รวมทั้งให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่จะระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนหรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไปด้วย

A_{net} = Net add-on หรือผลรวมของการวัดมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Potential Future Credit Exposure: PFC_{Net}) ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินกรณีที่มี Netting agreement โดยมีค่าเท่ากับ

$$A_{Net} = 0.4 \times A_{Gross} + 0.6 \times NGR \times A_{Gross}$$

โดยที่ A_{Gross} = Gross add-on หรือ ผลรวมของการวัดมูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งเท่ากับผลรวมของการนำ Notional amount ของทุกสัญญาที่ทำกับคู่ค้ารายเดียวกันไปคูณด้วยค่าแปลงสภาพ (Credit conversion factor) ที่เกี่ยวข้อง หรือเรียกว่า PFC_{Gross}

NGR = Net to gross ratio หรือ อัตราส่วนระหว่าง Net replacement cost (RC_{Net}) หารด้วย Gross replacement cost (RC_{Gross})

RC_{Gross} = Gross replacement cost หรือ ผลรวมด้านกำไรที่ได้จากการวัดมูลค่าธุรกรรมในปัจจุบันของการทำอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ ธพ. ทำกับคู่ค้ารายเดียวกัน

2.2.2) ให้ สง. คำนวณหาสินทรัพย์เสี่ยงโดยนำค่า EAD ไปคูณกับน้ำหนักความเสี่ยงของคู่สัญญาที่คำนวณตามวิธี IRB

3. ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับรายการนอกงบดุลประเภท Credit Derivative

3.1) กรณีที่ สง. เป็นผู้ซื้อ Credit default swaps (CDS) หรือเป็นผู้ขาย Credit linked notes (CLN) ซึ่งหมายถึง สง. เป็นผู้ซื้อประกันความเสี่ยง ให้ สง. รายงานข้อมูลเหมือนกับกรณีที่ สง. ให้กู้ยืมเงินแก่ลูกหนี้หรือลงทุนในตราสารหนี้ของลูกหนี้และมีการปรับลดความเสี่ยง โดยมีผู้ขาย Credit default swaps เป็นผู้ค้ำประกัน หรือมีเงินสดที่ได้รับมาจากผู้ซื้อ Credit linked notes เป็นหลักประกันทางการเงินตามลำดับ

3.2) กรณีที่ สง. ลงทุนใน Credit Linked Notes (CLN) หรือสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งหมายถึง สง. เป็นผู้ขายประกันความเสี่ยง ให้ สง. เปรียบเทียบน้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย CLN หรือผู้ซื้อประกันความเสี่ยง กับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงที่ สง. รับประกันความเสี่ยงในการชำระหนี้ และใช้น้ำหนักความเสี่ยงที่สูงกว่าในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงดังนี้

- กรณีที่น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย CLN สูงกว่า ให้ สง. รายงานข้อมูลเงินลงทุนใน CLN ซึ่งเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุล ในตารางตามประเภทสินทรัพย์ของผู้ขาย CLN หรือผู้

ข้อประกันความเสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย CLN นั้นในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง สำหรับภาระผูกพันจากการรับประกันความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงนั้น ให้ สง. รายงานข้อมูลในตารางตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงที่ สง. รับประกันความเสี่ยงในการชำระหนี้ โดยรายงานในหัวข้อ Other off-balance sheet ของรายการนอกงบดุล โดยใช้ค่าแปลงสภาพเท่ากับหนึ่งและน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์

- กรณีที่น้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงสูงกว่า ให้ สง. รายงานข้อมูลในตารางตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงที่ สง. รับประกันความเสี่ยงในการชำระหนี้ นั้น โดยรายงานในหัวข้อ Other off-balance sheet ของรายการนอกงบดุล โดยใช้ค่าแปลงสภาพเท่ากับหนึ่งและน้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง สำหรับเงินลงทุนใน CLN นั้น ให้ สง. รายงานข้อมูลเงินลงทุนใน CLN ในตารางตามประเภทสินทรัพย์ของผู้ขาย CLN หรือผู้ซื้อประกันความเสี่ยงโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์

3.3) กรณีที่ สง. เป็นผู้ขาย Credit default swaps (CDS) หรือสัญญาอนุพันธ์ด้านเครดิตที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ซึ่งหมายถึง สง. เป็นผู้ขายประกันความเสี่ยงและเป็นภาระผูกพันของ สง. ในการรับประกันความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงนั้น ให้ สง. รายงานข้อมูลในตารางตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิงที่ สง. รับประกันความเสี่ยงในการชำระหนี้ โดยรายงานในหัวข้อ Other off-balance sheet ของรายการนอกงบดุล โดยใช้ค่าแปลงสภาพเท่ากับหนึ่งและน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิง

3.4) แนวปฏิบัติสำหรับ First-to-default credit derivatives

- กรณีที่ สง. เป็นผู้ซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตเพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านเครดิต สำหรับกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิงโดยการผิณฑ์ชำระหนี้ของสินทรัพย์รายใดรายหนึ่งเป็นรายแรกในกลุ่มสินทรัพย์อ้างอิง (First-to-default swap) หรือเป็นผู้ออก First-to-default linked notes (FTDN) ให้ สง. รายงานข้อมูลเหมือนกับกรณีที่ สง. ให้กู้ยืมเงินแก่ลูกหนี้หรือลงทุนในตราสารหนี้ของลูกหนี้ และมีการปรับลดความเสี่ยง โดยมีผู้ขาย First-to-default swaps เป็นผู้ค้ำประกัน หรือมีเงินสดที่ได้รับมาจากผู้ซื้อ First-to-default linked notes (FTDN) เป็นหลักประกันทางการเงินตามลำดับ โดยให้ สง. รายงานข้อมูลดังกล่าวเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุลตามประเภทของลูกหนี้

- กรณี สง. เป็นผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภทนี้ แบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

(1) กรณีที่ สง. ลงทุนในตราสาร First-to-default linked notes ที่มี Rating ให้ สง. ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ของ notes นั้น โดยอ้างอิงหลักเกณฑ์ในร่าง Final draft หน้า 85 ทั้งนี้ การรายงานกำหนดให้ สง. รายงานในตารางที่ 15 ทั้งกรณีพอร์ตที่มีนัยสำคัญ (ใช้วิธี IRB) และพอร์ตที่ไม่มีนัยสำคัญ (ใช้วิธี SA) เนื่องจากการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรมประเภทนี้จะใช้

หลักเกณฑ์การคำนวณเช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ Securitisation ซึ่งปัจจุบัน ธปท. กำหนดให้ สง. ที่ใช้วิธี IRB ใช้หลักเกณฑ์การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของธุรกรรม Securitisation ตามวิธี SA ไปก่อน จนกว่า ธปท. จะออกหลักเกณฑ์ Securitisation ตามวิธี IRB ต่อไป

(2) กรณีที่ สง. ลงทุนในตราสาร First-to-default linked notes (FTDN) ที่ไม่มี Rating ให้ สง. เปรียบเทียบผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงที่คำนวณได้ (คำนวณโดยนำมูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญา²² คูณด้วยค่าแปลงสภาพเท่ากับ 1 และคูณด้วยผลรวมน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายในกลุ่ม) กับสินทรัพย์เสี่ยงของมูลค่าเงินลงทุนใน FTDN ที่คำนวณตามน้ำหนักความเสี่ยงของผู้ขาย FTDN โดยกำหนดให้ สง. เลือกใช้สินทรัพย์เสี่ยงที่สูงกว่า ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวต้องไม่เกินกว่าสินทรัพย์เสี่ยงของมูลค่าที่จะต้องชดเชยตามสัญญา (Notional amount) ซึ่งคำนวณโดยนำมูลค่าที่จะต้องชดเชยตามสัญญาคูณด้วย 100/8.5 สำหรับ ธพ. จดทะเบียนในประเทศ (หรือ 100/7.5 สำหรับสาขา ธพ. ต่างประเทศ)

(3) กรณีที่ สง. เป็นผู้ขาย First-to-default swap ให้ สง. คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงโดยนำมูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญาคูณด้วยค่าแปลงสภาพเท่ากับ 1 และคูณด้วยผลรวมน้ำหนักความเสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายในกลุ่ม ทั้งนี้ สินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวต้องไม่เกินกว่าสินทรัพย์เสี่ยงของมูลค่าที่จะต้องชดเชยตามสัญญา (Notional amount) ซึ่งคำนวณโดยนำมูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญาคูณด้วย 100/8.5 สำหรับ ธพ. จดทะเบียนในประเทศ (หรือ 100/7.5 สำหรับสาขา ธพ. ต่างประเทศ)

ทั้งนี้ การกรอกแบบรายงานกรณี สง. เป็นผู้ลงทุนในตราสาร First-to-default linked notes หรือเป็นผู้ขาย First-to-default swap กำหนดให้ สง. รายงานข้อมูลในตารางตามประเภทของสินทรัพย์อ้างอิง ในหัวข้อ Other off -balance sheet โดยใช้ค่าแปลงสภาพเท่ากับหนึ่ง ซึ่งในกรณีที่ผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์อ้างอิงแต่ละรายในกลุ่มมีค่ามากกว่ามูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญา คูณด้วย 100/8.5 สำหรับ ธพ. จดทะเบียนในประเทศ (100/7.5 สำหรับสาขา ธพ. ต่างประเทศ) ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงส่วนที่เกินใน “รายการปรับปรุงสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรม First-to-default credit derivative” ในตารางที่ 15²³ ส่วนมูลค่าการลงทุนในตราสาร First-to-default linked notes ให้ สง. รายงานในตารางตามประเภทสินทรัพย์ของผู้ขายตราสารดังกล่าวโดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับศูนย์

²² มูลค่าที่ต้องชดเชยตามสัญญา หมายถึง จำนวนเงินสูงสุดที่ผู้ซื้อประกันจะได้รับการชดเชยตามสัญญา

²³ ให้ สง. อ้างอิงวิธีการกรอกข้อมูลใน “รายการปรับปรุงสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรม First-to-default credit derivative” ของตารางที่ 15 ใน “คู่มือการจัดทำแบบรายงาน แบบรายงานการดำรงเงินกองทุนขึ้นตามหลักเกณฑ์ Basel II สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี SA และวิธี SSA”

ณ) การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับธุรกรรม Repo-style transaction ซึ่งอยู่ภายใต้สัญญาหักกลบนี้อัตโนมัติ (Master netting agreement)

สง. อาจเลือกที่จะใช้หรือไม่ใช้วิธีหักกลบนี้อัตโนมัติภายใต้สัญญาหักกลบนี้อัตโนมัติ (Master Netting Agreement) ในการคำนวณเงินกองทุนสำหรับธุรกรรม Repo-style transaction ทั้งนี้ในกรณีที่ สง. เลือกใช้วิธีหักกลบนี้อัตโนมัติภายใต้สัญญาหักกลบนี้อัตโนมัติ สง. ต้องสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด และคำนวณค่า E* (ยอดหนี้ของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง) เพื่อใช้เป็นค่า EAD และให้ใช้ค่า LGD เท่ากับกรณีลูกหนี้ไม่มีหลักประกันสำหรับค่า EAD นั้น

ทั้งนี้ ให้ สง. คำนวณค่า E* จากสูตรต่อไปนี้

$$E^* = \max \{0, [(\sum(E) - \sum(C)) + \sum(E_s \times H_s) + \sum(E_{fx} \times H_{fx})]\}$$

โดย

- E* = ยอดหนี้สุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง (หลังหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน)
- E = ยอดหนี้สุทธิของธุรกรรมก่อนหักมูลค่าหลักประกันทางการเงิน
- C = มูลค่าของหลักประกันทางการเงิน
- E_s = ค่าสัมบูรณ์ (absolute value) ของฐานะสุทธิในหลักทรัพย์ใดๆ
- H_s = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดสำหรับ E_s
- E_{fx} = ค่าสัมบูรณ์ของฐานะสุทธิในสกุลเงินที่แตกต่างจากสกุลเงินที่ใช้ในการชำระหนี้
- H_{fx} = ค่าปรับลดตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดกรณีมีความแตกต่างด้านสกุลเงินของยอดหนี้สุทธิของธุรกรรมและหลักประกันทางการเงิน

ทั้งนี้ กรณีที่ยอดหนี้สุทธิของธุรกรรมหลังปรับลดความเสี่ยง (E*) เป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุล ให้ สง. รายงานค่า E* ในคอลัมน์ “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” ของรายการสินทรัพย์ในงบดุล โดยไม่ต้องรายงานในคอลัมน์ “Gross Credit Equivalent Amount” (โปรดดูคำจำกัดความของแต่ละคอลัมน์ในหัวข้อรายละเอียดตารางสำหรับฐานะที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ตารางที่ 19-28)

หากค่า E* เป็นรายการนอกงบดุลให้ สง. รายงานค่า E* ในคอลัมน์ “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” ของรายการนอกงบดุล โดยไม่ต้องรายงานในคอลัมน์ “Notional Principal Amount” และ “Gross Credit Equivalent Amount” (โปรดดูคำจำกัดความของแต่ละคอลัมน์ในหัวข้อรายละเอียดตารางสำหรับฐานะที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ตารางที่ 19-28)

การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

สง. ที่ใช้วิธี IRB สามารถปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตได้ 3 วิธี (ทั้งนี้ รายละเอียดเกี่ยวกับการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละวิธีให้อ้างอิงร่างหลักเกณฑ์ Final draft) ได้แก่

1. หลักประกัน (Collateral)

การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตด้วยหลักประกันภายใต้วิธี IRB เป็นการปรับลดความเสี่ยงที่ค่า LGD ดังนี้

1.1 กรณีลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน

วิธี FIRB

ประเภทหลักประกันที่ ธปท. อนุญาตให้ สง. ที่ใช้วิธี FIRB นำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในการคำนวณเงินกองทุน ได้แก่

1) หลักประกันทางการเงิน (Financial collateral) ตามที่ ธปท. อนุญาตสำหรับ สง. ที่ใช้วิธี SA ทั้งนี้ ให้ สง. คำนวณมูลค่า Haircut โดยวิธี Comprehensive โดยมีค่า LGD = 0%

2) ลูกหนี้ (Receivables) หมายถึง ลูกหนี้การค้าหรือลูกหนี้การเงินของลูกหนี้ สง. โดยมีค่า LGD = 35%

3) อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial real estate: CRE) และอสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential real estate: RRE) ที่เข้าเงื่อนไขที่ ธปท. กำหนด โดยมีค่า LGD = 35%

4) หลักประกันประเภทอื่น ได้แก่ รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เรือ เครื่องบิน และสินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (ตสอ.) ปัจจุบัน ได้แก่ ข้าว ยางพารา และแป้งมันสำปะหลัง ที่มีลักษณะตามที่ ตสอ. กำหนด โดยมีค่า LGD = 40%

วิธี AIRB

ให้ สง. ใช้ค่า LGD ที่ สง. ประเมินการขึ้นเอง โดยค่า LGD ที่ประมาณการนั้นต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำที่ ธปท. กำหนด

1.2 กรณีลูกหนี้รายย่อย

สง. ต้องประมาณค่า LGD ในแต่ละกลุ่ม (Pool) ของลูกหนี้รายย่อยเอง เนื่องจาก สง. ต้องใช้วิธี AIRB ในการคำนวณเงินกองทุนสำหรับลูกหนี้รายย่อยเท่านั้น

2. การหักกลบหนี้ในงบดุล (On-balance sheet netting)

การหักกลบหนี้ในงบดุล หมายถึง ชุกรกรรมการให้สินเชื่อในส่วนที่มีเงินฝากของลูกค้านี้ รายเดียวกันเป็นหลักประกัน ซึ่ง ธปท. กำหนดให้ สง. ทั้งที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ใช้วิธี Comprehensive ในการคำนวณยอดหนี้สุทธิ โดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{Net credit exposure} = \max [0, \text{asset} - \text{liability} \times (1 - H_R)]$$

โดย สง. ต้องคำนวณค่าปรับลด (Haircut) ในกรณีที่มีความแตกต่างทางด้านสกุลเงิน ระหว่างเงินให้กู้และเงินฝากของลูกค้าที่เป็นหลักประกัน โดยมีค่าเท่ากับร้อยละ 8 ภายใต้เงื่อนไขว่ามีการ ประเมินมูลค่ายุติธรรมทุกวัน และระยะเวลาถือครอง (Holding period) เท่ากับ 10 วันทำการ ซึ่งหากไม่เข้า เงื่อนไขดังกล่าว สง. ต้องทำการปรับ (Scaling) ค่าปรับลดต่างๆ ภายใต้การคำนวณค่าปรับลดในหัวข้อ 1.5 การคำนวณเงินกองทุนขั้นต่ำตามวิธี Comprehensive หน้า 76 ของร่างหลักเกณฑ์ Final draft

นอกจากนี้ หากมีความแตกต่างของอายุสัญญาระหว่างเงินให้กู้และเงินฝาก ให้ สง. ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดในข้อ 4.1 ความแตกต่างของอายุสัญญา หน้า 86 ของร่างหลักเกณฑ์ Final draft

3. การค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต (Guarantees and credit derivatives)

3.1 กรณีลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน

วิธี FIRB

1) ผู้ค้ำประกันและผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตที่ ธปท. อนุญาตให้ สง. นำมาปรับลด ความเสี่ยงในวิธี FIRB ได้ต้องเป็นผู้ค้ำประกันและผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตที่ ธปท. อนุญาตในวิธี SA

2) ให้ สง. ใช้วิธี Substitution²⁴ ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตประเภทการค้ำ ประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต กล่าวคือ

- สำหรับยอดหนี้ส่วนที่มีการค้ำประกันหรือประกันความเสี่ยงด้วยอนุพันธ์ด้าน เครดิต ให้ สง. ใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุนตามประเภทของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต และใช้ค่า PD ของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตตาม Internal rating ที่ได้รับแทนค่า PD ของ ลูกหนี้ หรือใช้ค่า PD ที่อยู่ระหว่างค่า PD ของลูกหนี้กับของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต ใน กรณีที่ สง. เห็นว่าการใช้ค่า PD ของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตแทนค่า PD ของลูกหนี้ นั้นไม่ เหมาะสม ส่วนค่า LGD ให้ใช้เท่ากับ 45% กรณี สง. เป็นเจ้าหนี้ที่มีฐานะไม่ด้อยสิทธิ และ 75% กรณีเป็น เจ้าหนี้ที่มีฐานะด้อยสิทธิ

²⁴ ปัจจุบัน ธปท. ยังไม่อนุญาตให้ สง. นำผลของโอกาสที่ผู้ค้ำประกันและลูกหนี้จะผิดนัดชำระหนี้พร้อมกัน (Double default) มาปรับลดที่ค่า PD หรือ LGD ในการคำนวณเงินกองทุน

- สง. อาจใช้ค่า LGD ของหลักประกัน²⁵ที่ผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตให้เป็นประกัน (ถ้ามี) หรือลำดับการได้รับชำระหนี้ (Seniority) จากผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิตแทนค่า LGD ของลูกหนี้ได้

- สำหรับยอดหนี้ส่วนที่เหลือ ซึ่งไม่มีการค้ำประกัน ให้ สง. ใช้สูตรการคำนวณเงินกองทุนตามประเภทของลูกหนี้และยังคงให้ใช้ค่า PD ของลูกหนี้แทนค่าในสูตรการคำนวณนั้น

วิธี AIRB

1) สง. สามารถพิจารณาผลของการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิต โดยเลือกปรับที่ค่า PD หรือเลือกปรับที่ค่า LGD ก็ได้ แต่เมื่อเลือกปรับโดยวิธีใดแล้วต้องใช้เป็นแนวทางปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอสำหรับทุกรายการของการประก้ำกันประเภทเดียวกันหรือของอนุพันธ์ด้านเครดิตประเภทเดียวกัน

2) กรณี สง. เลือกปรับที่ค่า PD ให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดเหมือนในวิธี FIRB ข้างต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ว่า สง. จะเลือกปรับผลของการค้ำประกันและการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตที่ค่า PD หรือที่ค่า LGD กระทบ. จะไม่จำกัดประเภทของผู้ค้ำประกันเฉพาะที่ กระทบ. ขอมรับเหมือนกับกรณีที่ สง. ใช้วิธี FIRB แต่การค้ำประกันและการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตดังกล่าวต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในหัวข้อ 5.9 เกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการประเมินผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตในหัวข้อย่อย 1) และ 4) ตามลำดับ

ทั้งกรณีที่ สง. ใช้วิธี FIRB หรือวิธี AIRB หากอายุคงเหลือของการค้ำประกันหรือการซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิตต่ำกว่าอายุคงเหลือของยอดหนี้ของธุรกรรม หรือมีความไม่สอดคล้องกันระหว่างสกุลเงินของยอดหนี้และสกุลเงินของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต ให้ถือว่ามีความแตกต่างของอายุสัญญา (Maturity mismatch) และความแตกต่างของสกุลเงิน (Currency mismatch) ตามลำดับ ให้ สง. ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในวิธี SA

3.2 กรณีลูกหนี้รายย่อย

ให้ สง. ปฏิบัติเหมือนกรณีลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และลูกหนี้ธุรกิจเอกชน กรณีใช้วิธี AIRB

²⁵ ซึ่งหลักประกันดังกล่าวต้องอยู่ในประเภทของหลักประกันที่ กระทบ. อนุญาตให้ สง. ที่ใช้ในวิธี FIRB

รายละเอียดตารางสำหรับฐานะที่ใช้วิธี FIRB: ตารางที่ 19-23 และ

รายละเอียดตารางสำหรับฐานะที่ใช้วิธี AIRB: ตารางที่ 24-28

ตารางที่ 29-23 และตารางที่ 24-28 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk-weighted assets) และค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น (Expected Loss: EL) ที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD ของลูกหนี้ภาครัฐบาล สก. และธุรกิจเอกชน (ประกอบด้วย ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป สินเชื่อกลุ่มพิเศษ ลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน และลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน) สำหรับ สก. ที่ใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับ

ตารางที่ 19 : FIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล และ

ตารางที่ 24 : AIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล

ตารางที่ 19 และตารางที่ 24 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาลที่คำนวณโดยวิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับ

ลูกหนี้ภาครัฐบาล หมายถึง

1. ลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางตามที่ ธปท. กำหนดในวิธี SA²⁶ ซึ่งครอบคลุมถึง

(1) รัฐบาลและธนาคารกลางของประเทศต่างๆ (รวมทั้ง รัฐบาลไทยและ ธปท.)

(2) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่ ธปท. จัดให้อยู่ในประเภทลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลาง²⁷

(3) ธนาคารเพื่อการชำระหนี้ระหว่างประเทศ (Bank for International Settlement), กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund), ธนาคารกลางสหภาพยุโรป (European Central Bank) และสหภาพยุโรป (European Community)

2. ลูกหนี้ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศทั้งหมดที่มีน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0²⁸ และน้ำหนักความเสี่ยงตาม Rating ที่ได้จากสถาบันการจัดอันดับเครดิตภายนอกตามที่ ธปท. กำหนดในวิธี SA

²⁶ โปรดอ้างอิงลูกหนี้ประเภทต่างๆ ตามที่กำหนดในวิธี SA จากร่างหลักเกณฑ์ Final draft หัวข้อ II น้ำหนักความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์ประเภทต่างๆ และค่าแปลงสภาพของรายการนอกงบดุล

²⁷ ในที่นี้ หมายถึง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจที่ผู้กำกับดูแลในต่างประเทศจัดให้อยู่ในประเภทลูกหนี้ภาครัฐบาลและธนาคารกลางในวิธี SA

²⁸ ตามวิธี SA ปัจจุบันประกอบด้วยสถาบัน ดังต่อไปนี้ The World Bank Group comprised of the International Bank for Reconstruction and Development (IBRD) and the International Finance Corporation (IFC), The Asian Development Bank (ADB), The Africa Development Bank (AfDB), The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD), The Inter-American Development Bank (IADB), The European Investment Bank (EIB), The European Investment Fund (EIF), The Nordic Investment Bank (NIB), The Caribbean Development Bank (CDB), The Islamic Development Bank (IDB), The Council of Europe Development Bank (CEDB)

ตารางที่ 20 : FIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้สถาบันการเงิน และ

ตารางที่ 25 : AIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้สถาบันการเงิน

ตารางที่ 20 และตารางที่ 25 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้สถาบันการเงินที่คำนวณโดยวิธี FIRB และ วิธี AIRB ตามลำดับ

ลูกหนี้สถาบันการเงิน หมายถึง

1. ลูกหนี้ สง. และลูกหนี้บริษัทหลักทรัพย์ตามที่ ธปท. กำหนดในวิธี SA
2. ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การของรัฐ และรัฐวิสาหกิจ ที่ ธปท. จัดให้อยู่ในประเภทลูกหนี้ สง. ในวิธี SA

ตารางที่ 21 : FIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป (ไม่รวมสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ และลูกหนี้ SME) และ

ตารางที่ 26 : AIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป (ไม่รวมสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ และลูกหนี้ SME)

ตารางที่ 21 และตารางที่ 26 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป ซึ่งรวมถึงลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่จัดเป็นธุรกิจเอกชน แต่ไม่รวมถึงสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ และลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน ที่คำนวณโดยวิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับ

ลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป หมายถึง ลูกหนี้ที่เป็นนิติบุคคล ที่จัดตั้งขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชน รวมถึงลูกหนี้รัฐวิสาหกิจที่ ธปท. จัดให้อยู่ในประเภทลูกหนี้ธุรกิจเอกชนในวิธี SA บริษัทประกันชีวิต และบริษัทประกันวินาศภัย ที่มีลักษณะไม่เข้าข่ายสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ

ตารางที่ 22 : FIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ โดยวิธี PD/LGD และ

ตารางที่ 27 : AIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ โดยวิธี PD/LGD

ตารางที่ 22 และตารางที่ 27 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ ที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD ที่คำนวณโดยวิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับ

สินเชื่อกลุ่มพิเศษ²⁹ (Specialised lending: SL) หมายถึง สินเชื่อที่มีลักษณะต่อไปนี้ครบทุกข้อ ได้แก่

- (ก) ลูกหนี้ประเภทนิติบุคคล ที่จัดตั้งขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างในการจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ของกิจการ หรือเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับสินทรัพย์ดังกล่าว
- (ข) ลูกหนี้ไม่มีแหล่งรายได้จากกิจการอื่นที่จะนำมาชำระหนี้ นอกเหนือจากรายได้ที่เกิดจากสินทรัพย์ที่ได้รับเงินทุนมาจากการให้สินเชื่อของ สง. หรือมีรายได้จากแหล่งอื่นแต่เป็นสัดส่วนที่ต่ำมากไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้
- (ค) เงื่อนไขของการให้สินเชื่อมีข้อตกลงที่ผูกพันให้ สง. มีอำนาจในการควบคุมสินทรัพย์หรือรายได้จากสินทรัพย์ของกิจการนั้น
- (ง) จากลักษณะทั้ง 3 ข้อข้างต้น ทำให้แหล่งที่มาหลักของรายได้ในการชำระหนี้ของลูกหนี้มาจากรายได้ของสินทรัพย์ที่ได้รับเงินกู้ยืมมาจาก สง. มากกว่าความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ในภาพรวม

สินเชื่อกลุ่มพิเศษแบ่งเป็น 4 ประเภทย่อย ดังนี้ (1) สินเชื่อโครงการ (Project finance) (2) สินเชื่อเพื่อจัดซื้อสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ (Object finance) (3) สินเชื่อเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ (Commodities finance) และ (4) สินเชื่อเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อรายได้ (Income-producing real estate: IPRE) ทั้งนี้ ให้ สง. อ้างอิงรายละเอียดของสินเชื่อกลุ่มพิเศษแต่ละประเภทจากร่างหลักเกณฑ์ Final draft หน้า 142-143

ตารางที่ 23 : FIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน และ

ตารางที่ 28 : AIRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ SME ที่จัดเป็นลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

ตารางที่ 23 และตารางที่ 28 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้ธุรกิจเอกชนที่มีขนาดกลางและเล็ก ที่ได้รับการปรับลดค่าสหสัมพันธ์ (Correlation) ที่คำนวณโดยวิธี FIRB และวิธี AIRB ตามลำดับ

²⁹ การกำหนดสินเชื่อกลุ่มพิเศษแยกต่างหากจากลูกหนี้ธุรกิจเอกชนทั่วไป เนื่องจากมีลักษณะพิเศษคือ ทั้งความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ที่จะชำระคืนหนี้และจำนวนเงินที่จะได้รับคืน (recovery) เมื่อเกิดการผิดนัดชำระหนี้จะขึ้นอยู่กับปัจจัยเดียวกัน คือ รายได้หรือกระแสเงินสดที่ได้รับจากสินทรัพย์ที่ได้รับเงินทุนมาจากการให้สินเชื่อของ สง. ทำให้ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างค่า PD และ LGD ของสินเชื่อกลุ่มพิเศษมีค่าค่อนข้างสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

คำจำกัดความของคอลัมน์ต่าง ๆ

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ ของตารางที่ 19-23 และ 24-28 จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก. กรณีลูกหนี้ปกติ

Internal Rating System

ข้อมูลในส่วนนี้แสดงถึงระบบ Internal rating ของ สง. ประกอบด้วย

Grade หมายถึง จำนวนเกรดของลูกหนี้ที่ใช้ในระบบ Internal rating ของ สง. โดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำที่ ธปท. กำหนด คือ ต้องมีจำนวนเกรดสำหรับลูกหนี้ปกติอย่างน้อย 7 เกรด ทั้งนี้ การรายงานเกรดของลูกหนี้ให้ สง. รายงานเรียงตามลำดับของค่า Estimated PD

PD Range (%) หมายถึง ช่วงของค่า PD ในแต่ละเกรดของลูกหนี้ปกติหรือลูกหนี้ที่ยังไม่ผิดนัดชำระหนี้ ที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายใน โดย ธปท. แบ่งจำนวนเกรดเป็น 30 เกรด ซึ่งในแต่ละเกรด ประกอบด้วย

- Lower bound และ Upper bound หมายถึง ค่า PD ต่ำสุด และ ค่า PD สูงสุด ของลูกหนี้ในแต่ละเกรด
- Estimated PD หมายถึง ค่าประมาณการ PD ที่ สง. ใช้เป็นตัวแทนของค่า PD ในเกรดนั้นๆ ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง โดยค่า Estimated PD ควรมีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง Lower bound และ Upper bound ยกเว้นกรณีที่ Estimated PD ที่ สง. คำนวณได้มีค่าต่ำกว่า PD ขั้นต่ำ ($PD = 0.03\%$) ดังรายละเอียดด้านล่าง

สง. ต้องรายงานช่วงของค่า PD สำหรับแต่ละเกรดของลูกหนี้ปกติที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในซึ่งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนเกรดเท่ากับ 30 เกรด โดยจำนวนเกรดจะขึ้นอยู่กับระบบ Internal rating ของ สง. ทั้งนี้ ให้ สง. รายงานค่า PD ในรูปร้อยละ (%) โดยใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น $PD = 0.03\%$ เป็นต้น

ค่า Estimated PD ขั้นต่ำ (PD floor) ของลูกหนี้ธุรกิจเอกชน และลูกหนี้ สง. มีค่าเท่ากับ 0.03% ในขณะที่ลูกหนี้ภาครัฐบาลสามารถมีค่า Estimated PD ที่ต่ำกว่า 0.03% ได้

กรณีที่ค่า PD ของเกรดใดเกรดหนึ่งของลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หรือ ลูกหนี้ สง. มีค่าต่ำกว่าค่า PD ขั้นต่ำ (PD floor) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.03% ให้ สง. รายงานค่า PD ในคอลัมน์ Lower bound และ Upper bound ด้วยค่าจริง และรายงานค่า Estimated PD เท่ากับ 0.03% ดังตัวอย่างด้านล่างนี้

Grade	PD range		Estimated PD
	Lower bound	Upper bound	
1	0.01	0.02	0.03

ในกรณีที่ ค่า PD ที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในไม่มีค่า Lower bound และ Upper bound ให้ สง. รายงานค่า Lower bound และ Upper bound เท่ากับค่า Estimated PD

ในการณิการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา ซึ่งมีทั้ง Default risk และ Dilution risk ให้ สง. รายงานเฉพาะค่า PD ที่ใช้ในการประมาณค่า Default risk เท่านั้น

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM หมายถึง การคำนวณค่า Exposure at Default ก่อนพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) ในแต่ละเกรด โดยข้อมูลในส่วนนี้ ประกอบด้วย

Notional Principal Amount หมายถึง ยอดรวมของจำนวนเงินตามสัญญาของรายการนอกงบดุลในแต่ละเกรดก่อนหักรายการ Specific provisions และ Partial write-offs ดังนั้น สง. ไม่ต้องรายงานข้อมูลนี้ในส่วนของการสินทรัพย์ในงบดุล ซึ่งมีค่าดังต่อไปนี้

- กรณีของ Undrawn lines และ Other off-balance sheet ให้รายงานด้วยจำนวนเงินตามสัญญา
- กรณีของธุรกรรม Repo-style transaction ที่ไม่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยมูลค่าสินทรัพย์ที่ สง. ให้ไว้แก่คู่สัญญา (หากอยู่ภายใต้ Master netting agreement ไม่ต้องรายงานในคอลัมน์นี้)
- กรณีของ OTC Derivative ให้รายงานด้วยยอดรวมของจำนวนเงินตามสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน ทั้งนี้ สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินซึ่งมีการพัฒนาจากอนุพันธ์ทางการเงินพื้นฐานย่อยๆ หรือมีการ Leverage จำนวนเงินตามสัญญา หรือมีการแลกเปลี่ยนจำนวนเงินตามสัญญาหลายครั้ง (Structure product) ให้ สง. รายงานด้วยค่า “Effective Notional Amount” โดยใช้ผลรวมของ Notional principal amount ของทุกธุรกรรมย่อยที่ใช้คำนวณจำนวนเงินที่ สง. จะได้รับในสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์กับ สง. มากที่สุดที่อาจจะเกิดขึ้น³⁰ (โปรดดูตัวอย่างการกรอกแบบรายงาน IRB ตัวอย่างที่ 9)

Gross Credit Equivalent Amount หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุล³¹ (รายการนอกงบดุลไม่มีรายการนี้) ในแต่ละเกรดก่อนรายการ ดังต่อไปนี้

³⁰ โปรดอ้างอิงประกาศ ธปท. เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

³¹ ไม่รวมภาระของธนาคารจากการรับรอง ซึ่งเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุลของ สง. ทั้งนี้ ธปท. กำหนดให้ สง. รายงานรายการดังกล่าวเป็นรายการนอกงบดุลประเภท Other off-balance sheet ในการคำนวณเงินกองทุน

- รายการปรับเพิ่ม/ -ลด (ดูคำอธิบายในหัวข้อต่อไป)
- Specific provision และ Partial write-offs
- การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ทั้งนี้ สำหรับรายการสินทรัพย์ในงบดุลบางรายการ จะมีรายละเอียดการรายงาน

ดังต่อไปนี้

- เงินให้สินเชื่อเพื่อการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่งนั้น ให้ สง. รายงานด้วยยอดหนี้บวกกับรายได้หรือดอกผลรอการรับรู้
- ตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อค้าและเพื่อขาย ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการปรับมูลค่าและการด้อยค่า
- ตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่า
- ตราสารทุนประเภทเงินลงทุนทั่วไป ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่า
- กรณิ Repo-style transaction ที่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ไม่ต้องรายงานในคอลัมน์นี้

รายการปรับเพิ่ม/ -ลด หมายถึง รายการที่ใช้ปรับ “Gross Credit Equivalent Amount” ของรายการสินทรัพย์ในงบดุลบางรายการให้เป็น “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” (รายการนอกงบดุลไม่มีรายการนี้) ประกอบด้วย

1) รายการจำนวนดอกผลเช่าซื้อหรือการตัดบัญชีสำหรับลูกหนี้ให้เช่าซื้อและรายได้ทางการเงินรอการรับรู้สำหรับลูกหนี้ให้เช่าแบบลิสซิ่ง (รายการปรับลด)

2) รายการส่วนเกินจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของตราสารหนี้และตราสารทุน (รายการปรับเพิ่ม)

3) รายการค่าเสื่อมราคาสะสมของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ต่างๆ (รายการปรับลด)

ทั้งนี้ รายการใดเป็นรายการปรับเพิ่ม ให้รายงานด้วยค่าบวก ส่วนรายการใดเป็นรายการปรับลดให้รายงานด้วยค่าลบ

Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision หมายถึง

1) กรณีรายการสินทรัพย์ในงบดุล ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลหลังปรับด้วยรายการปรับเพิ่ม/-ลด แต่ก่อนหัก Specific provision และ Partial write-offs รวมทั้งก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ยกเว้น

- กรณี Repo-style transaction ที่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยยอดหลังการ netting ซึ่งมีค่าเท่ากับ E^* ตามสูตรที่ ธปท. กำหนด ดังนี้

$$E^* = \max \{0, [(\sum(E) - \sum(C)) + \sum(E_s \times H_s) + \sum(E_{rx} \times H_{rx})]\}$$

- กรณีธุรกรรมให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing) ที่มี Residual value risk ให้รายงานด้วยผลรวมของกระแสเงินค่าเช่าที่ผู้เช่าต้องจ่ายให้ สง. ผู้ให้เช่า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม
- กรณีลูกหนี้ที่รับซื้อมา ให้รายงานด้วยค่า EAD สำหรับ Default risk ก่อนปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายอดหนี้ที่รับซื้อมาหักด้วยเงินกองทุนสำหรับ Dilution risk ก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

2) กรณีรายการนอกงบดุล ให้รายงานดังนี้

- กรณีของ Undrawn lines และ Other off-balance sheet ให้รายงานด้วยจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Principal Amount) คูณด้วยค่า Credit Conversion Factor (CCF)
- กรณีรายการนอกงบดุลของธุรกรรม Repo-style transaction ที่ไม่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยมูลค่าสินทรัพย์ที่ สง. ให้ไว้แก่คู่สัญญา ปรับด้วยค่า Haircut สำหรับตราสารนั้นแล้วคูณด้วยค่า CCF หรือมีค่าเท่ากับ Notional Principal Amount $\times (1 + H_c) \times CCF$ โดยกำหนดให้ค่า $CCF = 1$
- กรณี Repo-style transaction ที่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยยอดหลังการ netting ซึ่งมีค่าเท่ากับ E^* ตามสูตรที่ ธปท. กำหนด ดังนี้

$$E^* = \max \{0, [(\sum(E) - \sum(C)) + \sum(E_s \times H_s) + \sum(E_{rx} \times H_{rx})]\}$$

- กรณีของธุรกรรม OTC derivatives ที่ไม่มี Bilateral netting agreement ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละเกรด ซึ่งคำนวณโดยวิธี Current exposure กรณีไม่มี netting agreement (โปรดอ้างอิงหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุล)

- กรณีของธุรกรรม OTC Derivative ที่มี Bilateral netting agreement ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละเกรด ซึ่งคำนวณโดยวิธี Current exposure กรณีมี netting agreement (โปรดอ้างอิงหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุล)

การคำนวณค่า EAD หลังพิจารณาผลการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต หมายถึง ยอดรวมของค่า EAD หลังจากการพิจารณาผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธีการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตตามวิธี Substitution approach ในแต่ละเกรด (ปัจจุบัน ธปท. ยังไม่อนุญาตให้ สง. พิจารณาผลกรณีลูกหนี้และผู้ค้ำประกันผิดนัดชำระหนี้พร้อมกัน (Double default)) ซึ่งประกอบด้วย 3 คอลัมน์ ดังนี้

- **EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ยอดรวมของ EAD ที่ลดลงในแต่ละเกรด เนื่องจากลูกหนี้ในเกรดนั้นได้รับการค้ำประกันหรือซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิต (ให้รายงานค่าโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายลบ) โดยค่า EAD ที่ลดลงจะถูกย้ายไปรายงานในคอลัมน์ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ของตารางตามประเภทของผู้ค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตในเกรดที่มีค่า PD เท่ากับผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต
- **EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ยอดรวมของ EAD ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละเกรด เนื่องจากลูกหนี้ในเกรดนั้นไปค้ำประกันหรือขายอนุพันธ์ด้านเครดิตให้ลูกหนี้อื่น โดยค่า EAD ที่เพิ่มขึ้นนี้เกิดจากการนำค่าในคอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” มาแจกแจงใหม่ (Redistribution) ตามประเภท และ PD เกรดของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต
- **EAD หลังพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ผลรวมในแต่ละเกรดของคอลัมน์ “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” และ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ลบด้วย คอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ซึ่ง ธปท. ได้กำหนดสูตรไว้ให้สำหรับคอลัมน์นี้แล้ว สง. ไม่ต้องกรอกข้อมูล

อย่างไรก็ดี กรณี สง. ที่ใช้วิธี AIRB เลือกที่จะพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตโดยการปรับค่าที่ LGD (แทนที่จะปรับที่ค่า PD) สง. ไม่ต้องย้ายการรายงานยอดหนี้ส่วนที่มีการค้ำประกันไปไว้ในตารางตามประเภทผู้ค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต เหมือนวิธี Substitution approach ที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยให้ สง. รายงานดังนี้

- รายงานธุรกรรมดังกล่าวในตารางของลูกหนี้ ในเกรดที่มีค่า PD เท่ากับลูกหนี้
- กำหนดให้คอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” และคอลัมน์ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” มีค่าเท่ากับศูนย์
- ให้นำยอดหนี้ไปรายงานในคอลัมน์ที่มีค่า LGD สอดคล้องกับความเสี่ยงของยอดหนี้

EAD หลังพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตแยกตามค่า **LGd** หมายถึง ยอดรวมของค่า EAD หลังการพิจารณาผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (CRM) ด้วยวิธีหลักประกัน และการหักกลบหนี้ในงบดุล โดยให้นำยอดรวมของค่า EAD หลังพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตในแต่ละเกรด มารายงานแยกตามค่า LGD ที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุนหรือตามประเภทหลักประกัน (กรณี สง. ที่ใช้วิธี AIRB ให้ระบุค่า LGD (%) ที่ สง. ประมาณการ รวมถึงประเภทหลักประกันด้วย ถ้าค่า LGD ที่ประมาณการขึ้นอยู่กับประเภทหลักประกัน) ซึ่ง สง. ที่ใช้วิธี FIRB จะมีค่า LGD ที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุน 5 ค่า แยกตามประเภทหลักประกันและลำดับสิทธิในการได้รับชำระหนี้ (Seniority) ดังนี้

- ลูกหนี้ไม่มีหลักประกัน แบ่งเป็น
 - 1) ลูกหนี้ด้อยสิทธิ หมายถึง EAD ในส่วนที่ไม่มีหลักประกันและ สง. เป็นเจ้าหนี้ที่มีฐานะด้อยสิทธิ ให้ใช้ค่า LGD = 75%
 - 2) ลูกหนี้ไม่ด้อยสิทธิ หมายถึง EAD ในส่วนที่ไม่มีหลักประกันและ สง. เป็นเจ้าหนี้ที่มีฐานะไม่ด้อยสิทธิ ให้ใช้ค่า LGD = 45%
- หลักประกันประเภทอื่น หมายถึง EAD ในส่วนที่มีหลักประกันประเภทรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องบิน และสินค้าเกษตรที่มีการซื้อขายในตลาดสินค้าเกษตรล่วงหน้าแห่งประเทศไทย (ตสอ.) ปัจจุบันได้แก่ ข้าว ยางพารา และมันสำปะหลัง ให้ใช้ค่า LGD = 40%
- หลักประกันประเภทลูกหนี้ อสังหาริมทรัพย์เพื่อการพาณิชย์ (Commercial real estate: CRE) และอสังหาริมทรัพย์เพื่อที่อยู่อาศัย (Residential real estate: RRE) หมายถึง EAD ในส่วนที่มีหลักประกันประเภทลูกหนี้ CRE และ RRE ตามลำดับ ให้ใช้ค่า LGD = 35%
- หลักประกันทางการเงิน หมายถึง EAD ในส่วนที่มีหลักประกันทางการเงินตามที่ ธปท. กำหนด ให้ใช้ค่า LGD = 0% โดยยอดหนี้ส่วนที่มีหลักประกันทางการเงินกรณีใช้วิธี Comprehensive approach มีค่าเท่ากับ

$$\text{EAD ส่วนที่มีหลักประกันทางการเงิน} = C \times (1 - H_c - H_{rx})$$

ยกเว้นรายการนอกงบดุลประเภท Undrawn lines และ Other off-balance sheet ที่มีค่าเท่ากับ

$$EAD \text{ ส่วนที่มีหลักประกันทางการเงิน} = C \times (1 - H_c - H_{fx}) \times CCF$$

สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี AIRB ขปท. กำหนดจำนวนคอลัมน์ของจำนวนค่า LGD ไว้ 20 คอลัมน์ ให้ สง. รายงานค่า LGD สำหรับแต่ละวงเงินสินเชื่อ (Facility) จากค่ามากไปน้อย นอกจากนี้ ให้ สง. ระบุประเภทหลักประกันด้วย ถ้าค่า LGD สำหรับแต่ละวงเงินดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเภทหลักประกัน

กรณีการหักกลบนี้อิงงบดุล ซึ่ง ขปท. กำหนดให้ใช้วิธี comprehensive ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตนั้น ให้ สง. ที่ใช้วิธี FIRB รายงานยอดหนี้ส่วนที่สามารถหักกลบนี้อิงงบดุลได้ในคอลัมน์หลักประกันทางการเงิน (คอลัมน์ที่มีค่า LGD = 0%) ส่วน สง. ที่ใช้วิธี AIRB ให้รายงานในคอลัมน์ที่มีค่า LGD = 0%

ค่า LGD ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD (%) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของ LGD ถ่วงน้ำหนักด้วยยอดรวม EAD ของลูกหนี้ในแต่ละเกรดที่มีค่า LGD สอดคล้องกับค่า LGD นั้น โดยให้รายงานหน่วยเป็นร้อยละ พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ค่า LGD ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD} = \left(\sum_{i=1}^n EAD_i \times LGD_i \right) \div \sum_{i=1}^n EAD_i$$

โดยที่ $LGDi$ คือ ค่า LGD ของ Facility หรือประเภทหลักประกัน (ถ้าสามารถระบุได้) i

EAD_i คือ ค่า EAD หลังการพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตของ Facility หรือประเภทหลักประกัน i ในแต่ละเกรดที่มีค่า LGD = $LGDi$

n คือ จำนวนค่าของ LGD ที่แยกตามประเภท facility หรือ ประเภทหลักประกัน ในแต่ละเกรดซึ่งในกรณีที่ สง. ใช้วิธี FIRB n จะมีค่าเท่ากับ 7 (มีค่า LGD 5 ค่า ได้แก่ 75% 45% 40% 35% และ 0% แต่มี 7 ประเภทหลักประกัน)

ค่า M ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD (ปี) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของ M ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD ของลูกหนี้ในแต่ละเกรดที่มีค่า M สอดคล้องกับค่า M นั้น โดยให้รายงานหน่วยเป็นปี พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ค่า M ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD} = \left(\sum_{i=1}^n EAD_i \times M_i \right) \div \sum_{i=1}^n EAD_i$$

โดยที่ M_i คือ Effective maturity ของลูกหนี้ i ในแต่ละเกรด

EAD_i คือ ค่า EAD หลังการพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตของลูกหนี้ i ในแต่ละเกรดที่มีค่า $M = M_i$

n คือ จำนวนลูกหนี้ในแต่ละเกรด

กรณีที่ สง. ใช้วิธี FIRB $M_i = 2.50$ ปี (ยกเว้นกรณี Repo-style transaction $M_i = 0.5$ ปี) ส่งผลให้ค่า M ถ่วงน้ำหนัก = 2.50 ปีด้วย ดังนั้น สง. ที่ใช้วิธี FIRB ไม่ต้องรายงานข้อมูลส่วนนี้

กรณีที่ สง. ใช้วิธี AIRB ค่า M ของลูกหนี้แต่ละราย จะคำนวณได้ตามสูตรที่ ธปท. กำหนดไว้

RWA ทั้งหมด หมายถึง Risk weighted assets ทั้งหมด หรือ ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของลูกหนี้ในแต่ละเกรด ซึ่งคำนวณตามสูตรลูกหนี้ธุรกิจเอกชนที่ ธปท. กำหนดไว้ในร่างหลักเกณฑ์ Final draft หน้า 144 ในกรณีการรายงานสินทรัพย์เสี่ยงลูกหนี้ที่รับซื้อมา ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงรวมทั้ง Default risk และ Dilution risk และในกรณีการรายงานสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกิจการให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing) ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงรวมทั้ง Default risk และ Residual value risk

RWA เฉพาะ Dilution risk หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงเฉพาะ Dilution risk สำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา

RWA เฉพาะ Residual value risk หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงเฉพาะ Residual value risk สำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกิจการให้เช่าแบบลิสซิ่ง

EL หมายถึง Expected loss หรือ ยอดรวมของค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้ในแต่ละเกรด ซึ่งมีค่าเท่ากับผลรวมของ $PD \times LGD \times EAD$ ของลูกหนี้แต่ละรายในเกรดนั้น ในกรณีของลูกหนี้ที่รับซื้อมาให้รายงานด้วยค่า EL รวมทั้ง Default risk และ Dilution risk

ข. กรณีลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ สำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ จะมีความคล้ายคลึงกับกรณีของลูกหนี้ที่ยังไม่ผิคนัดชำระหนี้ ยกเว้นข้อมูลในเรื่องต่อไปนี้

PD Range (%) ธปท. กำหนดให้เกรดสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้มี 1 เกรด แม้บาง สง. จะมีการแบ่งเกรดสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้เพื่อการบริหารภายในมากกว่า 1 เกรด โดย ธปท. กำหนดให้ลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้มีค่า PD เท่ากับ 100% ดังนั้น สง. ไม่ต้องกรอกค่า PD ในส่วนนี้

RWA ทั้งหมด สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ให้คำนวณตามสูตรสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

EL ค่า EL สำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ให้คำนวณตามสูตรสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ที่ได้กล่าวไว้ในหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

M สง. ไม่ต้องรายงานข้อมูล M สำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ เนื่องจากการคำนวณเงินกองทุนหรือสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ นั้น ไม่ต้องใช้ค่า M

รายละเอียดตารางสำหรับฐานะที่ใช้วิธี IRB: ตารางที่ 29-35

คำอธิบายทั่วไป

ตารางที่ 29-35 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินทรัพย์ประเภทต่างๆ ที่มีวิธีการคำนวณเหมือนกันทั้ง สง. ที่เลือกใช้วิธี FIRB และวิธี AIRB ในการคำนวณเงินกองทุน ได้แก่ สินเชื่อกู้ยืมพิเศษ โดยวิธี Supervisory slotting criteria ลูกหนี้รายย่อย (รวมลูกหนี้ที่รับซื้อมาที่จัดเป็นลูกหนี้รายย่อย) ฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน และสินทรัพย์อื่น ซึ่งแต่ละตารางมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 29 : IRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ โดยวิธี Supervisory slotting criteria

ตารางที่ 29 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินเชื่อกู้ยืมพิเศษ (ได้แก่ สินเชื่อโครงการ สินเชื่อเพื่อจัดซื้อสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ สินเชื่อเพื่อสินค้าโภคภัณฑ์ และสินเชื่อเพื่อพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ที่ก่อรายได้) ที่ สง. ไม่สามารถปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำในการประมาณค่า PD กรณี สง. ใช้วิธี FIRB และในการประมาณค่า PD, LGD และ EAD กรณี สง. ใช้วิธี AIRB ตามที่ ธปท. กำหนดในหัวข้อ 5.6 การประมาณค่า PD 5.7 การประมาณค่า LGD และ 5.8 การประมาณค่า EAD ในร่าง Final Draft ซึ่ง ธปท. อนุญาตให้ใช้วิธี Supervisory slotting criteria ได้

ทั้งนี้ เฉพาะฐานะของสินเชื่อกู้ยืมพิเศษที่ไม่ได้คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงและค่า EL โดยวิธี PD/LGDตามที่รายงานในตารางที่ 22 สำหรับวิธี FIRB และตารางที่ 27 สำหรับวิธี AIRB เท่านั้นที่ให้รายงานในตารางนี้

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM หมายถึง การคำนวณค่า Exposure at Default ก่อนพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) ในแต่ละเกรด โดยข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย 4 คอลัมน์ ได้แก่ “Notional Principal Amount”, “Gross Credit Equivalent Amount”, “รายการปรับเพิ่ม/ -ลด”, และ “Net Credit Equivalent Amount” ทั้งนี้ โปรดอ้างอิงคำนิยามของแต่ละคอลัมน์ในหัวข้อการรายงานสินทรัพย์เสี่ยงของลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และธุรกิจเอกชน

EAD หลังพิจารณา CRM หมายถึง ยอดรวม EAD หลังการพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตของสินเชื่อกู้ยืมพิเศษแต่ละประเภท แยกตาม Supervisory rating grade ซึ่งมีน้ำหนักความเสี่ยงต่างกันตามที่ ธปท. กำหนด

RWA-UL หมายถึง ยอดรวมของสินทรัพย์เสี่ยงส่วน UL ของสินเชื่อกลุ่มพิเศษแต่ละประเภทในแต่ละ Supervisory rating grade ซึ่งมีค่าเท่ากับ EAD คูณด้วยน้ำหนักความเสี่ยง UL ตามที่ ธปท. กำหนด

EL หมายถึง ยอดรวมของค่า EL ของสินเชื่อกลุ่มพิเศษแต่ละประเภทในแต่ละ Supervisory rating grade ซึ่งมีค่าเท่ากับ $EAD \times RW-EL \times 8\%$

ตารางที่ 30 : IRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 30 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้รายย่อยประเภทสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย ที่คำนวณโดยวิธี IRB

สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย หมายถึง สินเชื่อที่มีวัตถุประสงค์ของการให้กู้แก่บุคคลที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย เพื่อใช้อยู่อาศัยเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงที่อยู่อาศัยที่มีลักษณะเป็นห้องชุด ทั้งนี้ ธปท. ยังไม่จำกัดขนาดของวงเงิน และจำนวนห้องชุดหรือจำนวนที่อยู่อาศัยต่อวงเงินให้สินเชื่อ แต่กำหนดให้สินเชื่อนั้นต้องมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อจัดหาที่อยู่อาศัย ซึ่ง สง. มีหน้าที่ดูแลให้ลูกหนี้มีการใช้สินเชื่อให้ถูกตามวัตถุประสงค์

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้คำนวณด้วยสูตร Retail risk weight function และค่าสหสัมพันธ์สำหรับสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 31 : IRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย

ตารางที่ 31 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับลูกหนี้รายย่อยประเภทวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย (Qualifying revolving retail exposures: QRRE) ที่คำนวณโดยวิธี IRB

วงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อย หมายถึง วงเงินที่เข้าข่ายคุณสมบัติ ดังนี้

(1) เป็นวงเงินสินเชื่อหมุนเวียน (Revolving exposure) ประเภทไม่ผูกพัน (Uncommitted) และไม่มีหลักประกัน ยอดหนี้มีการเปลี่ยนแปลงได้ภายใต้วงเงินที่ สง. กำหนด ซึ่งการเบิกถอนหรือการใช้คืนเงินกู้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของลูกหนี้เอง เช่น บัตรเครดิต เงินกู้แบบ overdraft สำหรับบุคคลธรรมดา เป็นต้น

(2) เป็นสินเชื่อที่ให้แกบุคคล และวงเงินสูงสุดที่ให้แกบุคคลต้องไม่เกิน 5 ล้านบาทต่อราย

(3) สง. ต้องแสดงให้เห็นว่าพอร์ตวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อยนี้มีความผันผวนของอัตราการสูญเสีย³² (Volatility of loss rate) โดยเฉพาะกลุ่มที่มีค่า PD อยู่ในระดับต่ำเมื่อ

³² กรณีพอร์ตวงเงินสินเชื่อหมุนเวียนเพื่อรายย่อยมีความผันผวนของอัตราการสูญเสียสูงจะจัดเป็นสินเชื่อรายย่อยอื่น

เปรียบเทียบกับพอร์ตสินเชื่อย่อยอื่น เนื่องจากค่าสหสัมพันธ์ของสูตรการคำนวณเงินกองทุนสำหรับวงเงินสินเชื่อบริษัทจะต่ำกว่าสินเชื่อย่อยอื่น

(4) สง. ต้องจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับอัตราการสูญเสียของพอร์ตวงเงินสินเชื่อบริษัททั้งสิ้นและในแต่ละกลุ่มย่อยของพอร์ตดังกล่าว เพื่อให้ สง. สามารถใช้วิเคราะห์ความผันผวนของอัตราการสูญเสียได้ รวมทั้งเพื่อให้ ธปท. สามารถตรวจสอบข้อมูลดังกล่าวได้ด้วย

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้คำนวณด้วยสูตร Retail risk weight function และค่าสหสัมพันธ์สำหรับวงเงินสินเชื่อบริษัทเพื่อรายย่อย

ตารางที่ 32 : IRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อย่อยอื่นที่ให้แกบุคคลธรรมดา

ตารางที่ 32 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินเชื่อย่อยอื่นที่ให้แกบุคคลธรรมดาของฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร ที่คำนวณโดยวิธี IRB

สินเชื่อย่อยอื่นที่ให้แกบุคคลธรรมดา หมายถึง สินเชื่อที่ให้แกบุคคลธรรมดาที่มีการกำหนดระยะเวลาการชำระคืน (Personal term loan) หรือเป็นสัญญาเช่าซื้อ หรือเป็นวงเงินสินเชื่อบริษัทที่ไม่เข้าเกณฑ์วงเงินสินเชื่อบริษัทเพื่อรายย่อย (QRRE) เช่น วงเงินสินเชื่อเพื่อรายย่อยที่มีหลักประกันเป็นตราสารทางการเงิน สินเชื่อแบบผ่อนชำระค่างวด สินเชื่อรถยนต์ สินเชื่อเพื่อการศึกษา เป็นต้น ทั้งนี้ ธปท. จะยังไม่กำหนดวงเงินสูงสุดต่อราย

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้คำนวณด้วยสูตร Retail risk weight function และค่าสหสัมพันธ์สำหรับสินเชื่อย่อยอื่น

ตารางที่ 33 : IRB - สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินเชื่อย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ

ตารางที่ 33 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับสินเชื่อย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจของฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร ที่คำนวณโดยวิธี IRB

สินเชื่อย่อยอื่นเพื่อวัตถุประสงค์ในการประกอบธุรกิจ ได้แก่

(1) สินเชื่อที่ให้แกบุคคลเพื่อประกอบธุรกิจ ซึ่งวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้ต่อรายรวมผู้เกี่ยวข้อง³³ ไม่เกิน 50 ล้านบาท เช่น เพื่อทำธุรกิจร้านทำผม ร้านซักแห้ง เป็นต้น

³³ ให้ สง. อ้างอิงคำนิยามผู้เกี่ยวข้องตามหลักเกณฑ์มาตรา 13 เรื่อง Large exposure ที่ให้นำ มาตรา 12 (ทวิ) ตาม พรบ. การธนาคารพาณิชย์ พ.ศ.2505 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ในการคำนวณวงเงินทั้งสินที่ให้แกลูกค้ารายย่อย เฉพาะกรณีลูกค้าหนึ่งธุรกิจขนาดเล็ก ให้ สง. นับรวมมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ของอนุพันธ์ทางการเงิน โดยการนำ Notional Amount คูณด้วยค่าแปลงสภาพที่ ธปท. กำหนดด้วย

(2) สินเชื่อที่ให้แก่ธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งวงเงินรวมสินเชื่อและการก่อภาระผูกพันที่ให้ต่อรายรวมผู้เกี่ยวข้องไม่เกิน 50 ล้านบาท

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงให้คำนวณด้วยสูตร Retail risk weight function และค่าสหสัมพันธ์สำหรับสินเชื่อย่อยอื่น

คำจำกัดความของคอลัมน์ต่าง ๆ

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ ของตารางที่ 30-33 จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก. กรณีลูกหนี้ปกติ

Internal Rating System

ข้อมูลในส่วนนี้แสดงถึงระบบ Internal rating ของ สง. ประกอบด้วย

Pool หมายถึง จำนวนกลุ่มของลูกหนี้รายย่อยที่ใช้ในระบบ Internal rating ของ สง. โดยให้รายงานเรียงตามลำดับของค่า Estimated PD ทั้งนี้ ธปท. ไม่กำหนดจำนวนกลุ่มของลูกหนี้ขั้นต่ำเหมือนดังกรณีลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

PD Range (%) หมายถึง ช่วงของค่า PD ในแต่ละกลุ่มของลูกหนี้ที่ยังไม่ผิณัดชำระหนี้ ที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายใน โดย ธปท. แบ่งจำนวนกลุ่มของลูกหนี้ไว้ 30 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละเกรดประกอบด้วย

- Lower bound และ Upper bound หมายถึง ค่า PD ต่ำสุดและค่า PD สูงสุดของลูกหนี้ในแต่ละกลุ่ม
- Estimated PD หมายถึง ค่าประมาณการ PD ที่ สง. ใช้เป็นตัวแทนของค่า PD ในกลุ่มนั้นๆ ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง โดยค่า Estimated PD ควรมีค่าอยู่ในช่วงระหว่าง Lower bound และ Upper bound ยกเว้นกรณีที่ Estimated PD ที่ สง. คำนวณได้มีค่าต่ำกว่า PD ขั้นต่ำ ($PD = 0.03\%$) ดังรายละเอียดด้านล่าง

สง. ต้องรายงานช่วงของค่า PD สำหรับแต่ละกลุ่มของลูกหนี้ปกติที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในซึ่งไม่จำเป็นต้องมีจำนวนกลุ่มเท่ากับ 30 เกรด โดยจำนวนกลุ่มจะขึ้นอยู่กับระบบ Internal rating ของ สง. ทั้งนี้ ให้ สง. รายงานค่า PD ในรูปร้อยละ (%) โดยใช้ทศนิยม 2 ตำแหน่ง เช่น $PD = 0.03\%$ เป็นต้น

ค่า Estimated PD ขั้นต่ำ (PD floor) ของลูกหนี้รายย่อย มีค่าเท่ากับ 0.03%

กรณีที่ค่า PD ของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งของลูกหนี้ธุรกิจเอกชน หรือ ลูกหนี้ สง. มีค่าต่ำกว่าค่า PD ขั้นต่ำ (PD floor) ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.03% ให้ สง. รายงานค่า PD ในคอลัมน์ Lower bound และ Upper bound ด้วยค่าจริง และรายงานค่า Estimated PD เท่ากับ 0.03% ดังตัวอย่างด้านล่างนี้

Pool	PD range		Estimated PD
	Lower bound	Upper bound	
1	0.01	0.02	0.03

ในกรณีที่ ค่า PD ที่ สง. ใช้ในการบริหารความเสี่ยงภายในไม่มีค่า Lower bound และ Upper bound ให้ สง. รายงานค่า Lower bound และ Upper bound เท่ากับค่า Estimated PD

ในกรณีการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา ซึ่งมีทั้ง Default risk และ Dilution risk ให้ สง. รายงานเฉพาะค่า PD ที่ใช้ในการประมาณค่า Default risk เท่านั้น

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM หมายถึง การคำนวณค่า Exposure at Default ก่อนพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) ในแต่ละกลุ่ม (Pool) โดยข้อมูลในส่วนนี้ ประกอบด้วย

Notional Principal Amount หมายถึง ยอดรวมของจำนวนเงินตามสัญญาของรายการนอกงบดุลในแต่ละกลุ่มก่อนหักรายการ Specific provisions และ Partial write-offs ดังนั้น สง. ไม่ต้องรายงานข้อมูลนี้ในส่วนของการสินทรัพย์ในงบดุล ซึ่งมีค่าดังต่อไปนี้

- กรณีของ Undrawn lines และ Other off-balance sheet ให้รายงานด้วยจำนวนเงินตามสัญญา
- กรณีของธุรกรรม Repo-style transaction ที่ไม่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยมูลค่าสินทรัพย์ที่ สง. ให้ไว้แก่คู่สัญญา (หากอยู่ภายใต้ Master netting agreement ไม่ต้องรายงานในคอลัมน์นี้)
- กรณีของ OTC Derivative ให้รายงานด้วยยอดรวมของจำนวนเงินตามสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน ทั้งนี้ สำหรับสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินซึ่งมีการพัฒนาจากอนุพันธ์ทางการเงินพื้นฐานย่อยๆ หรือมีการ Leverage จำนวนเงินตามสัญญา หรือมีการแลกเปลี่ยนจำนวนเงินตามสัญญาหลายครั้ง (Structure product) ให้ สง. รายงานด้วยค่า “Effective Notional Amount” โดยใช้ผลรวมของ Notional

principal amount ของทุกธุรกรรมย่อยที่ใช้คำนวณจำนวนเงินที่ สง. จะได้รับในสถานการณ์ที่เป็นประโยชน์กับ สง. มากที่สุดที่อาจจะเกิดขึ้น³⁴

Gross Credit Equivalent Amount หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุล³⁵ (รายการนอกงบดุลไม่มีรายการนี้) ในแต่ละกลุ่มก่อนรายการดังต่อไปนี้

- รายการปรับเพิ่ม/ -ลด (ดูคำอธิบายในหัวข้อต่อไป)
- Specific provision และ Partial write-offs
- การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ทั้งนี้ สำหรับรายการสินทรัพย์ในงบดุลบางรายการ จะมีรายละเอียดการรายงานดังต่อไปนี้

- เงินให้สินเชื่อเพื่อการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่งนั้น ให้ สง. รายงานด้วยยอดหนี้บวกกับรายได้หรือดอกผลรอการรับรู้
- ตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อค้าและเพื่อขาย ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการปรับมูลค่าและการด้อยค่า
- ตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้จนครบกำหนด ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่า
- ตราสารทุนประเภทเงินลงทุนทั่วไป ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่า

รายการปรับเพิ่ม/ -ลด หมายถึง รายการที่ใช้ปรับ “Gross Credit Equivalent Amount” ของรายการสินทรัพย์ในงบดุลบางรายการให้เป็น “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” (รายการนอกงบดุลไม่มีรายการนี้) ประกอบด้วย

1) รายการจำนวนดอกผลเช่าซื้อหรือการตัดบัญชีสำหรับลูกหนี้ให้เช่าซื้อและรายได้ทางการเงินรอการรับรู้สำหรับลูกหนี้ให้เช่าแบบลิสซิ่ง (รายการปรับลด)

2) รายการส่วนเกินจากการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของตราสารหนี้และตราสารทุน (รายการปรับเพิ่ม)

³⁴ โปรดอ้างอิงประกาศ ธปท. เรื่องการกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

³⁵ ไม่รวมภาระของธนาคารจากการรับรอง ซึ่งเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุลของ สง. ทั้งนี้ ธปท. กำหนดให้ สง. รายงานรายการดังกล่าวเป็นรายการนอกงบดุลประเภท Other off-balance sheet ในการคำนวณเงินกองทุน

3) รายการค่าเสื่อมราคาสะสมของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ต่างๆ (รายการปรับลด)

ทั้งนี้ รายการใดเป็นรายการปรับเพิ่ม ให้รายงานด้วยค่าบวก ส่วนรายการใดเป็นรายการปรับลดให้รายงานด้วยค่าลบ

Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision หมายถึง

1) กรณีรายการสินทรัพย์ในงบดุล ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลหลังปรับด้วยรายการปรับเพิ่ม/ -ลด แต่ก่อนหัก Specific provision และ Partial write-offs รวมทั้งก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ยกเว้น

- กรณี Repo-style transaction ที่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยยอดหลังการ netting ซึ่งมีค่าเท่ากับ E^* ตามสูตรที่ ๒๒๓. กำหนด ดังนี้

$$E^* = \max \{0, [(\sum(E) - \sum(C)) + \sum(E_s \times H_s) + \sum(E_{fx} \times H_{fx})]\}$$

- กรณีธุรกรรมให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing) ที่มี Residual value risk ให้รายงานด้วยผลรวมของกระแสเงินค่าเช่าที่ผู้เช่าต้องจ่ายให้ สง. ผู้ให้เช่า คิดลดด้วยอัตราดอกเบี้ยที่เหมาะสม
- กรณีลูกหนี้ที่รับซื้อมา ให้รายงานด้วยค่า EAD สำหรับ Default risk ก่อนปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ซึ่งมีค่าเท่ากับมูลค่ายอดหนี้ที่รับซื้อมาหักด้วยเงินกองทุนสำหรับ Dilution risk ก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

2) กรณีรายการนอกงบดุล ให้รายงานดังนี้

- กรณีของ Undrawn lines และ Other off-balance sheet ให้รายงานด้วยจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Principal Amount) คูณด้วยค่า Credit Conversion Factor (CCF)
- กรณีรายการนอกงบดุลของธุรกรรม Repo-style transaction ที่ไม่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยมูลค่าสินทรัพย์ที่ สง. ให้ไว้แก่คู่สัญญา ปรับด้วยค่า Haircut สำหรับตราสารนั้นแล้วคูณด้วยค่า CCF หรือมีค่าเท่ากับ Notional Principal Amount $\times (1 + H_c) \times CCF$ โดยกำหนดให้ค่า $CCF = 1$
- กรณี Repo-style transaction ที่อยู่ภายใต้ Master netting agreement ให้รายงานด้วยยอดหลังการ netting ซึ่งมีค่าเท่ากับ E^* ตามสูตรที่ ๒๒๓. กำหนด ดังนี้

$$E^* = \max \{0, [(\sum(E) - \sum(C)) + \sum(E_s \times H_s) + \sum(E_{fx} \times H_{fx})]\}$$

- กรณีของธุรกรรม OTC derivatives ที่ไม่มี Bilateral netting agreement ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละกลุ่ม ซึ่งคำนวณโดยวิธี Current exposure กรณีไม่มี netting agreement (โปรดอ้างอิงหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุล)
- กรณีของธุรกรรม OTC Derivative ที่มี Bilateral netting agreement ให้รายงานด้วยยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตในแต่ละกลุ่ม ซึ่งคำนวณโดยวิธี Current exposure กรณีมี netting agreement (โปรดอ้างอิงหัวข้อการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการนอกงบดุล)

การปรับค่า EAD เมื่อพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต หมายถึง ยอดรวมของค่า EAD หลังจากการพิจารณาผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตโดยวิธีการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตตามวิธี Substitution approach ในแต่ละกลุ่ม (ปัจจุบัน ธปท. ยังไม่อนุญาตให้ สง. พิจารณาผลกรณีลูกหนี้และผู้ค้ำประกันผิดนัดชำระหนี้พร้อมกัน (Double default)) ซึ่งประกอบด้วย 3 คอลัมน์ ดังนี้

- **EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ยอดรวมของ EAD ที่ลดลงในแต่ละกลุ่ม เนื่องมาจากลูกหนี้ในกลุ่มนั้นได้รับการค้ำประกันหรือซื้ออนุพันธ์ด้านเครดิต (ให้รายงานค่าโดยไม่ต้องใส่เครื่องหมายลบ) โดยค่า EAD ที่ลดลงจะถูกย้ายไปรายงานในคอลัมน์ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ของตารางตามประเภทของผู้ค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตในกลุ่มที่มีค่า PD เท่ากับผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต
- **EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ยอดรวมของ EAD ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละกลุ่ม เนื่องมาจากลูกหนี้ในกลุ่มนั้นไปค้ำประกันหรือขายอนุพันธ์ด้านเครดิตให้ลูกหนี้อื่น โดยค่า EAD ที่เพิ่มขึ้นนี้เกิดจากการนำค่าในคอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” มาแจกแจงใหม่ (Redistribution) ตามประเภท และ PD กลุ่มของผู้ค้ำประกันหรือผู้ขายอนุพันธ์ด้านเครดิต
- **EAD หลังการพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต** หมายถึง ผลรวมในแต่ละกลุ่มของคอลัมน์ “Credit Equivalent Amount

before CRM” และ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ลบด้วยคอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” ซึ่ง ธปท. ได้กำหนดสูตรไว้ให้สำหรับคอลัมน์นี้แล้ว สง. ไม่ต้องกรอกข้อมูล

อย่างไรก็ดี กรณี สง. ที่ใช้วิธี AIRB เลือกที่จะพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตโดยการปรับค่าที่ LGD (แทนที่จะปรับที่ค่า PD) สง. ไม่ต้องย้ายการรายงานยอดหนี้ส่วนที่มีการค้ำประกันไปไว้ในตารางตามประเภทผู้ค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต เหมือนวิธี Substitution approach ที่กล่าวไว้ข้างต้น โดยให้ สง. รายงานดังนี้

- รายงานธุรกรรมดังกล่าวในตารางของลูกหนี้ ในเกรดที่มีค่า PD เท่ากับลูกหนี้
- กำหนดให้คอลัมน์ “EAD ที่ลดลงจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” และคอลัมน์ “EAD ที่เพิ่มขึ้นจากการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิต” มีค่าเท่ากับศูนย์
- ให้นำยอดหนี้ไปรายงานในคอลัมน์ที่มีค่า LGD สอดคล้องกับความเสี่ยงของยอดหนี้

EAD หลังพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตแยกตามค่า LGD หมายถึง ยอดรวมของค่า EAD หลังการพิจารณาผลของการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (CRM) ที่นำมาแยกรายงานตามค่า LGD ของลูกหนี้รายย่อยแต่ละกลุ่มที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุน โดยให้ สง. ระบุค่า LGD (%) ที่ สง. ประเมินการ รวมถึงประเภทหลักประกันด้วย ถ้าค่า LGD ที่ประมาณการขึ้นอยู่กับประเภทหลักประกัน)

ธปท. กำหนดจำนวนคอลัมน์ของจำนวนค่า LGD ไว้ 20 คอลัมน์ ให้ สง. รายงานค่า LGD สำหรับแต่ละกลุ่มลูกหนี้รายย่อยจากค่ามากไปน้อย นอกจากนี้ ให้ สง. ระบุประเภทหลักประกันด้วย ถ้าค่า LGD สำหรับแต่ละกลุ่มลูกหนี้รายย่อยดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเภทหลักประกัน

กรณีการหักกลบหนี้ในงบดุล ซึ่ง ธปท. กำหนดให้ใช้วิธี comprehensive ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิตนั้น ให้ สง. รายงานยอดหนี้ส่วนที่สามารถหักกลบหนี้ในงบดุลได้ในคอลัมน์ที่มีค่า LGD = 0%

ค่า LGD ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD (%) หมายถึง ค่าเฉลี่ยของ LGD ถ่วงน้ำหนักด้วยยอดรวม EAD ของลูกหนี้ในแต่ละกลุ่มที่มีค่า LGD สอดคล้องกับค่า LGD นั้น โดยให้รายงานหน่วยเป็นร้อยละ พร้อมทศนิยม 2 ตำแหน่ง ตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ค่า LGD ถ่วงน้ำหนักด้วย EAD} = \left(\sum_{i=1}^n EAD_i \times LGD_i \right) \div \sum_{i=1}^n EAD_i$$

โดยที่ LGD_i คือ ค่า LGD ของกลุ่มลูกหนี้รายย่อย i

EAD_i คือ ค่า EAD หลังการพิจารณาผลของการค้ำประกันและอนุพันธ์ด้านเครดิตของกลุ่มลูกหนี้รายย่อยที่มีค่า $LGD = LGD_i$

n คือ จำนวนกลุ่มของลูกหนี้รายย่อย

RWA ทั้งหมด หมายถึง Risk weighted assets ทั้งหมด หรือ ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของลูกหนี้ในแต่ละกลุ่ม ซึ่ง คำนวณตามสูตรลูกหนี้รายย่อยที่ ธปท. กำหนด ในกรณีการรายงานสินทรัพย์เสี่ยงของลูกหนี้ที่รับซื้อมา ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงรวมทั้ง Default risk และ Dilution risk และในกรณีการรายงานสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกรรมการให้เช่าแบบลิสซิ่ง (Leasing) ให้ สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงรวมทั้ง Default risk และ Residual value risk

RWA เฉพาะ Dilution risk หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงเฉพาะ Dilution risk สำหรับลูกหนี้ที่รับซื้อมา

RWA เฉพาะ Residual value risk หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงเฉพาะ Residual value risk สำหรับลูกหนี้ที่เกิดจากธุรกรรมการให้เช่าแบบลิสซิ่ง

EL หมายถึง Expected loss หรือ ยอดรวมของค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของลูกหนี้ในแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีค่าเท่ากับผลรวมของ $PD \times LGD \times EAD$ ของลูกหนี้แต่ละรายในกลุ่มนั้น ในกรณีของลูกหนี้ที่รับซื้อมาให้รายงานด้วยค่า EL รวมทั้ง Default risk และ Dilution risk

ข. กรณีลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ สำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ จะมีความคล้ายคลึงกับกรณีของลูกหนี้ที่ยังไม่ผิคนัดชำระหนี้ ยกเว้นข้อมูลในเรื่องต่อไปนี้

PD Range (%) ธปท. กำหนดให้กลุ่มสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้มี 1 กลุ่ม แม้บาง สง. จะมีการแบ่งกลุ่มสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้เพื่อการบริหารภายในมากกว่า 1 กลุ่ม โดย ธปท. กำหนดให้ลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้มีค่า PD เท่ากับ 100% ดังนั้น สง. ไม่ต้องกรอกค่า PD ในส่วนนี้

RWA ทั้งหมด สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ให้คำนวณตามสูตรสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้

EL ค่า EL สำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้ ให้คำนวณตามสูตรสำหรับลูกหนี้ผิคนัดชำระหนี้

ตารางที่ 34 : IRB - สิ้นทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

ตารางที่ 34 เป็นตารางแสดงข้อมูลสิ้นทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตและค่า EL สำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี IRB โดยแบ่งเป็น ก) ตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB (อนุญาตให้ใช้วิธี SA) ข) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Market based (วิธี Simple risk weight หรือ วิธี VaR) และ ค) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD

คำจำกัดความของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนให้อ้างอิงร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 164-166

การจัดทำข้อมูลตารางที่ 34 ให้ทำตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพิจารณาความมีนัยสำคัญ เนื่องจาก ธปท. กำหนดว่าหาก สง. ใช้วิธี IRB กับสินทรัพย์ประเภทใด (หรือประเภทย่อยในกรณีของลูกหนี้รายย่อย) ในหน่วยธุรกิจหนึ่งแล้ว สง. ต้องใช้วิธี IRB กับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (จากนี้ไปใช้คำว่า “ตราสารทุน”) ด้วย ถ้ามูลค่าตราสารทุนดังกล่าวมีนัยสำคัญตามที่ ธปท. กำหนด

ดังนั้น สง. ต้องพิจารณาว่า สง. มีตราสารทุนแต่ละประเภทในระดับที่มีนัยสำคัญหรือไม่ เพื่อใช้ในการพิจารณาว่า ตราสารทุนประเภทใดที่จะได้รับการยกเว้นการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยวิธี IRB (กล่าวคือให้ใช้วิธี SA ในการคำนวณแทน) โดยพิจารณาจากสัดส่วนของค่าเฉลี่ยทั้งปีของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน (มูลค่าของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน ณ สิ้นเดือนเฉลี่ยย้อนหลัง 1 ปี หรือ “ค่าเฉลี่ย EAD”) ทั้งที่เป็นรายการในงบดุลและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลของตราสารทุน ต่อเงินกองทุนทั้งสิ้น ณ สิ้นเดือนก่อนหน้าที่ สง. มีการคำนวณเงินกองทุน³⁶ ซึ่งระดับที่ไม่มีความสำคัญ (Threshold) สำหรับตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB มีรายละเอียดดังนี้

- ก. ตราสารทุน ณ วันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ ได้รับการยกเว้นทั้งจำนวนเป็นเวลา 10 ปี
- ข. ตราสารทุนหลังวันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้
 - ตราสารทุนขององค์กรที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 ตามวิธี SA ได้รับการยกเว้นทั้งจำนวน
 - ตราสารทุนที่ได้รับการส่งเสริมอย่างมากจากภาครัฐบาล ได้รับการยกเว้นถ้าสัดส่วนของค่าเฉลี่ย EAD ต่อเงินกองทุนทั้งสิ้นไม่เกิน 10%

³⁶ ธปท. จะแก้ไขหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาความมีนัยสำคัญในร่างหลักเกณฑ์ Final draft ให้สอดคล้องกับคู่มือแบบรายงานนี้ โดยให้พิจารณาจากสัดส่วนค่าเฉลี่ย EAD ต่อ เงินกองทุนทั้งสิ้น ณ สิ้นเดือนก่อนหน้า (จากเดิมเทียบกับเงินกองทุนทั้งสิ้น ณ สิ้นเดือนที่ สง. มีการคำนวณเงินกองทุน)

- ตราสารทุนอื่น กรณีจำนวนหุ้นมากกว่าหรือเท่ากับ 10 ตัว (นับเฉพาะจำนวนหุ้นที่อยู่ในงบดุล) ได้รับการยกเว้นถ้าสัดส่วนของค่าเฉลี่ย EAD ต่อเงินกองทุนทั้งสิ้นไม่เกิน 10%
- ตราสารทุนอื่น กรณีจำนวนหุ้นน้อยกว่า 10 ตัว ได้รับการยกเว้นถ้าสัดส่วนของค่าเฉลี่ย EAD ต่อเงินกองทุนทั้งสิ้นไม่เกิน 5%

ถ้าสัดส่วนของตราสารทุนประเภทใดต่อเงินกองทุนทั้งสิ้นเกินกว่าสัดส่วนที่ ธปท. กำหนด หมายความว่า สง. มีตราสารทุนประเภทนั้นในระดับที่มีนัยสำคัญ คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” จะปรากฏคำว่า “YES” ตามสูตรที่ ธปท. กำหนดให้ ในทางกลับกัน ถ้า สง. มีตราสารทุนประเภทใดในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญ คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” จะปรากฏคำว่า “NO”

ทั้งนี้ สง. ไม่ต้องพิจารณาความมีนัยสำคัญของตราสารทุน ณ วันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ และตราสารทุนหลังวันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ เฉพาะกรณีตราสารทุนที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 ตามวิธี SA เนื่องจากตราสารดังกล่าวได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB ทั้งจำนวน

ขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ ในกรณีที่ สง. มีตราสารทุนทุกประเภทในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” ปรากฏคำว่า “NO” ในตราสารทุนทุกประเภท สง. สามารถเลือกใช้วิธี SA ในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับตราสารทุนดังกล่าว โดยใช้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 100% หรือ 20% (เช่น กรณีหน่วยลงทุน ที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง)

ให้ สง. รายงานค่า ต่อไปนี้

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM หมายถึง การคำนวณค่า Exposure at Default ก่อนพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) ของตราสารทุน ประกอบด้วย 4 คอลัมน์ ดังนี้

- **Gross Credit Equivalent Amount** หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุล หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุล (ถ้ามี) ก่อนรายการ ดังต่อไปนี้

- รายการปรับเพิ่ม/ -ลด (ดูคำอธิบายในหัวข้อต่อไป)
- Specific provision และ Partial write-offs
- การปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต

ทั้งนี้ จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1) กรณีของตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อการค้าหรือเพื่อขาย ให้รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการปรับมูลค่าและการด้อยค่า

2) กรณีของเงินลงทุนทั่วไป ให้รายงานด้วย มูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่าของ หลักทรัพย์

- **รายการปรับเพิ่ม/ -ลด** หมายถึง รายการที่ใช้ปรับ “Gross Credit Equivalent Amount” ของตราสารทุนให้เป็น “Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก Specific Provision” (รายการนอกงบดุลไม่มีรายการนี้) ได้แก่ รายการส่วนเกินของการปรับมูลค่าของหลักทรัพย์ตามราคาตลาด

- **Specific Provision**³⁷ หมายถึง Specific provision ที่กันไว้สำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน

- **Net Credit Equivalent Amount** หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุล หรือมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุล (ถ้ามี) หลังปรับด้วย **รายการปรับเพิ่ม/ -ลด และ Specific Provision** โดยคำนวณได้จากการนำ **Gross Credit Equivalent Amount** บวกด้วย **รายการปรับเพิ่ม/ -ลด** และหักด้วย **Specific provision และ Partial writw-offs**

EAD หลังพิจารณา CRM หมายถึง ค่า Exposure at Default หลังพิจารณาการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit risk mitigation: CRM) ของตราสารทุน ซึ่งเป็นค่าที่ใช้ในการคำนวณเงินกองทุน

RW หมายถึง น้ำหนักความเสี่ยงของตราสารทุนแต่ละประเภท

RWA หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนแต่ละประเภท มีค่าเท่ากับ **EAD** หลังพิจารณา CRM คูณด้วย RW

ขั้นตอนที่ 3 กรณีมีนัยสำคัญ ในกรณีที่ สง. มีตราสารทุนประเภทใดประเภทหนึ่งในระดับที่มีนัยสำคัญ กล่าวคือ คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” ปรากฏคำว่า “YES” ในตราสารทุนประเภทใดประเภทหนึ่งให้ สง. แบ่งตราสารทุนออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ก) ตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB
- ข) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Market based
- ค) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD

³⁷ การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนตามวิธี IRB ทั้งวิธี Market based และวิธี PD/LGD ขปท. อนุญาตให้ สง. นำ Specific provision มาหักออกจากการคำนวณค่า EAD ได้ เนื่องจาก การคำนวณเงินกองทุนตามวิธี Market based นั้นไม่มีค่า EL ที่สามารถนำมาเปรียบเทียบกับ Specific provision ได้ดังเช่นกรณีวิธีอื่นๆ

การจัดทำข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับตราสารทุนทั้ง 3 ประเภท มีรายละเอียดดังนี้

ก.) ตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB ได้แก่

1. ตราสารทุน ณ วันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ ซึ่ง ธปท. ผ่อนผันให้เท่ากับจำนวนตราสารทุนเท่าที่มีอยู่ ณ วันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ (ตั้งแต่วันที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษา) รวมทั้งจำนวนตราสารทุนที่เพิ่มขึ้นมาจากการลงทุนที่มีอยู่ ณ วันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ หากการได้มาของจำนวนตราสารทุนที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวไม่ได้ทำให้สัดส่วนการลงทุนของ สง. ในบริษัทเพิ่มขึ้นจากเดิม เช่น การได้รับเงินปันผลเป็นหุ้น จำนวนหุ้นที่เพิ่มขึ้นจากการแตกพาร์ (Par) และการซื้อหุ้นเพิ่มทุนเพื่อรักษาสัดส่วนการถือหุ้นในบริษัทนั้น เป็นต้น

2. ตราสารทุนหลังวันที่ประกาศ ธปท. มีผลบังคับใช้ ประกอบด้วย

2.1 ตราสารทุนขององค์กรที่มีน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 0 ตามวิธี SA

2.2 ตราสารทุนที่ได้รับการส่งเสริมอย่างมากจากภาครัฐบาลที่ สง. มีในระดับที่ไม่มีความสำคัญตามขั้นตอนที่ 1 (คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” ปรากฏคำว่า “NO”) คือ การลงทุนในตราสารทุนที่มีการรับประกันเงินต้น (Principal protected) เป็นอย่างน้อย ซึ่งปัจจุบันมีเฉพาะแค่เงินลงทุนในหน่วยลงทุนของกองทุนวายุภักษ์ 1 ซึ่งตามวิธี SA กำหนดให้น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 20% แต่ในแบบรายงาน IRB ได้ทำเพื่อในกรณีที่น้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับ 100% ไว้ด้วย

2.3 ตราสารทุนอื่นที่ สง. มีในระดับที่ไม่มีความสำคัญตามขั้นตอนที่ 1 (คอลัมน์ “ความมีนัยสำคัญ” ปรากฏคำว่า “NO”)

ให้ สง. รายงานค่าต่างๆ เช่นเดียวกับที่อธิบายไว้ในขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ ได้แก่ “การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM” (ประกอบด้วยคอลัมน์ Gross Credit Equivalent Amount, รายการปรับเพิ่ม/ -ลด, Specific Provision และ Net Credit Equivalent Amount) และ “EAD หลังพิจารณา CRM”

ทั้งนี้ ให้ สง. รายงานค่าต่างๆ แยกตามประเภทและน้ำหนักความเสี่ยง (20% หรือ 100%) ของตราสารทุนที่ได้รับการยกเว้นการคำนวณโดยวิธี IRB

ข) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Market based

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Market based แบ่งเป็น 2 วิธีย่อย คือ

1) วิธี Simple Risk Weight

ให้ สง. รายงานค่าต่างๆ เช่นเดียวกับที่อธิบายไว้ใน ขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งแบ่งตราสารทุนออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้ คือ

- ตราสารทุนที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ (น้ำหนักความเสี่ยง = 300%)
- ตราสารทุนอื่น (น้ำหนักความเสี่ยง = 400%)

2) วิธี Internal Model (VaR)

การรายงานสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับตราสารทุน โดยใช้วิธีแบบจำลองภายใน (Internal model) สง. รายงานสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ

2.1 ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี VaR ที่เข้าข่ายต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ

หมายถึง การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนโดยวิธี VaR กรณีสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้ตามวิธี VaR มีค่าน้อยกว่าสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวที่คำนวณโดยวิธี Simple risk weight ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ ซึ่งกำหนดให้ใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำในการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยง

ให้ สง. รายงานค่าต่างๆ เช่นเดียวกับที่อธิบายไว้ใน ขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งแบ่งตราสารทุนออกเป็น 2 กลุ่มดังต่อไปนี้ คือ

- ตราสารทุนที่จดทะเบียนและมีการซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ (น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ = 200%)
- ตราสารทุนอื่น (น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ = 300%)

ทั้งนี้ การพิจารณาว่าตราสารทุนตัวใดต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ ให้ สง. พิจารณาเป็นรายตราสารทุน ไม่ใช่พิจารณาเป็นรายพอร์ต

2.2 ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี VaR ที่ไม่เข้าข่ายต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ

หมายถึง การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนโดยวิธี VaR กรณีสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้ตามวิธี VaR มีค่ามากกว่าสินทรัพย์เสี่ยงดังกล่าวที่คำนวณโดยวิธี Simple risk weight ด้วยน้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ

ให้ สง. รายงานค่าต่อไปนี้

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM ได้แก่ Gross Credit Equivalent Amount , รายการปรับเพิ่ม/ -ลด, Specific Provision และ Net Credit Equivalent Amount (โปรดอ้างอิงคำอธิบายในหัวข้อ ขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ)

EAD หลังพิจารณา CRM (โปรดอ้างอิงคำอธิบายในหัวข้อ ขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ)

Potential losses หมายถึง มูลค่าผลขาดทุนสูงสุดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณได้ตามวิธีแบบจำลอง VaR ณ ระดับความเชื่อมั่น 99% (one-tail confidence interval) โดยค่าความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นนี้คำนวณมาจากผลต่างระหว่างผลตอบแทนรายไตรมาสจากฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนเทียบกับผลตอบแทนรายไตรมาสกรณีลงทุนในสินทรัพย์ทางการเงินที่ไม่มีความเสี่ยง (Risk-free rate) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลย้อนหลังเป็นระยะเวลานานเพียงพอ

ตัวคูณ หมายถึง ค่าที่ใช้ในการแปลงเงินกองทุนสำหรับตราสารทุนที่คำนวณได้โดยวิธี VaR ให้เป็นสินทรัพย์เสี่ยง ซึ่งมีค่าเท่ากับ 12.5

RWA หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี VaR มีค่าเท่ากับ Potential losses คูณด้วย 12.5

2.3 RWA รวม หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงรวมสำหรับฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Internal model ซึ่งมีค่าเท่ากับ ผลรวมของ 2.1 สินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนที่เข้าข่ายต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ และ 2.2 สินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี VaR

3) รวมสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่คำนวณโดยวิธี Market based หมายถึง ผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี Simple risk weight และวิธี Internal model (VaR)

ค) ตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD

การคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD ธปท. กำหนดให้ สง. ใช้สูตร Corporate risk weight function และใช้วิธี FIRB ในการคำนวณเท่านั้น กล่าวคือ สง. ต้องประมาณค่า PD เอง และให้ใช้ค่า LGD = 90% และ M = 5 ปี

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ มีรายละเอียด ดังนี้

สง. มีข้อมูลเพียงพอที่จะใช้คำจำกัดความของการผิณฑ์ชำระหนี้หรือไม่ (โปรดระบุ) หมายถึง สง. ต้องพิจารณาว่ามีข้อมูลเพียงพอในการประมาณค่า PD ตามคำจำกัดความของการผิณฑ์ชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ หัวข้อ 5.2 ในร่างหลักเกณฑ์ Final draft หรือไม่ ถ้า สง. มีข้อมูลเพียงพอให้ระบุ “Yes” หาก สง. มีข้อมูลไม่เพียงพอ ให้ระบุ “No”

Internal Rating System หมายถึง ข้อมูลของ สง. ที่เกี่ยวข้องกับระบบ Internal rating system ของ สง. ได้แก่ PD Range (%) ประกอบด้วย Lower Bound, Upper Bound และ Estimated PD รายละเอียดการ

จัดทำข้อมูลของคอลัมน์เหล่านี้ โปรดอ้างอิงคำอธิบายการกรอกแบบรายงานสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

การคำนวณค่า EAD ก่อนพิจารณา CRM ให้ สง. อ้างอิงคำนิยามของคอลัมน์ต่างๆ ข้างต้น ตามที่อธิบายไว้ในขั้นตอนที่ 2 กรณีไม่มีนัยสำคัญ

การปรับค่า EAD เมื่อพิจารณาผลของการกำกับและอนุพันธ์ด้านเครดิต รายละเอียดการจัดทำข้อมูลของคอลัมน์เหล่านี้ โปรดอ้างอิงคำอธิบายการกรอกแบบรายงานสำหรับลูกหนี้ภาครัฐบาล สง. และลูกหนี้ธุรกิจเอกชน

EAD เมื่อพิจารณาความเพียงพอของข้อมูลในการใช้จำกัดความของการผัดนัดชำระหนี้ หมายถึง สง. ต้องพิจารณาว่ามีข้อมูลเพียงพอในการประมาณค่า PD ตามคำจำกัดความของการผัดนัดชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำ หัวข้อ 5.2 ในร่างหลักเกณฑ์ Final draft หรือไม่ โดยให้ สง. แยกรายงานค่า EAD เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่มีข้อมูลเพียงพอ และ ส่วนที่มีข้อมูลไม่เพียงพอ

ทั้งนี้ ในกรณีที่ สง. มีข้อมูลไม่เพียงพอ สง. จะต้องปรับค่าสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้ด้วยการคูณ Scaling factor เท่ากับ 1.5

Weighted Average Scaling Factor หมายถึง ค่าเฉลี่ยของค่า Scaling Factor ถ่วงน้ำหนักด้วยค่า EAD เมื่อพิจารณาความเพียงพอของข้อมูลในการใช้จำกัดความของการผัดนัดชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนด ในแต่ละเกรดของลูกหนี้ ตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{Weighted Average Scaling Factor} = \frac{(EAD_{\text{sufficient}} \times 1) + (EAD_{\text{insufficient}} \times 1.5)}{(EAD_{\text{sufficient}} + EAD_{\text{insufficient}})}$$

โดยที่ $EAD_{\text{sufficient}}$ หมายถึง ค่า EAD ส่วนที่ สง. มีข้อมูลเพียงพอในการใช้จำกัดความของการผัดนัดชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนดในแต่ละเกรดของลูกหนี้ ซึ่งมีค่า Scaling factor เท่ากับ 1

$EAD_{\text{insufficient}}$ หมายถึง ค่า EAD ส่วนที่ สง. มีข้อมูลไม่เพียงพอในการใช้จำกัดความของการผัดนัดชำระหนี้ตามที่ ธปท. กำหนดในแต่ละเกรดของลูกหนี้ ซึ่งมีค่า Scaling factor เท่ากับ 1.5

RWA รวม หมายถึง ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนในแต่ละเกรด

RWA เฉพาะส่วนที่ใช้ scaling factor 1.5 หมายถึง ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนในแต่ละเกรด เฉพาะตราสารทุนที่ต้องใช้ scaling factor 1.5 ในการปรับค่าสินทรัพย์เสี่ยง

RWA เฉพาะส่วนที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ หมายถึง ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนในแต่ละเกรด เฉพาะตราสารทุนที่ต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นต่ำ (Minimum risk weight)

RWA เฉพาะส่วนที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นสูง หมายถึง ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของตราสารทุนในแต่ละเกรด เฉพาะตราสารทุนที่ต้องใช้น้ำหนักความเสี่ยงขั้นสูง (Maximum risk weight)

EL หมายถึง ค่า Expected Loss ที่ สง. กำหนดได้ในแต่ละเกรดของตราสารทุน

อย่างไรก็ดี การรายงานสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับตราสารทุนนั้นจะต่างจากลูกหนี้ประเภทอื่นๆ ตรงที่ไม่ต้องแยกรายงานระหว่างรายการสินทรัพย์ในงบดุล และรายการนอกงบดุล

ตารางที่ 35 : IRB - Banking Book สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์อื่น

ตารางที่ 35 เป็นตารางแสดงค่าสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์อื่นสำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB โดย

1. กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 0 สำหรับ

- เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ
- ยอดเหลือบัญชีระหว่างสำนักงานของ สง. นั้น
- สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
- ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า
- สินทรัพย์ที่เกิดจากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน
- รายการสินทรัพย์ที่ ธปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนแล้ว เช่น ค่าความนิยม

ตราสาร First-to-default credit link notes ที่มี Rating เกรด 4 และ 5 เป็นต้น

- ภาระของลูกค้านจากการรับรอง³⁸

2. กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 20 สำหรับ

- รายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บ ซึ่งเป็นรายการย่อยในรายการเงินสดของงบดุล

3. กำหนดน้ำหนักความเสี่ยงร้อยละ 100 สำหรับ

- ตราสารที่ให้นับเป็นเงินกองทุน (regulatory capital instruments) ที่ออกโดย สง. หรือบริษัทหลักทรัพย์อื่น ในส่วนที่ไม่ได้กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุน
- ที่ดิน อาคาร อุปกรณ์ สินทรัพย์ประจำอื่นๆ สุทธิ และทรัพย์สินรอการขาย
- สินทรัพย์อื่นที่ไม่ได้ระบุข้างต้น

³⁸ ธปท. กำหนดให้ สง. รายงานรายการดังกล่าวเป็นรายการนอกงบดุลประเภท Other-off-balance sheet ในการคำนวณเงินกองทุน ดังนั้น ภาระของลูกค้านจากการรับรอง ซึ่งเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุลจึงกำหนดให้มน้ำหนักความเสี่ยงเท่ากับร้อยละ 0 เพื่อให้สามารถกระทบยอดข้อมูลที่ สง. รายงานกับยอดในงบดุล

ทั้งนี้ รายการสินทรัพย์อื่นในตารางนี้ จะมีน้อยกว่ารายการสินทรัพย์อื่นสำหรับ สง. ที่คำนวณโดยวิธี SA ตามตารางที่ 13 เนื่องจากได้ตัดรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับ สง. ที่คำนวณโดยวิธี IRB ดังนี้

- 1) เงินสดที่เป็นเงินบาทและเงินตราต่างประเทศ ที่ สง. รับมาเป็นหลักประกัน ที่ได้นำหนักความเสี่ยงร้อยละ 10 และร้อยละ 20
- 2) ทองคำซึ่งผู้กู้นำมาวางเป็นหลักประกันกับ สง.
- 3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ หรือหน่วยลงทุน รวมทั้งผลตอบแทนค้างรับ เฉพาะจำนวนเงินที่กระทรวงการคลังทำสัญญาให้ความคุ้มครองหรือตกลงเป็นผู้รับความเสี่ยง เช่น กองทุนวายุภักษ์ หนึ่ง
- 4) เงินลงทุนในตราสารทุน
- 5) หน่วยลงทุนในกองทุนรวม

สาเหตุที่ตัดรายการที่ 1) และ 2) ออกเนื่องจากเป็นรายการที่ สง. ที่ใช้วิธี SA สามารถนำมาปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต (CRM) ตามวิธี Simple ได้ แต่สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB ซึ่งไม่สามารถนำรายการดังกล่าวมาใช้ได้ เนื่องจาก ปรท. กำหนดให้ สง. ที่ใช้วิธี IRB ต้องใช้วิธี Comprehensive ในการปรับลดความเสี่ยงเท่านั้น อย่างไรก็ตาม สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญ ที่ใช้วิธี SA และ สง. เลือกใช้วิธี simple ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้ สง. รายงานการคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงสำหรับรายการเหล่านี้ในตารางที่ 13 เพราะถือเป็นสินทรัพย์เสี่ยงอื่นตามวิธี SA

สาเหตุที่ตัดรายการที่ 3) ถึง 5) ออกเนื่องจากเป็นรายการของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุน ซึ่งตามวิธี IRB กำหนดให้รายงานในตารางที่ 34 แล้ว

การรายงานข้อมูลในคอลัมน์ต่างๆ มีรายละเอียดเหมือนกรณีของวิธี SA ดังนี้

Gross Credit Equivalent Amount หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลก่อนรายการปรับเพิ่ม/-ลด และ Specific provision และก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ทั้งนี้ สำหรับเงินให้สินเชื่อเพื่อการให้เช่าซื้อและให้เช่าแบบลิสซิ่งนั้น ให้ สง. รายงานเป็นยอดหนึ่งบวกกับรายได้หรือดอกผลรอการรับรู้ สำหรับตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อค้าและเพื่อขาย ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการปรับมูลค่าและการด้อยค่า สำหรับตราสารหนี้ที่ถือไว้จนครบกำหนด และตราสารทุนประเภทเงินลงทุนทั่วไป ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีก่อนการด้อยค่า

รายการปรับเพิ่ม/-ลด หมายถึง

- 1) รายการจำนวนดอกผลเช่าซื้อรอการตัดบัญชีสำหรับลูกหนี้ให้เช่าซื้อและรายได้ทางการเงินรอการรับรู้สำหรับลูกหนี้ให้เช่าแบบลิสซิ่ง ให้ สง. รายงานไว้ในช่องนี้ โดยต้องหักออกจากยอด Gross Credit equivalent amount ของลูกหนี้ดังกล่าว

2) รายการส่วนเกินจากการปรับมูลค่าตามราคาตลาดของตราสารหนี้และตราสารทุน ให้
สง. รายงานไว้ในช่องนี้ โดยต้องบวกกับยอด Gross Credit equivalent amount ของหลักทรัพย์ดังกล่าว

3) รายการค่าเสื่อมราคาสะสมของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ต่างๆ ให้ สง. รายงานไว้ใน
ช่องนี้ โดยต้องหักออกจากยอด Gross Credit equivalent amount

Specific provision หมายถึง Specific provision ที่กันไว้สำหรับสินทรัพย์อื่น

Net credit equivalent amount หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลหลัง
รายการปรับเพิ่ม/-ลด และ Specific provision แล้ว แต่ก่อนการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ทั้งนี้ สำหรับ
ตราสารหนี้และตราสารทุนที่ถือไว้เพื่อค้าและเพื่อขาย ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีหลังการปรับ
มูลค่าและการด้อยค่าแล้ว สำหรับตราสารหนี้ที่ถือไว้จนครบกำหนดและตราสารทุนประเภทเงินลงทุน
ทั่วไป ให้ สง. รายงานด้วยมูลค่าตามบัญชีหลังการด้อยค่าแล้ว

มูลค่า CRM ที่ต้องปรับลด หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลในส่วนที่มี
การนำ CRM มาใช้ในการปรับลดความเสี่ยงตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด เพื่อวัตถุประสงค์ในการ
คำนวณเงินกองทุน

มูลค่า CRM ที่ต้องปรับเพิ่ม หมายถึง หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุลใน
ส่วนที่นำไปใช้ในการปรับลดความเสี่ยง (CRM) ให้แก่ลูกหนี้อื่นของ สง. นั้น ซึ่งต้องรายงานข้อมูลใน
ตารางตามประเภทสินทรัพย์ของ CRM นั้นเพื่อนำไปคำนวณสินทรัพย์เสี่ยงต่อไป

ยอดสุทธิหลังปรับ CRM แล้ว หมายถึง ยอดรวมของมูลค่ารายการสินทรัพย์ในงบดุล หรือยอด
รวมของมูลค่ารายการนอกงบดุลที่เทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุล หลังรายการปรับเพิ่ม/-ลด และหักด้วย
Specific provision แล้ว (Net Credit equivalent amount) นำมาลบด้วยมูลค่า CRM ที่ต้องปรับลด และบวก
ด้วยมูลค่า CRM ที่ต้องปรับเพิ่มแล้ว

น้ำหนักความเสี่ยง (%) หมายถึง น้ำหนักความเสี่ยงที่ ธปท. กำหนดสำหรับสินทรัพย์อื่นแต่ละ
ประเภท

สินทรัพย์เสี่ยง หมายถึง ยอดรวมสินทรัพย์เสี่ยงของสินทรัพย์อื่นแต่ละประเภท ซึ่งหาได้จาก
การนำค่า Credit Equivalent Amount หลังหัก Specific Provision ของสินทรัพย์อื่นแต่ละประเภทคูณด้วย
น้ำหนักความเสี่ยงที่ ธปท. กำหนดให้สำหรับสินทรัพย์ประเภทนั้น

ทั้งนี้ สำหรับกรณีธุรกรรม Repo ของฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่ สง. ใช้วิธี SA ในการคำนวณ
เงินกองทุน และ สง. เลือกใช้วิธี Simple ในการปรับลดความเสี่ยงด้านเครดิต ให้ สง. รายงานมูลค่า
สินทรัพย์เสี่ยงของธุรกรรมดังกล่าวในตารางที่ 13 : SA – สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตสำหรับสินทรัพย์อื่น

ตารางที่ 36 : เงินสำรองที่กักไว้ (Provisions) และ Expected Loss

ตารางที่ 36 เป็นตารางแสดงมูลค่าของเงินสำรองที่กักไว้ (Provisions) ซึ่งประกอบด้วย General provision (GP) และ Specific provision (SP) ซึ่งใช้ในการเปรียบเทียบกับค่า Expected loss ของสินทรัพย์แต่ละประเภท เพื่อหาเงินสำรองส่วนเกิน (Surplus of provision) และเงินสำรองส่วนขาด (Shortfall of provision)

การรายงานข้อมูลในตารางดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

General Provision ทั้งหมด หมายถึง ให้ สง. กรอกข้อมูล General Provision ทั้งหมด ที่ สง. กักไว้ เพื่อที่จะนำค่าดังกล่าวไปใช้ในการจัดสรรให้กับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA และวิธี IRB ตามลำดับ

วิธีที่ สง. ใช้ในการจัดสรร General Provision หมายถึง ให้ สง. ระบุวิธีที่ สง. เลือกใช้ในการจัดสรร General Provision ตามวิธีที่ ธปท. กำหนดให้ ซึ่งประกอบด้วย 2 วิธี ได้แก่

ก) กรณีที่ สง. สามารถคำนวณเงินสำรองเป็นรายบัญชีได้ ให้ สง. แยกว่าเป็น General provision ที่ได้กักไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณโดยวิธี SA หรือวิธี IRB

ข) กรณีที่ สง. ไม่สามารถคำนวณเงินสำรองเป็นรายบัญชีได้ คือ เป็นการตั้งสำรองโดยรวม ให้ สง. นำ General provision ทั้งหมด มาจัดสรรตามสัดส่วน (Pro rata) ของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA และวิธี IRB ตามสูตร ดังนี้ (วิธีนี้ ธปท. จะกำหนดสูตรการคำนวณไว้ให้ โดยข้อมูลดังกล่าวได้มาจากตารางที่ 4)

$$\text{สัดส่วนในการจัดสรร General Provision สำหรับ RWA-SA} = \frac{\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตทั้งสิ้นหลังคูณ scaling factor}}$$

$$\text{สัดส่วนในการจัดสรร General Provision สำหรับ RWA-IRB} = \frac{\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB หลังคูณ scaling factor}}{\text{สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตทั้งสิ้นหลังคูณ scaling factor}}$$

ทั้งนี้ หาก สง. เลือกวิธีใดในการจัดสรร General Provision แล้ว สง. ต้องใช้วิธีดังกล่าวอย่างสม่ำเสมอ (on consistency basis)

การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับ Provisions และ Expected loss แบ่งออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

1. Standardised Approach

ส่วนนี้เป็นการคำนวณมูลค่า General provision ที่กักไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA ที่ให้นับเป็นเงินกองทุนขั้นที่ 2 ได้ ซึ่ง ธปท. กำหนดไว้ว่าต้องไม่เกินร้อยละ 1.25 ของ

สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นยกเว้นสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB (ได้แก่ สินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด และสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ) ทั้งนี้ วิธีการจัดสรร General provision สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA มีอยู่ 2 วิธี ดังที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น

2. Internal Rating-Based Approach

ส่วนของสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB นี้ ให้ สง. รายงานข้อมูล Provisions และ EL แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 การคำนวณเงินสำรองที่กักไว้ (รวมยอดหนี้ส่วนที่ได้ตัดออกจากบัญชีไปแล้วบางส่วน)

ส่วนนี้เป็นการคำนวณเงินสำรองทั้งหมดที่ สง. ได้กักไว้สำหรับสินทรัพย์จัดชั้นทุกประเภทที่ สง. คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี IRB (FIRB หรือ AIRB) ซึ่งประกอบด้วย General provision และ Specific provision รวมถึง Partial write-off

General Provision หมายถึง มูลค่า General provision ที่กักไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB ให้ สง. เลือกใช้วิธีการคำนวณหนึ่งใน 2 วิธี ในหัวข้อ “วิธีที่ สง. ใช้ในการจัดสรร General Provision” ข้างต้น

Specific Provision and Partial write-offs หมายถึง มูลค่า Specific provision รวมกับยอดหนี้ส่วนที่ได้ตัดออกจากบัญชีไปแล้วบางส่วน (Partial write-offs) ที่กักไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB แยกตามประเภทสินทรัพย์และประเภทของฐานะ (Exposure)

เงินสำรองที่กักไว้ทั้งหมด (General + Specific Provision) สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB หมายถึง ผลรวมของ General Provision กับ Specific Provision and Partial write-offs ที่กักไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณโดยวิธี IRB

2.2 Expected Loss Amount

ส่วนนี้เป็นการคำนวณหามูลค่า Expected Loss (EL) ทั้งหมดที่นำไปใช้ในการคำนวณเงินสำรองส่วนเกินหรือเงินสำรองส่วนขาดตามข้อ 2.3 ซึ่งมีค่าเท่ากับผลรวมของค่า EL ที่คำนวณได้ในแต่ละประเภทสินทรัพย์และประเภทฐานะ (Exposure) ตามวิธี IRB ที่ สง. เลือกใช้ คือ วิธี FIRB หรือ AIRB

2.3 การเปรียบเทียบเงินสำรองที่กักไว้กับ Expected Loss Amount

ส่วนนี้เป็นการนำมูลค่าเงินสำรองที่กักไว้ ที่ได้จากข้อ 2.1 มาเปรียบเทียบกับมูลค่า EL ที่ได้จากข้อ 2.2 เพื่อคำนวณเงินสำรองส่วนเกิน หรือสำรองส่วนขาด ซึ่งแบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

- กรณีที่ $2.1 > 2.2$ หมายความว่า สง. มีเงินสำรองส่วนเกิน ซึ่ง ธปท. อนุญาต ธพ. จดทะเบียนในประเทศนับเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกิน 0.6% ของผลรวมสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตทั้งสิ้นที่คำนวณโดยวิธี IRB หลังคูณ Scaling factor อย่างไรก็ดี ธปท. ไม่อนุญาตให้สาขา ธพ. ต่างประเทศนับเงินสำรองส่วนเกินดังกล่าวเป็นเงินกองทุน เนื่องจากไม่เข้าข่ายเป็นสินทรัพย์มาตรา 6
- กรณีที่ $2.1 < 2.2$ หมายความว่า สง. มีเงินสำรองส่วนขาด ซึ่ง ธปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 ทั้งนี้ ในกรณีของสาขาธนาคารต่างประเทศที่ไม่มีเงินกองทุนชั้นที่ 2 ธปท. กำหนดให้ สง. ต้องนำเงินสำรองส่วนขาดนี้หักออกจากเงินกองทุนทั้งก่อน

ตารางที่ 37 : IRB - รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives และ Securitisation

ตารางที่ 37 เป็นตารางแสดงรายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการนอกงบดุลที่ไม่ใช่รายการ OTC Derivatives และ Securitisation แยกตามค่า CCF ของฐานะที่คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยวิธี IRB ซึ่งประกอบด้วย วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ และรายการนอกงบดุลอื่นๆ (Other off-balance sheet)³⁹

การรายงานข้อมูลในตารางดังกล่าว มีรายละเอียด ดังนี้

กรณีวิธี FIRB (non-retail)

ให้ สง. ที่ใช้วิธี FIRB รายงานจำนวนเงินตามสัญญา (Notional Principal Amount) ในแต่ละรายการนอกงบดุลของธุรกรรมที่ไม่ใช่ลูกหนี้รายย่อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก ตามประเภทสัญญา คือ

วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ (Undrawn line) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ประเภทย่อย ได้แก่

1. วงเงินที่ สง. สามารถยกเลิกได้โดยไม่มีเงื่อนไข (Uncommitted line) และวงเงินสำหรับการทำสัญญาอนุพันธ์ทางการเงิน (OTC derivative) มีค่าแปลงสภาพ (CCF) เท่ากับร้อยละ 0
2. วงเงินที่ สง. ไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed line) ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 วงเงินที่มีอายุสัญญาไม่เกิน 1 ปี ให้แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก) ค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 75

³⁹ สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงโดยวิธี SA ให้รายงานในตารางที่ 16

ข) ค่าแปลงสภาพน้อยกว่าร้อยละ 75 ใช้ในกรณีที่ค่า CCF ของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว (Drawn amount) มีค่าต่ำกว่าค่า CCF ของวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ (Undrawn Amount) ซึ่ง ธปท. กำหนดให้ใช้ค่า CCF ของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว

2.2 วงเงินที่มีอายุสัญญามากกว่า 1 ปี ให้แบ่งเป็น 2 กรณี ดังนี้

ก) ค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 75

ข) ค่าแปลงสภาพน้อยกว่าร้อยละ 75 ใช้ในกรณีที่ค่า CCF ของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว (Drawn amount) มีค่าต่ำกว่าค่า CCF ของวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ (Undrawn Amount) ซึ่ง ธปท. กำหนดให้ใช้ค่า CCF ของวงเงินที่เบิกใช้แล้ว

Other off-balance sheet ได้แก่ รายการนอกงบดุลอื่นๆ ที่ไม่ใช่วงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ และ อนุพันธ์ทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย

1. กำหนดค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 0 ได้แก่ ตัวเงินเพื่อเรียกเก็บเงิน และภาระผูกพันที่บอกเลิกสัญญาได้
2. กำหนดค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 20 ได้แก่
 - ภาระผูกพันเพื่อการนำสินค้าเข้าตามเลตเตอร์ออฟเครดิตระยะสั้น ทั้งกรณี Issuing bank และ Confirming bank รวมถึงภาระการรับรองตามตัวเงินค้ำสินค้าเข้าที่ยังไม่ครบกำหนด (Acceptances on trade bills)
 - การค้ำประกันการออกของ (Shipping guarantee)
3. กำหนดค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 50 ได้แก่
 - ภาระผูกพันซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานของลูกค้า ได้แก่ การค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญา การค้ำประกันการรับเหมาก่อสร้าง การค้ำประกันการซื้อขายพัสดุ การค้ำประกันการชำระเงินค่าภาษี เช่น ภาษีนำเข้า ภาษีของชาวต่างประเทศที่ทำงานในประเทศไทยและจะเดินทางออกนอกประเทศ ภาษีกรมสรรพสามิต เป็นต้น การค้ำประกันการยื่นซองประกวดราคา การค้ำประกันค่าไฟฟ้า มิเตอร์ไฟฟ้า หรือ Stand by letter of credit ที่ออกให้ลูกค้าเพื่อนำไปเป็นประกันค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า มิเตอร์ไฟฟ้า การค้ำประกันการชำระเงินค้ำสินค้า การค้ำประกันการปฏิบัติงานตามสัญญาซื้อขาย/ว่าจ้าง การค้ำประกันเพื่อการเบิกเงินล่วงหน้า การค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาอื่น เช่น การค้ำประกันบุคคลต่างด้าว ค้ำประกันการใช้จ่ายผ่านบัตร Synergy card หรือ Star card ในการเติมน้ำมัน เป็นต้น การค้ำประกันผลงาน/ค้ำประกันคุณภาพสินค้า ภาระผูกพันอื่นๆ ซึ่งขึ้นกับผลการดำเนินงาน
 - การค้ำประกันต่อศาลเพื่อการดำเนินคดี หรือเพื่อรอคำตัดสินของศาล

- การค้าประกันการจำหน่ายตราสารหรือหลักทรัพย์แบบ Firm underwrite
- 4. กำหนดค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 100 ได้แก่
 - การรับอ่าวัด และสอดเข้าแก้หน้าในตัวเงิน
 - การค้าประกันการกู้ยืมเงิน
 - การค้าประกันการขาย ขายลด หรือขายช่วงลดตัวเงิน
 - การสลักหลังตัวเงินแบบผู้รับสลักหลังมีสิทธิไล่เบี้ย
 - สัญญาการซื้อสินทรัพย์ที่ต้องปฏิบัติตามโดยปราศจากเงื่อนไข
 - การค้าประกัน การรับประกัน หรือการก่อภาระผูกพันอันเนื่องมาจากการขายสินทรัพย์
 - ภาระผูกพันตามสัญญาขายตราสารโดยมีเงื่อนไขว่าจะซื้อคืน (Repo) ตามวิธีการคำนวณที่ ธปท. กำหนด
 - ภาระผูกพันตามสัญญายืมและให้ยืมหลักทรัพย์ (Security borrowing and lending)
 - ภาระผูกพันตามสัญญาหรือข้อตกลงการรับประกันความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ สัญญาที่สง. รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตหรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตของสินทรัพย์อ้างอิงจากคู่สัญญา ซึ่งเป็นธุรกรรมที่อยู่ในบัญชีเพื่อการธนาคาร⁴⁰
 - ภาระผูกพันอื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ข้างต้น

นอกจากนี้ ให้ สง. รายงานมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุล (Net Credit Equivalent Amount ก่อนหัก SP) ของวงเงินที่ยังไม่ได้เบิกใช้ที่ไม่สามารถยกเลิกได้ (Committed line) ที่มีค่าแปลงสภาพน้อยกว่าร้อยละ 75 รวมถึงมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของการรับรองตัวเงิน ซึ่งเป็นรายการสินทรัพย์ในงบดุล ไว้ในตารางนี้ด้วย เพื่อความสะดวกในการกำกับและตรวจสอบของ ธปท.

วิธี AIRB (non-retail)

กรณี สง. ใช้วิธี AIRB ให้ สง. รายงานมูลค่าตามสัญญา (Notional Principal Amount) ในแต่ละรายการนอกงบดุลของธุรกรรมที่ไม่ใช่ลูกหนี้รายย่อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก เช่นเดียวกับวิธี FIRB แต่ สง. ต้องประมาณค่าแปลงสภาพสำหรับรายการนอกงบดุลแต่ละประเภทเอง ยกเว้นรายการนอกงบดุลที่มีค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 100 ตามที่กำหนดในวิธี FIRB ให้ สง. ที่ใช้วิธี AIRB ใช้ค่าแปลงสภาพเท่ากับ

⁴⁰ สำหรับกรณีที่ สง. เป็นผู้รับโอนความเสี่ยงด้านเครดิตหรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิตให้แก่คู่สัญญา โดยที่คู่สัญญาไม่มีสินทรัพย์อ้างอิงนั้น จัดเป็นธุรกรรมที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้าของคู่สัญญา ซึ่ง ธปท. จะออกหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ สง. ไม่ต้องรายงานรายการที่อยู่ในบัญชีเพื่อการค้าในตารางนี้ เนื่องจากไม่มีสินทรัพย์อ้างอิงจึงไม่ถือเป็นรายการ Other off-balance sheet ธปท. จึงกำหนดให้ สง. รายงานข้อมูลไว้ในตารางที่ 38 รายละเอียดจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินที่คำนวณโดยใช้วิธี Current exposure แยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงินแทน

ร้อยละ 100 ด้วย ทั้งนี้ สง. ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามที่ ธปท. กำหนดในข้อ 5.8 ของร่างหลักเกณฑ์ Final Draft ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ IRB ก่อน

วิธี IRB (retail)

สำหรับธุรกรรมที่จัดเป็นลูกหนี้รายย่อย ซึ่งกำหนดให้ทั้ง สง. ที่ใช้วิธี FIRB และ AIRB ใช้วิธี AIRB ในการคำนวณเงินกองทุนเท่านั้น ให้ สง. รายงานมูลค่าตามสัญญา (Notional Principal Amount) ในแต่ละรายการนอกงบดุลของธุรกรรมที่จัดเป็นลูกหนี้รายย่อย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลัก เช่นเดียวกับวิธี FIRB (non-retail) แต่ สง. ต้องประมาณค่าแปลงสภาพสำหรับรายการนอกงบดุลแต่ละประเภทเอง ซึ่งรวมถึงรายการนอกงบดุลที่มีค่าแปลงสภาพเท่ากับร้อยละ 100 ตามที่กำหนดไว้ในวิธี SA ด้วย ทั้งนี้ สง. ต้องผ่านเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำตามที่ ธปท. กำหนดในข้อ 5.8 ของร่างหลักเกณฑ์ Final Draft ส่วนที่เกี่ยวข้องกับ IRB ก่อน

ทั้งนี้ ในกรณีของรายการที่ สง. ต้องประมาณการค่า CCF เอง ได้แก่ ค่า CCF สำหรับพอร์ตที่ไม่ใช่ลูกหนี้รายย่อยของ สง. ที่ใช้วิธี AIRB รวมถึงค่า CCF ของพอร์ตลูกหนี้รายย่อยของทั้ง สง. ที่ใช้วิธี FIRB และ AIRB ให้รายงานด้วยค่าเฉลี่ย CCF ถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าตามสัญญา (Notional principal amount weighted average)

ตารางที่ 38 : IRB - รายละเอียดยอดคงค้างและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินตามวิธี Current Exposure แยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงินและอายุสัญญา

ตารางที่ 38 เป็นตารางแสดงข้อมูลจำนวนเงินตามสัญญาและมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของรายการอนุพันธ์ทางการเงินสำหรับฐานะที่คำนวณเงินกองทุนโดยวิธี IRB ที่คำนวณโดยวิธี Current Exposure ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 (ประกาศฯ) หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

ก. จำนวนเงินตามสัญญาของธุรกรรม (Notional principal amount หรือ Effective Notional Amount)

ให้รายงานจำนวนเงินตามสัญญา (Notional principal amount หรือ Effective Notional Amount) ของธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินประเภทต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. อนุพันธ์ด้านเครดิต⁴¹
2. อนุพันธ์ด้านอัตราดอกเบี้ย
3. อนุพันธ์ด้านอัตราแลกเปลี่ยน

⁴¹ ให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดในประกาศ ธปท. เรื่องการอนุญาตและการกำกับดูแลธุรกรรม Credit derivatives ที่ ธปท. จะออกหลักเกณฑ์ต่อไป

4. อนุพันธ์ด้านตราสารทุน
5. อนุพันธ์ด้านตราสารหนี้
6. อนุพันธ์ด้าน Commodity (โลหะมีค่า)
7. อนุพันธ์ด้าน Commodity อื่นๆ

โดยแยกตามประเภทของธุรกรรม และอายุคงเหลือของสัญญาตามตารางที่กำหนด และสรุปผลรวมของทุกธุรกรรมไว้ในตารางสรุปด้วย

อนึ่ง ในการรายงานให้ใช้เป็นสกุลเงินบาทเทียบเท่า โดยแปลงค่าด้วยอัตราแลกเปลี่ยนตามที่กำหนดในประกาศฯ ทั้งนี้ ในการแปลงค่าสัญญาที่เกี่ยวข้องกับอัตราแลกเปลี่ยน ให้ปฏิบัติตามดังนี้

- กรณีอนุพันธ์ทางการเงินเกี่ยวข้องกับเงินสกุลเดียว เช่น อนุพันธ์ทางการเงินที่มีการแลกเปลี่ยนระหว่างเงินตราต่างประเทศกับสกุลเงินบาท ให้ใช้จำนวนเงินตราต่างประเทศตามสัญญาคูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

- กรณีอนุพันธ์ทางการเงินเกี่ยวข้องกับเงินตราต่างประเทศมากกว่า 1 สกุล ให้ใช้จำนวนเงินตราต่างประเทศตามสัญญาด้านซื้อ คูณด้วยอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รายงาน

ข. การคำนวณมูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลโดยวิธี Current Exposure

1. จำนวนเงินตามสัญญาของธุรกรรม (Notional principal amount หรือ Effective Notional Amount) : ให้รายงานจำนวนเงินตามสัญญาของธุรกรรมอนุพันธ์ทางการเงินตามหัวข้อ ก โดยแยกเป็นอนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการค้า และอนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการธนาคาร และสรุปผลรวมของทุกธุรกรรมในตารางสรุปด้วย

2. Current Exposure : หมายถึง มูลค่ายุติธรรมของอนุพันธ์ทางการเงินทุกธุรกรรม (Mark to Market) ณ วันจัดทำรายงาน โดยให้แสดงรายการแยกตามประเภทบัญชีของอนุพันธ์ทางการเงินนั้นๆ และตามสัญญาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนที่สามารถทำการ Netting (กรณี สง. มีการทำ Bilateral netting agreement) ได้ตามที่ รมท. กำหนด ดังนี้

(a) อนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการค้า-ทุกธุรกรรมก่อนการ Netting :

ให้แสดงผลรวมด้านกำไร และผลรวมด้านขาดทุนจากการ Mark to Market ของอนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการค้าทุกธุรกรรมในตารางที่เกี่ยวข้อง (โดยยังไม่ต้องพิจารณาผลของการ Netting) ณ วันที่จัดทำรายงาน

(b) อนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการธนาคาร-ทุกธุรกรรมก่อนการ Netting :

ให้แสดงผลรวมด้านกำไร และผลรวมด้านขาดทุนจากการ Mark to Market ของอนุพันธ์ทางการเงินในบัญชีเพื่อการธนาคารทุกธุรกรรมในตารางที่เกี่ยวข้อง (โดยยังไม่ต้องพิจารณาผลของการ Netting) ณ วันที่จัดทำรายงาน

(c) อนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์-ธุรกรรมที่รวมอยู่ในข้อ (a) และ (b) : ให้แสดงผลรวมด้านกำไร และผลรวมด้านขาดทุนจากการ Mark to Market เฉพาะส่วนของ อนุพันธ์ทางการเงินตามข้อ (a) และ (b) ที่ทำกับคู่สัญญาที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์

สำหรับรายการผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ซึ่งคือค่ายอดรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญา (Net replacement cost : RC_{Net})⁴² ให้แสดงเฉพาะยอดรวม โดยค่า RC_{Net} สามารถคำนวณได้ดังนี้

1. หายอดรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนที่ได้จากการวัดมูลค่ายุติธรรมของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่มี Netting Agreement โดยกรณีที่ียอดรวมสุทธิของมูลค่ายุติธรรมมีค่าเป็นบวก ให้ใช้ยอดรวมสุติดังกล่าวเป็นมูลค่าของ RC_{Net} และกรณีที่ียอดรวมสุติดังกล่าวมีค่าเป็นลบหรือศูนย์ ให้ RC_{Net} มีมูลค่าเป็นศูนย์

2. รวมผลลัพธ์ตามข้อ 1 ของคู่สัญญาทุกรายที่มี Netting Agreement เข้าด้วยกัน ก็จะได้ค่าผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ซึ่งต้องนำไปรายงานในตาราง

(d) รวมทุกธุรกรรม – หลังการ Netting ตาม (c) ถ้ามี : ให้แสดงเฉพาะในช่องรวม โดยไม่ต้องแยกตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงิน ดังนี้

รายการผลรวมด้านกำไรจากการ Mark to Market ที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (Gross replacement cost : RC_{Gross})⁴³ : คือ ผลรวมด้านกำไรที่ได้จากการ Mark to Market ของสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินทุกสัญญาที่ทำกับคู่สัญญาแต่ละรายที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ โดยในที่นี้คือผลรวมของรายการผลรวมด้านกำไรที่แสดงในข้อ (a) และ (b) หักด้วยส่วนของผลรวมด้านกำไรของธุรกรรมที่สามารถ Netting กันได้ตามข้อ (c)

รายการผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (RC_{Net}) : คือ ผลรวมสุทธิของกำไรและขาดทุนจากการ Mark to Market ที่คำนวณได้ตามข้อ (c)

⁴² RC_{Net} มีค่าเทียบเท่า Net Current Credit Exposure (NCCE) และ A_{Net} มีค่าเทียบเท่า Net Potential Future Credit Exposure (PFCE_{Net}) ตามที่ระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 รวมทั้งให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่จะระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนหรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไปด้วย

⁴³ RC_{Gross} มีค่าเทียบเท่า Current Credit Exposure (CCE) และ A_{Gross} มีค่าเทียบเท่า Gross Potential Future Credit Exposure (PFCE_{Gross}) ตามที่ระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดอัตราส่วนจำนวนเงินที่ธนาคารพาณิชย์ให้สินเชื่อ ลงทุน หรือก่อภาระผูกพันเพื่อบุคคลหนึ่งบุคคลใดกับเงินกองทุน ลงวันที่ 19 มกราคม 2549 รวมทั้งให้ สง. ปฏิบัติตามแนวทางการคำนวณมูลค่าเทียบเท่าที่จะนับเป็นสินทรัพย์สำหรับภาระผูกพันที่เป็นสัญญาอนุพันธ์ทางการเงินที่จะระบุไว้ในประกาศ ธปท. เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศและสาขาของธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุนหรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไปด้วย

3. Add-on : หมายถึง มูลค่าความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งคำนวณตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศฯ โดยให้แสดงค่า Add-on ตามประเภทของอนุพันธ์ทางการเงิน และแยกการรายงานเป็น 2 กรณี ดังนี้

- (a) ค่า Add-on สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (A_{Gross})
- (b) ค่า Add-on สำหรับอนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ (A_{Net})

4. มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลจากอนุพันธ์ทางการเงิน (Credit Equivalent Amount : CEA) : คำนวณโดยการนำเอาค่า Current Exposure ตามข้อ 2(d) บวกกับค่า Add-on ตามข้อ 3 และให้แสดงเฉพาะยอดรวมโดยแยกการรายงานเป็น 2 กรณี ดังนี้

- (a) อนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ : ค่า CEA จะเท่ากับผลรวมของ RC_{Gross} กับค่า A_{Gross}
- (b) อนุพันธ์ทางการเงินที่สามารถ Netting กันได้ตามเกณฑ์ : ค่า CEA จะเท่ากับผลรวมของ RC_{Net} กับค่า A_{Net}

5. มูลค่าเทียบเท่าสินทรัพย์ในงบดุลของอนุพันธ์ทางการเงิน (Credit Equivalent Amount : CEA) : ให้รายงานยอดรวมของมูลค่าเทียบเท่าที่กล่าวเป็น 2 กรณี คือ

- (a) อนุพันธ์ทางการเงินนอกตลาด (Over The Counter)
- (b) อนุพันธ์ทางการเงินในตลาด Exchange เช่น TFEX, AFET เป็นต้น

ส่วนที่ 4 รายละเอียดตารางที่ 39

ตารางที่ 39 : สินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด

ตารางที่ 39 เป็นตารางแสดงข้อมูลการคำนวณเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาด สำหรับ ส.ง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading book) ในระดับที่มีนัยสำคัญตามเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนดไว้ในหนังสือเวียนที่ ธปท.สนส.(21)ว.2738-2739/2546 เรื่อง แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป (สำหรับ ส.ง. ที่มีปริมาณธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้าในระดับที่ไม่มีนัยสำคัญไม่ต้องจัดทำตารางนี้) ทั้งนี้ การคำนวณเงินกองทุนและสินทรัพย์เสี่ยงด้านตลาดจะใช้วิธีการและหลักเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดไว้ในหนังสือเวียนดังกล่าว ยกเว้น การคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านตลาดตามวิธีมาตรฐาน ข้อ 1.1 เงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยประเภท Specific Risk ที่ ส.ง. ต้องคำนวณใหม่ตามหลักเกณฑ์ Basel II (โปรดอ้างอิงหลักเกณฑ์การคำนวณที่กำหนดไว้ในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หัวข้อ ง. การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด: ประเด็นฐานะในบัญชีเพื่อการค้า) ดังนี้

1. การประเมินความเสี่ยงประเภท Specific Risk สำหรับความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย
ครอบคลุมฐานะทั้ง Long และ Short ในตราสารหนี้ที่จัดอยู่ในบัญชีเพื่อการค้า และอนุพันธ์ทางการเงินที่
อ้างอิงกับตราสารหนี้⁴⁴ ตามประเภทของผู้ออกตราสาร โดยการคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับความเสี่ยง
Specific Risk นี้ให้ สง. นำมูลค่าของฐานะในบัญชีเพื่อการค้ามาคูณด้วยน้ำหนักเงินกองทุนในแต่ละกลุ่ม
ตราสารตามตารางด้านล่าง ทั้งนี้ มูลค่าของตราสารดังกล่าวอาจกำหนดได้โดย 1) ใช้มูลค่าตลาด (Market
Value) หรือมูลค่าตามแบบจำลอง⁴⁵ สำหรับตราสารหนี้หรือตราสารหนี้ที่ใช้อ้างอิงในอนุพันธ์ทางการเงิน
และ 2) มูลค่าตามน้ำหนักของ Delta (Delta-weighted Value) สำหรับ Options ที่อ้างอิงตราสารหนี้

2. ในการประเมินเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงประเภท Specific Risk ให้ สง. กำหนด
น้ำหนักความเสี่ยงตามประเภทของผู้ออกตราสารเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

ตารางน้ำหนักเงินกองทุนของความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยประเภท Specific Risk

กลุ่ม	อันดับ ความน่าเชื่อถือ	น้ำหนักเงินกองทุนสำหรับ Specific Risk
หลักทรัพย์รัฐบาล	Rating เกรด 1	0 % (รวมทั้งหลักทรัพย์ของรัฐบาลไทยตามข้อ 2.4)
	Rating เกรด 2-3	0.25 % (อายุคงเหลือไม่เกิน 6 เดือน)
		1.00 % (อายุคงเหลือมากกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 24 เดือน)
		1.60 % (อายุคงเหลือมากกว่า 24 เดือน)
	อื่น ๆ	8.00 %
หลักทรัพย์อื่นที่ เข้าเกณฑ์		0.25% (อายุคงเหลือไม่เกิน 6 เดือน)
		1.00% (อายุคงเหลือมากกว่า 6 เดือน แต่ไม่เกิน 24 เดือน)
		1.60% (อายุคงเหลือมากกว่า 24 เดือน)
หลักทรัพย์อื่นที่ไม่ เข้าเกณฑ์		8.00%

⁴⁴ Interest Rate and Currency Swap, FRAs, Forward Foreign Exchange Contracts และ Interest Rate Futures จะไม่ต้องดำรงเงินกองทุน
สำหรับ Specific Risk เนื่องจากเป็นอนุพันธ์ทางการเงินที่ไม่ได้อ้างอิงตราสารหนี้จึงไม่มีผู้ออกตราสารหนี้ แต่ยังคงต้องนำไปคำนวณ
เงินกองทุนสำหรับ General Market Risk และสำหรับ OTC derivatives จะต้องนำไปคำนวณเงินกองทุนเพื่อรองรับ Counterparty Risk ด้วย

⁴⁵ การประเมินมูลค่าตามราคาตลาดหรือแบบจำลองสามารถประเมินได้จาก 1) ราคาที่กำหนดจากตัวแทนและตลาดการเงิน 2) ราคาตามสัญญา
OTC ในกรณีที่ไม่มีราคาตลาด 3) การประเมินโดยใช้ Discounted Cash Flows ที่อ้างอิงอัตราดอกเบี้ยจากตลาดการเงิน หรือ 4) วิธีอื่นที่ได้รับ
การยอมรับจาก ธปท.

2.1 หลักทรัพย์รัฐบาล ต้องมีคุณสมบัติดังนี้

เงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่ออกโดยสถาบัน ซึ่งอ้างอิงตามแนวทางและหลักเกณฑ์ที่กำหนดในเรื่องลูกหนี้ภาครัฐบาล และธนาคารกลาง ของประเภทสินทรัพย์ภายใต้วิธี SA หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่สถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล หรือค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ยโดยปราศจากเงื่อนไข ทั้งนี้ Rating เกรดของลูกหนี้ที่ ธปท. กำหนดเทียบเคียงกับ Rating จากสถาบันจัดอันดับเครดิตภายนอก โปรดอ้างอิง ภาคผนวก ก. 3 ในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft

2.2 หลักทรัพย์ที่เข้าเกณฑ์ ต้องมีคุณสมบัติข้อหนึ่งข้อใด ดังนี้

- (1) หลักทรัพย์ที่ถูกจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับที่สามารถลงทุนได้ (Investment-grade) จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับ อย่างน้อย 1 บริษัท หรือ
- (2) หลักทรัพย์ที่ถูกจัดอันดับความน่าเชื่อถือในระดับที่สามารถลงทุนได้ (Investment-grade) จากบริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือที่จดทะเบียนในประเทศที่ได้รับการเห็นชอบจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ อย่างน้อย 1 บริษัท และบริษัทผู้ออกหลักทรัพย์นั้นต้องจดทะเบียนซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์ของทางการ หรือ
- (3) เงินลงทุนในหลักทรัพย์ซึ่งออกโดยสถาบันต่อไปนี้ หรือเงินลงทุนในหลักทรัพย์ที่มีสถาบันดังกล่าวรับรอง รับอาวัล ค้ำประกัน หรือตกลงรับประกันความเสี่ยงด้านเครดิต ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงระยะเวลาคงเหลือของสัญญาด้วย
 - (ก) ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทย
 - (ข) ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร หรือธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
 - (ค) บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ หรือ บริษัทเครดิตฟองซิเอร์ในประเทศไทย
 - (ง) ลูกหนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐวิสาหกิจที่ใช้น้ำหนักความเสี่ยงตามลูกหนี้ สง. (โปรดอ้างอิงภาคผนวก ก. 3 ในร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หน้า 116)

2.3 หลักทรัพย์อื่นที่ไม่เข้าเกณฑ์ ได้แก่ หลักทรัพย์อื่นๆ นอกเหนือจากในข้อ 2.1 และ 2.2

2.4 หลักทรัพย์ที่ไม่มีการจัดอันดับ (Unrated securities) สามารถจัดอยู่ในประเภท

“หลักทรัพย์ที่เข้าเกณฑ์ในข้อ 2.2” ในกรณีที่ สง. ใช้วิธี IRB ได้ หาก สง. นั้นพิจารณาแล้วเห็นว่าหลักทรัพย์ที่ไม่มีการจัดอันดับดังกล่าวมีคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อดังต่อไปนี้

- (1) มีฐานะเทียบเท่ากับหลักทรัพย์ที่มีอันดับความน่าเชื่อถือในระดับที่สามารถลงทุนได้ (Investment-grade) ภายใต้ระบบ Internal Rating ของ สง. ที่ ธปท. อนุญาตให้ใช้วิธี IRB ได้
- (2) ผู้ออกหลักทรัพย์ดังกล่าวต้องมีหุ้นทุนจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ตามที่กำหนด
- (3) สง. ต้องได้รับอนุญาตจาก ธปท. ก่อน

สำหรับการรายงานข้อมูลในข้ออื่นนั้น ให้ สง. รายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการคำนวณที่กำหนดไว้ในปัจจุบันตามหนังสือเวียนที่ ธปท.สนส.(21)ว.2738-2739/2546 เรื่อง แนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น สำหรับการกรอกข้อมูลแบบรายงาน ให้ สง. กรอกข้อมูลสรุปเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาดแต่ละประเภททั้งวิธีมาตรฐานและวิธีแบบจำลอง ตามวิธีที่ สง. เลือกใช้ในการดำรงเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด ได้แก่ วิธีมาตรฐาน และ/หรือ วิธีแบบจำลอง

ส่วนที่ 5 รายละเอียดตารางที่ 40

ตารางที่ 40 : สินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ โดย Standardised Approach (วิธี SA-OR)

ตารางที่ 40 เป็นตารางแสดงข้อมูลสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการที่คำนวณโดยวิธี SA-OR ให้ สง. ที่เลือกใช้วิธี SA-OR รายงานข้อมูลโดยอ้างอิงความหมายของรายการและหลักเกณฑ์ตามที่ ธปท. กำหนด ดังนี้ (โปรดอ้างอิงรายละเอียดจากร่างหลักเกณฑ์ Final Draft หัวข้อ ค. การดำรงเงินกองทุนขั้นต่ำสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ)

1. รายได้จากการดำเนินงาน หมายถึง ผลรวมของรายได้ดอกเบี้ยสุทธิและรายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิตามหลักเกณฑ์ที่ ธปท. กำหนด ดังนี้

รายได้จากการดำเนินงาน
+ 1. รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ
+ 1.1 รายได้ดอกเบี้ยรับและเงินปันผลทั้งหมดของ สง. ทั้งจาก ก) ฐานะในบัญชีเพื่อการค้า ⁴⁶ และ ข) ฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร
- 1.2 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย ⁴⁷ และค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุนที่สนับสนุนการได้มาของรายได้ตามข้อ 1.1 (เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับต้นทุนเงินทุนที่มาจากการรับเงินฝาก การออกหุ้นกู้ การกู้ยืมระหว่างธนาคารหรือผ่านตลาดเงิน เงินนำส่งกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน หรือสถาบันประกันเงินฝาก ภาษีธุรกิจเฉพาะ เป็นต้น)

⁴⁶ ทั้งนี้ การแบ่งพอร์ตให้ใช้หลักเกณฑ์ตามหนังสือเวียนเลขที่ ธปท. สนส. (21)ว. 2738/2546 เรื่องแนวนโยบายการกำกับดูแลความเสี่ยงด้านตลาดของสถาบันการเงินและแบบรายงานที่เกี่ยวข้อง ลงวันที่ 30 ธันวาคม 2546 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

<http://www.bot.or.th/fipcs/Documents/FPG/2546/ThaiPDF/25461361.pdf>

⁴⁷ สง. อาจคำนวณค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยจากค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนเงินทุน หรือจากการใช้หลักการ Internal Pricing โดยเมื่อ สง. เลือกใช้วิธีใดแล้วให้อุปปฏิบัติโดยวิธีนั้นอย่างสม่ำเสมอ (on consistent basis)

รายได้จากการดำเนินงาน
+ 2 รายได้ที่ไม่ใช่ดอกเบี้ยสุทธิ
+ 2.1 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการทั้งหมดของ สง. (เช่น ค่าธรรมเนียมรับจากการเปิด L/C ค่าธรรมเนียมการขอใช้บัตรเอทีเอ็ม บัตรเครดิต เป็นต้น) รวมทั้งรายได้จากการให้บริการด้านงานสนับสนุนแก่บุคคลอื่น (Insourcing fee)
- 2.2 ค่าธรรมเนียมและบริการที่จ่ายโดยตรงเฉพาะในกรณีที่ สง. เป็นตัวกลางในการให้บริการตามข้อ 2.1 นั้น (เช่น ค่าธรรมเนียมในการโอนเงินที่ สง. ต้องจ่าย ธปท. กรณีทำธุรกรรม Bahtnet ค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับบัตรเครดิตที่ สง. ต้องจ่ายแก่ธนาคารที่ทำหน้าที่ชำระดุล (Settlement bank) เป็นต้น)
+ 2.3 กำไร(ขาดทุน) จากการขายและประเมินมูลค่ายุติธรรมของฐานะทางการเงินในบัญชีเพื่อการค้า ทั้งนี้รวมถึงกำไร (ขาดทุน) จากการขายและประเมินมูลค่ายุติธรรมของธุรกรรมปริวรรตเงินตราต่างประเทศและสินค้าโภคภัณฑ์ทั้งในบัญชีเพื่อการค้าและในบัญชีเพื่อการธนาคาร
- 2.4 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินทุนที่สนับสนุนการได้มาของรายได้ตามข้อ 2.3 (โดยไม่ให้นำค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียมที่เกี่ยวข้องที่ได้หักไปแล้วในข้อ 1.2 มาหักซ้ำอีกครั้ง)

อนึ่ง รายได้จากการดำเนินงานข้างต้นจะต้อง

- (1) ไม่หักเงินสำรองและการด้อยค่าของสินทรัพย์ เช่น ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
- (2) ไม่หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทุกประเภท เช่น ค่าใช้จ่ายพนักงาน อาคารสถานที่และอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนกรรมการ ค่าที่ปรึกษาต่างๆ ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ ค่าใช้จ่ายในการใช้บริการจากผู้ให้บริการรายอื่น (Outsourcing fee) ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับแบบพิมพ์ของธนาคารและค่าใช้จ่ายในการพิมพ์ตราสารพาณิชย์ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการโฆษณา ค่านายหน้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีที่ดินและโรงเรือนสำหรับที่ทำการ เป็นต้น
- (3) ไม่นับรวมกำไร(ขาดทุน) จากการขายและประเมินมูลค่ายุติธรรมของฐานะในบัญชีเพื่อการธนาคาร
- (4) ไม่นับรวมรายได้หรือค่าใช้จ่ายที่ไม่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ สง. (non-core business) เช่น
 - ค่าสินไหมทดแทนจากบริษัทประกันภัย หรือเงินชดเชยจากรัฐบาล เช่น ค่าเวนคืนที่ดิน
 - ค่าเช่าจากทรัพย์สินรอการขาย

- กำไร(ขาดทุน) จากการขายทรัพย์สินรอการขาย หรือทรัพย์สินอื่น
- รายการ extraordinary หรือ irregular items อื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงสำนักงานอันเนื่องมาจากอุทกภัย อัคคีภัย หรือภัยธรรมชาติอื่น เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้ สง. รายงานรายได้จากการดำเนินงานย้อนหลัง 3 ปี หรือ 6 งวดการบัญชีล่าสุดนับจากสิ้นเดือนที่ สง. รายงาน⁴⁸ ดังนี้

1.1 กรณีรายงาน ณ สิ้นงวดการบัญชีปลายปี เช่น ธันวาคม ปี 2551

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 1 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของสิ้นงวดการบัญชีของปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2551

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 2 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของงวดการบัญชีย้อนหลัง 1 ปี⁴⁹ จากงวดการบัญชีปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึงเดือนมกราคม – ธันวาคม 2550

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 3 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของงวดการบัญชีย้อนหลัง 2 ปีจากงวดการบัญชีปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึง เดือนมกราคม – ธันวาคม 2549

1.2 กรณีรายงานในระหว่างงวดการบัญชี ให้ สง. รายงานรายได้จากการดำเนินงานในแต่ละปีเท่ากับที่รายงานในสิ้นงวดการบัญชีก่อนหน้า เช่น ณ เดือน มกราคม กุมภาพันธ์ มีนาคม เมษายน พฤษภาคม ปี 2552 ให้ สง. รายงานรายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 1, 2 และ 3 เท่ากับที่รายงาน ณ สิ้นงวดการบัญชีเดือนธันวาคม ปี 2551 ตามข้อ 1.1 คงที่ในทุกเดือน

1.3 กรณีรายงาน ณ สิ้นงวดการบัญชีกลางปี เช่น มิถุนายน ปี 2552

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 1 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของงวดการบัญชีกลางปีของปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึงเดือนกรกฎาคม 2551 – มิถุนายน 2552

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 2 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของงวดการบัญชีย้อนหลัง 1 ปีจากงวดการบัญชีกลางปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึงเดือนกรกฎาคม 2550 – มิถุนายน 2551

รายได้จากการดำเนินงานในปีที่ 3 หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานต่อปีของงวดการบัญชีย้อนหลัง 2 ปีจากงวดการบัญชีกลางปีที่รายงาน ในกรณีนี้หมายถึงเดือนกรกฎาคม 2549 – มิถุนายน 2550

⁴⁸ หมายถึง งบรายงานทุกสิ้นเดือนมิถุนายนและธันวาคม สำหรับธนาคารพาณิชย์ไทยและสาขานาการต่างประเทศที่ปิดงวดการบัญชีตามเดือนดังกล่าว สำหรับกรณีสาขานาการต่างประเทศที่มีงวดการบัญชีต่างจากนี้ ธปท. อนุญาตให้รายงานทุกสิ้นเดือนของงวดการบัญชีนั้นๆ ได้ เช่น สาขานาการต่างประเทศที่มีธนาคารแม่ในประเทศญี่ปุ่นอนุญาตให้ใช้งวดบัญชีเดือนมีนาคมและกันยายนได้

⁴⁹ งวดการบัญชี 1 ปี หมายถึง งวดการบัญชีในรอบระยะเวลา 6 เดือน 2 งด

2. รายได้จากการดำเนินงานหลังคูณด้วยค่าคงที่ หมายถึง รายได้จากการดำเนินงานในแต่ละปีที่ สง. รายงานคูณด้วยค่าคงที่ (ค่า β) ที่ ธปท. กำหนดสำหรับแต่ละสายธุรกิจ ซึ่ง ธปท. ได้กำหนดสูตรแสดงผลลัพธ์ดังกล่าวแล้ว สง. จึงไม่ต้องกรอกข้อมูลนี้

	สายธุรกิจ (Business lines)	ค่าคงที่ความเสี่ยงต่อรายได้จากการดำเนินงาน (β_{1-8})
1.	Corporate finance	18%
2.	Trading and sales	18%
3.	Retail banking	12%
4.	Commercial banking	15%
5.	Payment and settlement	18%
6.	Agency services	15%
7.	Asset management	12%
8.	Retail brokerage	12%

3. เงินกองทุนที่คำนวณได้ตามสูตร หมายถึง เงินกองทุนที่คำนวณได้ตามสูตรการคำนวณที่ ธปท. กำหนด ดังต่อไปนี้ ซึ่งนำผลลัพธ์ที่ได้จากข้อ 2 มาใช้ในการคำนวณด้วย ดังนั้น สง. ไม่ต้องกรอกข้อมูลนี้

3.1 กรณีย่อยรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณด้วยค่าคงที่ในแต่ละปีมีค่าเป็นบวกทั้ง 3 ปี :

เงินกองทุนที่คำนวณได้ตามสูตรหมายถึงผลรวมของรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณด้วยค่าคงที่ (ค่า β) ของทั้ง 8 สายธุรกิจที่ ธปท. กำหนด ในปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 (จากข้อ 2) แล้วหารด้วยจำนวน 3 ปี หรือ

3.2 กรณีย่อยรายได้จากการดำเนินงานของสายธุรกิจหลังจากการคูณด้วยค่าคงที่ในปีใดมีค่าติดลบ

: ธปท. กำหนดให้ สง. สามารถนำรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณค่า β ที่มีค่าติดลบของสายธุรกิจนั้นมาหักลบกับรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณค่า β ที่มีค่าเป็นบวกของสายธุรกิจอื่นๆ ได้ ทั้งนี้ เมื่อหักลบแล้วถ้าผลรวมของรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณค่า β ของทั้ง สง. ในปีใดยังติดลบอยู่ให้ถือว่าปีนั้นมีค่า 0 ที่พิเศษ แต่ตัวส่วนยังหารด้วย 3 ปีเหมือนเดิมในการคำนวณค่าเฉลี่ยเงินกองทุน เช่น ผลรวมของรายได้จากการดำเนินงานหลังคูณค่า β ในปีที่ 1 และปีที่ 2 มีค่าเป็นบวก แต่ปีที่ 3 มีค่าติดลบ สูตรการคำนวณจะกำหนดให้ตัวเศษในปีที่ 3 เท่ากับ 0 แต่ตัวส่วนที่เป็นตัวหารมีค่าเท่ากับ 3

4. สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงสำหรับความเสี่ยงด้านปฏิบัติการ สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี SA-OR ซึ่ง ธปท. กำหนดสูตรให้มีค่าเท่ากับเงินกองทุนที่คำนวณได้ตามสูตรที่ได้จากข้อ 3 คูณด้วย 12.5 ดังนั้น สง. ไม่ต้องกรอกข้อมูลนี้

ส่วนที่ 6 รายละเอียดตารางที่ 41

ตารางที่ 41 : การคำนวณ Capital floor สำหรับ สง. ที่ใช้วิธี IRB

ตารางที่ 41 เป็นตารางแสดงการคำนวณ Capital floor และสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่จะนำไปใช้ในการคำนวณหาอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ โดย ธปท. กำหนด Capital floor เป็นระยะเวลา 3 ปี สำหรับวิธี FIRB และ 2 ปี สำหรับวิธี AIRB ซึ่งถ้าพ้นช่วงการคำนวณ Capital floor แล้ว สง. ไม่ต้องรายงานตารางนี้อีก ทั้งนี้ ให้ สง. อ้างอิงแนวคิด ขั้นตอนและตัวอย่างการคำนวณ Capital floor ในภาคผนวก ข.5 ของร่างหลักเกณฑ์ Final Draft

ตารางที่ 41 แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

กรณี ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทย (ธพ. ไทย ธย. และ ธพ. ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารต่างประเทศ) ซึ่งองค์ประกอบของเงินกองทุนจะประกอบด้วยเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 และอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 8.5 โดยขั้นตอนการคำนวณ Capital floor ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหา Capital floor

- 1.1 สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามวิธีเดิมก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB** หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (ด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ⁵⁰) ที่ สง. คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ของวิธีเดิมที่ สง. ใช้ก่อนวิธี IRB ได้แก่ วิธี Basel I (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี Basel I เป็นวิธี IRB), วิธี SA (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี SA เป็นวิธี IRB), หรือวิธี FIRB (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี FIRB เป็นวิธี AIRB)
- 1.2 เงินกองทุนขั้นต่ำตามวิธีเดิมก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB** หมายถึง ข้อ 1.1 คูณด้วย ร้อยละ 8.5
- 1.3 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุน ตามวิธีเดิมก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB** แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

วิธี Basel I⁵¹ ประกอบด้วย

- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1
- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย

วิธี SA ประกอบด้วย

⁵⁰ ถ้าวิธีก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB คือ วิธี Basel I จะไม่มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ

⁵¹ โปรดอ้างอิงหนังสือเวียน ธปท. ที่ ผนส. (21)ว.31/2549 เรื่อง การกำหนดให้ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศไทยดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 หรือที่จะแก้ไขเพิ่มเติมต่อไป

- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 ได้แก่ ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 1.9 ประกอบด้วย ขาดทุนสุทธิ ค่าแห่งภูติวิสต์ สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอตัดบัญชี และอื่นๆ ข้อ 1.10 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้น 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 และข้อ 1.11 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่เกินกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 2 (รายการ 2.10 < 0)
- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่ ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 2.9 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้น 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50
- ทั้งนี้ ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 ที่ได้ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 5 หาร 2 นั้น ไม่รวมถึง EL ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD และ เงินสำรองส่วนขาด (EL > เงินสำรองที่กั้นไว้ทั้งสิ้น) ซึ่งเป็นรายการเฉพาะสำหรับวิธี IRB เท่านั้น

วิธี **FIRB** ประกอบด้วย

- ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 1.9 ประกอบด้วย ขาดทุนสุทธิ ค่าแห่งภูติวิสต์ สินทรัพย์ประเภทภาษีเงินได้รอตัดบัญชี และอื่นๆ ข้อ 1.10 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้น 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 และข้อ 1.11 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ที่เกินกว่าเงินกองทุนชั้นที่ 2 (รายการ 2.10 < 0)
- ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้แก่ ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 2.9 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้น 1 และชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50

1.4 เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่ ธปท. อนุญาตให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 แบ่งออกเป็น 3 กรณี ดังนี้

วิธี Basel I: เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่ ธปท. อนุญาตให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ทั้งนี้ สง. จะนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่คำนวณโดยวิธี Basel I

วิธี SA: เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่ ธปท. อนุญาตให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ทั้งนี้ สง. จะนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่คำนวณโดยวิธี SA

วิธี FIRB: ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

- เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติที่กั้นไว้สำหรับสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี SA (สำหรับฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญ) ที่สามารถนับเป็น

เงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ โดยนับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ไม่เกินร้อยละ 1.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น ยกเว้นสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB

- เงินสำรองส่วนเกินที่ให้ นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ได้ตามวิธี IRB (EL > Provisions) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินร้อยละ 0.6 ของผลรวมสินทรัพย์เสี่ยงด้านเครดิตที่คำนวณโดยวิธี IRB

1.5 รวม มีค่าเท่ากับ ข้อ 1.2 + 1.3 - 1.4

1.6 Adjustment Factor (%) หมายถึง อัตราส่วนคงที่ที่นำไปคูณกับเงินกองทุนที่คำนวณได้ตามวิธีเดิมก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB หลังจากการปรับค่าแล้ว เพื่อคำนวณหา Capital floor ซึ่งอัตราส่วนคงที่ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

วิธี FIRB: Adjustment factor มีค่าเท่ากับ 95%, 90% และ 80% ในปีที่ 1, 2 และ 3 ของการเริ่มใช้วิธี FIRB ตามลำดับ

วิธี AIRB: Adjustment factor มีค่าเท่ากับ 90% และ 80% ในปีที่ 1 และ 2 ของการเริ่มใช้วิธี AIRB ตามลำดับ

1.7 Capital floor หมายถึง เงินกองทุนขั้นต่ำที่ สง. ต้องดำรง ซึ่งมีค่าเท่ากับข้อ 1.5 x 1.6

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณเงินกองทุนที่ต้องดำรงโดยวิธี IRB

2.1 สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามหลักเกณฑ์ Basel II โดยวิธี IRB หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (ด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ) ที่คำนวณตามวิธี IRB ที่ สง. เลือกใช้ (วิธี FIRB หรือ AIRB) ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 4

2.2 เงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II โดยวิธี IRB มีค่าเท่ากับข้อ 2.1 คูณด้วยร้อยละ 8.5

2.3 เงินสำรองส่วนขาด (ส่วนเกิน) หมายถึง มูลค่าเงินสำรองที่ สง. กันไว้ทั้งหมด ที่น้อยกว่า (มากกว่า) ค่า EL ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 36 โดยในกรณีที่เงินสำรองส่วนเกิน ให้ สง. รายงานด้วยค่าลบ เช่น -100.00 พันบาท เป็นต้น

2.4 ส่วนอื่นๆ ที่หักออกจากเงินกองทุน ตามหลักเกณฑ์ Basel II หมายถึง ส่วนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากเงินสำรองส่วนขาด ที่ ธปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 เงินกองทุนชั้นที่ 2 และเงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ Basel II ซึ่งมีค่าเท่ากับผลรวมข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 1.9 + 1.11 + (5 - 5.7) ประกอบด้วยรายการหักจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 เงินกองทุนชั้นที่ 1 กรณีมีค่าติดลบ และส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 อย่างละร้อยละ 50 ที่ไม่รวมเงินสำรองส่วนขาด

2.5 เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติของฐานะที่ไม่มีนัยสำคัญที่ใช้วิธี SA ที่ ธปท.

อนุญาตให้นับเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 2 ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 3 ข้อ 2.2.1

2.6 รวมเงินกองทุนที่ต้องดำรงโดยวิธี IRB มีค่าเท่ากับข้อ 2.2 + 2.3 + 2.4 – 2.5

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงทั้งหมดที่นำไปใช้ในการหาอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุน

3.1 ผลต่างระหว่างขั้นตอนที่ 1 และ 2 มีค่าเท่ากับ ข้อ 1.7 – 2.6

3.2 สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่จะนำไปคำนวณหาอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ ประกอบด้วย 2 กรณี ดังนี้

- กรณีขั้นตอนที่ 1 มากกว่าขั้นตอนที่ 2 (ข้อ 3.1 > 0) ให้นำส่วนต่างดังกล่าวมาคูณ 100/8.5 แล้วนำไปรวมกับสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้โดยวิธี IRB จากข้อ 2.1 เพื่อนำผลรวมของสินทรัพย์เสี่ยงนั้นไปเป็นฐานในการคิดอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำต่อไป
- กรณีขั้นตอนที่ 1 น้อยกว่าหรือเท่ากับขั้นตอนที่ 2 (ข้อ 3.1 ≤ 0) ให้ สง. ใช้สินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้โดยวิธี IRB ตามข้อ 2.1 ไปเป็นฐานในการคิดอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ

กรณีสาขาธนาคารต่างประเทศ

ขั้นตอนการคำนวณ Capital floor สำหรับสาขาธนาคารต่างประเทศจะเหมือนกับกรณีธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในประเทศ แต่จะแตกต่างกันตรงที่อัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ มีค่าเท่ากับ ร้อยละ 7.5 และสาขาธนาคารต่างประเทศจะไม่มีเงินกองทุนชั้นที่ 2 ดังนั้น สาขาธนาคารต่างประเทศไม่สามารถนับเงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ (General provision) และ เงินสำรองส่วนเกิน (provision > EL) เป็นเงินกองทุนได้⁵²

ขั้นตอนที่ 1 คำนวณหา Capital floor

1.1 สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามวิธีเดิมก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (ด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ⁵³) ที่ สง. คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ของวิธีเดิมที่ สง. ใช้ก่อนวิธี IRB ได้แก่ วิธี Basel I (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี Basel I เป็นวิธี IRB), วิธี SA (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี SA เป็นวิธี IRB), หรือวิธี FIRB (กรณี สง. เปลี่ยนจากวิธี FIRB เป็นวิธี AIRB)

⁵² โปรดอ้างอิงหนังสือเวียน ธปท. ที่ ฟนส. (21)ว.32/2549 เรื่อง การกำหนดให้สาขาธนาคารต่างประเทศดำรงเงินกองทุน ลงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2549 และหนังสือเวียนเลขที่ ฟนส. (21)ว.25/2548 เรื่อง การเพิ่มประเภทสินทรัพย์ตามมาตรา 6 หรือเงินกองทุนของสาขาธนาคารต่างประเทศ ลงวันที่ 7 ธันวาคม 2548

⁵³ ถ้าวิธีก่อนที่ สง. จะใช้วิธี IRB คือ วิธี Basel I จะไม่มีสินทรัพย์เสี่ยงด้านปฏิบัติการ

1.2 เงินกองทุนขั้นต่ำตามวิธีเดิมก่อนที่ สก. จะใช้วิธี IRB หมายถึง ข้อ 1.1 คูณด้วย ร้อยละ 7.5

1.3 ส่วนที่ให้หักออกจากเงินกองทุน ตามวิธีเดิมก่อนที่ สก. จะใช้วิธี IRB แบ่งออกเป็น กรณี ดังนี้

วิธี *Basel I* มีค่าเท่ากับ 0

วิธี *SA* ได้แก่ ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 3.2 รายการหักจากเงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย แต่ไม่รวมรายการข้อ 3.2.6 EL ของฐานะที่เกี่ยวข้องกับตราสารทุนที่คำนวณโดยวิธี PD/LGD และข้อ 3.2.7 เงินสำรองส่วนขาด ($EL > \text{เงินสำรองที่}$ กันไว้ทั้งสิ้น)

วิธี *FIRB* ได้แก่ ข้อมูลจากตารางที่ 3 ข้อ 3.2 รายการหักจากเงินกองทุนทั้งสิ้นตามกฎหมาย

1.4 รวม มีค่าเท่ากับ ข้อ 1.2 + 1.3

1.5 **Adjustment Factor (%)** หมายถึง อัตราส่วนคงที่ที่นำไปคูณกับเงินกองทุนที่คำนวณได้ตามวิธีเดิมก่อนที่ สก. จะใช้วิธี IRB หลังจากการปรับค่าแล้ว เพื่อคำนวณหา Capital floor ซึ่งอัตราส่วนคงที่ดังกล่าว มีรายละเอียดดังนี้

วิธี *FIRB*: Adjustment factor มีค่าเท่ากับ 95%, 90% และ 80% ในปีที่ 1, 2 และ 3 ของการเริ่มใช้วิธี *FIRB* ตามลำดับ

วิธี *AIRB*: Adjustment factor มีค่าเท่ากับ 90% และ 80% ในปีที่ 1 และ 2 ของการเริ่มใช้วิธี *AIRB* ตามลำดับ

1.6 **Capital floor** หมายถึง เงินกองทุนขั้นต่ำที่ สก. ต้องดำรง ซึ่งมีค่าเท่ากับข้อ 1.4 x 1.5

ขั้นตอนที่ 2 คำนวณเงินกองทุนที่ต้องดำรงโดยวิธี IRB

2.1 **สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นตามหลักเกณฑ์ Basel II โดยวิธี IRB** หมายถึง สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น (ด้านเครดิต ด้านตลาด และด้านปฏิบัติการ) ที่คำนวณตามวิธี IRB ที่ สก. เลือกใช้ (วิธี *FIRB* หรือ *AIRB*) ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 4

2.2 เงินกองทุนขั้นต่ำตามหลักเกณฑ์ Basel II โดยวิธี IRB มีค่าเท่ากับข้อ 2.1 คูณด้วย ร้อยละ 7.5

2.3 **เงินสำรองส่วนขาด** หมายถึง มูลค่าเงินสำรองที่ สก. กันไว้ทั้งหมด ที่น้อยกว่าค่า EL ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงมาจากตารางที่ 36

2.4 ส่วนอื่นๆ ที่ให้หักออกจากเงินกองทุน ตามหลักเกณฑ์ Basel II หมายถึง ส่วนอื่นๆ ที่นอกเหนือจากเงินสำรองส่วนขาด ที่ ฆปท. กำหนดให้หักออกจากเงินกองทุนทั้งสิ้น

ตามกฎหมาย ตามหลักเกณฑ์ Basel II ซึ่งข้อมูลเชื่อมโยงจากตารางที่ 3 ข้อ 3.2 หัก ด้วยข้อ 3.2.7

2.5 รวมเงินกองทุนที่ต้องดำรงโดยวิธี IRB มีค่าเท่ากับข้อ 2.2 + 2.3 + 2.4

ขั้นตอนที่ 3 คำนวณสินทรัพย์เสี่ยงทั้งหมดที่นำไปใช้ในการหาอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุน

3.1 ผลต่างระหว่างขั้นตอนที่ 1 และ 2 มีค่าเท่ากับ ข้อ 1.6 – 2.5

3.2 สินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นที่จะนำไปคำนวณหาอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อ

สินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ ประกอบด้วย 2 กรณี ดังนี้

- กรณีขั้นตอนที่ 1 มากกว่าขั้นตอนที่ 2 (ข้อ 3.1 > 0) ให้นำส่วนต่างดังกล่าวมา คูณ 100/7.5 แล้วนำไปรวมกับสินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้โดยวิธี IRB จากข้อ 2.1 เพื่อนำผลรวมของ สินทรัพย์เสี่ยงนั้นไปเป็นฐานในการคิดอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำต่อไป
- กรณีขั้นตอนที่ 1 น้อยกว่าหรือเท่ากับขั้นตอนที่ 2 (ข้อ 3.1 ≤ 0) ให้ สง. ใช้ สินทรัพย์เสี่ยงที่คำนวณได้โดยวิธี IRB ตามข้อ 2.1 ไปเป็นฐานในการคิดอัตราส่วนการดำรงเงินกองทุนต่อ สินทรัพย์เสี่ยงขั้นต่ำ